

Sturingsmonitor 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Welkom	4
Aanbiedingsbrief.....	4
Bestuur en portefeuillevverdeling.....	6
Jaarverslag 2021	9
Inleiding	9
Pijler 1 Bestuur en participatie	9
Pijler 2 Zorg	28
Pijler 3 Economie, werk en recreatie.....	41
Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen.....	55
Pijler 5 Middelen en Ondersteuning.....	72
Vooruitblik 2023	83
Financiële Kadernota	88
Bijlagen	95
Missie en toekomstvisie.....	95
Collegeprogramma 2018-2022	95

Welkom

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de Raad,

Voor u ligt de Sturingsmonitor 2022. Op het moment dat u de Sturingsmonitor 2022 bespreekt, liggen de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 al weer achter u. Echter hebben deze verkiezingen nog wel invloed gehad op de invulling van deze Sturingsmonitor. Dit document bestaat altijd uit het jaarverslag (terugblik), een vergezicht (vooruitblik) en een financiële kadernota (uitgangspunten voor de komende op te stellen begroting). Dit jaar is de vooruitblik 2023 echter beperkt tot de noodzakelijke en onvermijdelijke zaken en zijn de vergezichten geschrapt.

Opbouw van de Sturingsmonitor 2022

Na de aanbiedingsbrief en de portefeuilleverdeling start het document met het jaarverslag 2021. Dit jaar is hierin geen apart hoofdstuk opgenomen over de coronacrisis. De activiteiten die zijn ondernomen in het kader van de corona zijn verwerkt onder de verschillende pijlers.

Na het jaarverslag volgt de Vooruitblik 2023. Zoals in de inleiding aangegeven is deze dit jaar beperkt tot de noodzakelijke en onvermijdelijke zaken. Hier vindt u bijvoorbeeld terug wat er is toegezegd aan u als raad of nieuwe wetgeving die binnenkort gaat spelen. De Sturingsmonitor sluit af met de Financiële Kadernota.

Sturingsmonitor als instrument

De Sturingsmonitor is een instrument in onze Planning & Control cyclus. Zoals vastgesteld in de notitie Trefzeker Meebewegen, is de Sturingsmonitor voor u als raad een moment om sturing te geven aan het beleid en hierover een opdracht mee te geven aan het college. Hieronder worden de verschillende onderdelen van de Sturingsmonitor kort toegelicht.

Jaarverslag

Het doel van het Jaarverslag is terugblikken op 2021. Wat waren onze doelen, wat hebben we gedaan om deze te realiseren en welke resultaten zijn er behaald. Dit terugkijken gebeurt aan de hand van de activiteiten die in de Begroting 2021 waren genoemd.

Vooruitblik 2023

In de Vooruitblik 2023 staan een aantal ontwikkelingen genoemd die we komend jaar op ons af zien komen, maar die nog niet genoemd zijn in de Begroting 2022. Het gaat hierbij onder andere om wetgevingen en toezeggingen aan u als raad na het maken van de Begroting 2022.

Financiële Kadernota

Het laatste onderdeel is de Financiële Kadernota waarin de financiële uitgangspunten van de Begroting 2022 zijn opgenomen.

Voorgestelde besluiten

1. vast stellen van het jaarverslag 2021;
2. instemmen met de in de Vooruitblik 2023 benoemde resultaten en activiteiten;
3. vast stellen van de financiële kadernota.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het College van de Gemeente Aa en Hunze,

de heer R.L.H. Schoonderbeek
secretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

P&C cyclus

P&C- CYCLUS 2022

PLANNING

MAART - STURINGS-MONITOR

Week 4 & 6 PHO's
Week 9 1 maart College
Week 10 6 maart College
Week 19 12 mei 2022 Bespreking raad (opnieuw)
Week 22 2 juni 2022 Bespreking raad (vaststelling)

JUNI - JAARREKENING & BESTUURS-RAPPORTAGE

Week 21 PHO's
Week 22 2 juni College
Week 23 9 juni College
Week 24 16 juni 2022 Auditcommissie (jaarrekening)
Week 26 30 juni 2022 Bespreking raad (vaststelling)

NOVEMBER - BEGROTING

Week 35 Heildagen
Week 37 PHO's
Week 37 13 september College
Week 39 27 september College
Week 41 13 oktober 2022 Technische vergadering
Week 43 3 november 2022 Bespreking raad
Week 45 10 november 2022 Evt. 2e keer bespreking raad (vaststelling)

DECEMBER - FINANCIËLE BIJSTELLING

Week 46 PHO's
Week 46 17 november College
Week 47 24 november College
Week 49 15 december 2022 Bespreking raad (besluitvorming)

WERKCONFERENTIE

Ran op initiatief van raad, college en organisatie worden ingepland

Toelichting z.o.z.

gemeente
Aa en Hunze

P&C- CYCLUS 2021

PLANNING

MAART - STURINGS-MONITOR

Week 4/5 PHO's
Week 4 2 februari College
Week 5 9 februari College
Week 6 16 februari College
Week 9 4 maart 2021 Bespreking raad (opnieuw)
Week 11 18 maart 2021 Bespreking raad (vaststelling)

JUNI - JAARREKENING & BESTUURS-RAPPORTAGE

Week 19/20 PHO's
Week 21 25 mei College
Week 22 1 juni College
Week 24 15 juni 2021 Auditcommissie (jaarrekening)
Week 24 17 juni Bespreking raad (informerend bestuursrapportage)
Week 26 30 juni 2021 Bespreking raad (vaststelling)

NOVEMBER - BEGROTING

Week 35 30/31 augustus Heildagen
Week 36/37 PHO's
Week 38 21 september College
Week 39 28 september College
Week 41 14 oktober 2021 Technische vergadering
Week 44 4 november 2021 Bespreking raad
Week 45 11 november 2021 Evt. 2e keer bespreking raad (vaststelling)

DECEMBER - FINANCIËLE BIJSTELLING

Week 44/45 PHO's
Week 46 16 november College
Week 47 23 november College
Week 49 9 december 2021 Bespreking raad (besluitvorming)

WERKCONFERENTIE

Ran op initiatief van raad, college en organisatie worden ingepland

Toelichting z.o.z.

gemeente
Aa en Hunze

STURINGSMONITOR	<p>De sturingsmonitor bestaat uit 3 onderdelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarverslag: het doel van het Jaarverslag is terugkijken naar 2021: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de Begroting 2021. 2. Kadernota: de kadernota bestaat uit 2 delen: <ul style="list-style-type: none"> o Vooruitkijken naar 2022: wat willen we eind 2022 bereikt hebben in relatie tot de gestelde doelen in de begroting. o Ontwikkelingen die op ons afkomen en mogelijk een grote impact hebben op onze gemeente. De kadernota bevat de inhoudelijke kaders voor de begroting 2023. 3. Financiële kadernota
JAARREKENING	Met de jaarrekening legt het college financiële verantwoording af over het gevoerde beleid.
BESTUURSRAPPORTAGE	In de bestuursrapportage kijkt het college terug op het 1e half jaar van 2022 en wordt er gerapporteerd over de voortgang binnen de grote projecten. Daarnaast worden de financiële bijstellingen aangeboden aan de raad.
BEGROTING	In de begroting 2023 worden de gewenste maatschappelijke effecten beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen op basis van de inhoudelijke kaders uit de Sturingsmonitor. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend.
FINANCIËLE BIJSTELLING	In de 2e fase van 'Trefzeker meebewegen' zijn nog steeds twee momenten waarop financiële bijstellingen worden gedaan. Het streven is om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op 'hun' budgetten en 'hun' activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering.
WERKCONFERENTIE	Lopende het jaar 2022 worden werkconferenties georganiseerd. Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten. Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten.

Bestuur en portefeuilleverdeling

Burgemeester W. Hiemstra	A. Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)	Wethouder B. Luinge (VVD)	Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)
			
<i>Vervanging door wethouder Heijerman</i>	<i>Vervanging door burgemeester</i>	<i>Vervanging door wethouder Lambert</i>	<i>Vervanging door wethouder Luinge</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijke coördinatie • Algemeen bestuur • Communicatie • Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering) • Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR) • Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen . • Dienstverlening • Personeel en Organisatie • Informatisering en automatisering • Integrale handhaving • Informatieveiligheid en privacy • Vereniging van Nederlandse gemeenten • Vereniging van Drentse gemeenten Westerbork 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke ontwikkeling • Volkshuisvesting, woningbouw • Omgevingsvergunningen • Kern- en buurtgericht werken • Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden) • Verkeer en Vervoer • Accommodatiebeleid over dorpshuizen • Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10) • Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied • Begraven en begraafplaatsen • Cultuurhistorie, cultureel erfgoed • RUdD • Eerste loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> • Grondbeleid, grondzaken, gemeentelijk vastgoed • Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid • Grondbeleid, grondzaken en gemeentelijk vastgoed • Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid • Recreatie en toerisme • Recreatieschap Drenthe Diever • Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra • Volwasseneneducatie • Laaggeletterdheid • Water, waterbeheer en riolering • Afval • Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties • leerplicht • Internationale betrekkingen, w.o. EDR • Volksgezondheid • Tweede loco-burgemeester 	<ul style="list-style-type: none"> • Financiën, en verzekering • Grondbedrijf • Participatie, jeugd en W • Belastingen • Stichting Attenta (voorh sociaal Team) • Arbeidsmarktbeleid en sociale werkvoorziening • Welzijns- en gezondheidsbeleid • Sociale Zaken & armoedebeleid • Duurzaamheid en duurzame energie • Global Goals en Fairtrade • Schuldhulpverlening • Cultuurbeleid • Inb0urging, vluchtelingen • GGD • Leerlingenvervoer • Werkvoorzieningsschap Alescon (in liquidatie) • Gemeenschappelijke re Publiek vervoer Drentse Aa (WPDA) • Gemeenschappelijke re Publiek vervoer Groning Drenthe • Derde loco-burgemeester
--	--	--	--

<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van Strategische Toekomstvisie 2025 naar Omgevingsvisie (actualisering in 2020) • Implementatie omgevingswet • Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG) • Nieuwe planning en control cyclus 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwoner participatie/veranderende rol overheid • Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa • Leader Zuidoost Drenthe • Koopcentrum Gieteren • Agenda voor de Veenkoloniën • Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde • Stuurgroep Hunze • Regio Deal voor het onderdeel wonen en coördinator 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • N34 ontwikkeling • Glasvezel • Toekomst vakantieparken • Ontwikkeling Gasselterveld • Regio Deal voor het onderdeel werk 	<p>Projectportefeuille:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programma Transformatie Sociaal Domein • In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg) • Kans voor de Veenkoloniën • Windenergie • Regio Deal voor het onderdeel welzijn
--	---	---	---

Jaarverslag 2021

Inleiding

Inleiding

In dit hoofdstuk staat het jaarverslag 2021 per pijler weergegeven.

Het doel van het jaarverslag is terugkijken naar 2021: wat waren onze doelen, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en welk resultaat is behaald. Centraal staan hierin de effecten in de samenleving die benoemd zijn in de begroting 2021.

Er is per pijler een samenvatting van het jaarverslag en de activiteiten uit de begroting 2020 toegevoegd. Hieronder vindt u eerst een terugblik op de coronacrisis in het jaar 2021.

Terugblik op ontwikkelingen coronacrisis in 2021

In 2021 had corona nog steeds een grote impact op de samenleving en dus ook op het werk van de gemeente. Het corona team hield zich bezig met allerlei corona gerelateerde zaken. Denk hierbij aan in verbinding staan met getroffen ondernemers of verenigingen, de beantwoording van vragen, continuering van de gemeentelijke dienstverlening en toezichthouden. In de loop van het jaar kwamen steeds meer corona gerelateerde zaken weer 'in de lijn' (dus bij de inhoudelijke collega's) te liggen. Corona wordt immers steeds meer een regulier onderdeel van het dagelijkse leven en werk. De projectgroep bleef actief in een signaalfunctie richting bestuur en adviesfunctie richting de ambtelijke organisatie.

Wat betreft de ontwikkelingen op het gebied van corona in Aa en Hunze vallen een aantal zaken op:

- De vaccinatiegraad is hoog.
- Ondernemers hebben het zwaar, maar we zien nog geen toename van het aantal faillissementen.
- 'Verborgен leed' neemt toe. Denk hierbij aan eenzaamheid en gevoelens van depressiviteit bij - met name - jongeren en ouderen. Hier is oog voor.

In 2021 zijn er samen met onze samenwerkingspartners verschillende activiteiten ondernomen om onze inwoners, ondernemers en verenigingen te ondersteunen. Begin 2021 hebben we met Vitamine A onze inwoners een steuntje in de rug willen geven. Dit is gevolgd door de Frisse Start subsidie, waar verenigingen, maar ook groepen inwoners een budget voor coronaproof activiteiten konden aanvragen. Ondernemers konden bij WPDA (Werkplein Drentse Aa) terecht voor de verschillende steunpakketten en advies. Impuls organiseerde activiteiten voor jong en oud, offline als het kon, online als offline niet mogelijk was. Denk bijvoorbeeld aan de huiskamers of het online moordspel voor jongeren. Voor het ondersteunen van ondernemers en verenigingen bij de controle op het corona toegangsbewijs hebben we recent de CTB (Corona Toegang Bewijs) regeling in het leven geroepen.

Inmiddels is de samenleving weer grotendeels 'open'. Een flink aantal maatregelen zijn losgelaten. De samenleving was hieraan toe en er wordt dan ook flink gebruik van gemaakt. Er zijn weer volop sport- en cultuuractiviteiten, steeds meer evenementen en volle horecazaken. Dat is goed voor inwoners, ondernemers en verenigingen, zeker met het mooie weer in aantocht. Wat het najaar brengt is nog niet helemaal duidelijk, maar daar houden we nauw contact over met de GGD, de VRD en andere Drentse gemeenten. Ook blijven we de langetermijngevolgen van corona monitoren.

Pijler 1 Bestuur en participatie

Korte omschrijving

De pijler bestuur en participatie gaat over het functioneren van gemeenteraad en college en het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij dat wat in de gemeente speelt.

Daarnaast komen ook de openbare orde en veiligheid, toezicht en handhaving en de gemeentelijke dienstverlening via de verschillende kanalen (telefoon, website, balie, post en mail) aan de orde in deze pijler.

Terugblik 2021- Wat hebben we gedaan

Inzetten op de gemeentelijke dienstverlening

In 2021 hebben we vanuit verschillende kanalen signalen ontvangen dat onze dienstverlening niet toereikend is. Vooral het niet opnemen van de telefoon en het niet terugbellen is een regelmatig terugkerend signaal. Het onderzoek van de RKC naar klantbeleving toont aan dat ook op andere fronten, zoals bijvoorbeeld het beantwoorden van e-mails, de dienstverlening beter kan.

Al eerder is geconstateerd dat de visie op dienstverlening verouderd is. De samenleving verandert. Onze inwoners verwachten sneller en accuraat een antwoord op vragen en de dienstverlening moet hierop aansluiten. Ook de digitalisering gaat door en de vraag om zaken digitaal te kunnen regelen neemt toe. Tegelijkertijd moet ook een doelgroep worden bediend die daar niet in mee kan gaan. De herijking van de visie is meegenomen in de begroting 2022 en de raad heeft middelen toegekend om de dienstverleningsvisie te kunnen herijken.

In december 2021 is naar aanleiding van de signalen vervroegd het project dienstverlening opgestart. Het project moet op korte termijn verbeteringen implementeren waarmee de afhandeling van vragen en terugbelafspraken en de telefonische bereikbaarheid verbeterd wordt. Op de lange termijn moet het leiden tot een nieuwe dienstverleningsvisie.

Het Dorpenfestival

Op 1 juli 2021 was het eerste, digitale Dorpsfestival. Enkele honderden enthousiaste deelnemers uit heel Nederland hebben die dag samen met inwoners, experts, ondernemers en politici met elkaar gesproken over de betekenis en kracht van het platteland. We kijken met trots terug op een geslaagde dag. Dankzij het organiseren van dit festival hebben we ons netwerk kunnen versterken, veel nieuwe contacten kunnen leggen en Aa en Hunze opnieuw op de kaart gezet.

Kansen benutten

We benutten onze eigen kracht en de kracht van de regio. Vanuit de netwerken van onder andere de RegioDeal en de P10 zetten we in op het voeren van een actieve en effectieve lobby die ons ondersteunt in het realiseren van onze ambities. Mede dankzij de verschillende projecten van de RegioDeal versterken we de brede welvaart en benutten we de potentie en de kansen die deze regio biedt. Een mooi voorbeeld hiervan is de bijdrage die we samen met de gemeenten Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen ontvangen uit het Volkshuisvestingsfonds van het Rijk.

Samen werken aan een veilig Aa en Hunze

Ook in 2021 hebben we handhavend opgetreden tegen het permanent bewonen van vakantiewoningen. Dit doen we per casus te bekijken wat er nodig is om realiseren dat de betreffende inwoner verhuist naar een andere plek. Een aanpak die effectief blijkt te zijn, de inschrijvingen zijn de laatste jaren gedaald met gemiddeld 30% per jaar.

Verder hebben we in het afgelopen jaar nieuw beleid op het vlak van de openbare orde en veiligheid vastgesteld of geactualiseerd. Zo is het Damoclesbeleid (beleid omtrent de maatregelen die onze gemeente neemt als er een hennepwekerij of een drugsclub wordt aangetroffen) vastgesteld, hebben we beleid ontwikkeld op de toezicht en de handhaving van het verbod op de verkoop van lachgas en zijn we gestart met het actualiseren van het evenementenbeleid.

Proces rondom mijnbouwactiviteiten

Ook het afgelopen jaar hebben we op meerdere momenten en op verschillende manieren aandacht gevraagd voor dit onderwerp. Dat doen we onder andere door:

- en brief te sturen naar het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) om aan te dringen op het blijven hanteren van een rechtvaardige en ruimhartige schadeafhandeling en het blijven toepassen van het wettelijk bewijsvermoeden;

- een beroepschrift in te dienen bij de Rechtbank in Den Haag op het definitieve instemmingsbesluit van Nedmag;
- een aanvullend beroepschrift in te dienen op het reparatiebesluit winningsplan Westerveld;
- tijdens het bezoek van de minister van EZK aan te geven dat we als gemeente en regio in gesprek willen over de mogelijkheden voor het beschikbaar stellen van (subsidie) regelingen voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen.

en verder ....

- hebben we met het vaststellen van de Algemene Subsidieverordening en het nieuwe subsidiebeleid de kaders en randvoorwaarden voor het verstrekken van subsidies geactualiseerd;
- zijn we gestart met het voorbereiden van de gemeenteraadsverkiezingen 2022;
- zijn de gedragscodes integriteit voor de raad en het college unaniem vastgesteld;
- scoort de gemeente Aa en Hunze met een toegankelijkheidsscore van 88,5% ruim voldoende op digitale toegankelijkheid;
- groeit het bereik op de verschillende social mediakanalen nog steeds;
- hebben 16 inwoners met veel enthousiasme deelgenomen aan de cursus Politiek Actief;
- hebben we digitale versies van College bie 't pad georganiseerd.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.1.1 Inwoners voelen zich betrokken bij de ontwikkelingen in de dorpen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.1.1 Uitvoering van projecten in 'het kader van 'Regio Deal.

Omschrijving (toelichting)

In de Regio Deal (gesloten tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) worden op basis van drie pijlers (Wonen, Welzijn en Werk) projecten ontwikkeld, waarvoor (met het principe van cofinanciering) subsidie kan worden aangevraagd.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Eind 2019 en gedurende 2020 heeft de gemeente Aa en Hunze in het kader van de Regio Deal de volgende projecten ingediend en gehonoreerd gekregen:

1. Digitalisering vrijetijdseconomie.
2. Kinderen eerst. Bijdragen.
3. Proeftuin energiearmoede.
4. Vroegsignalering dreigende schulden.

De gemeente Aa en Hunze is penvoerder namens de overige deelnemende gemeenten voor de hierboven genoemde projecten (laatstgenoemde project samen met de gemeente Borger-Odoorn). Aan deze projecten is gedurende het jaar 2021, binnen de beperkingen door corona, gewerkt.

Daarnaast zijn we in het kader van de Regio Deal in 2021 betrokken bij de volgende projecten:

Project Positieve gezondheid: samen met de gemeente Hardenberg en Coevorden. Doel is dat professionals die werkzaam zijn in de integrale ouderenteams, en twee jeugdteams rond huisartsenpraktijken het gedachtegoed 'Positieve gezondheid' omarmen. We hebben twee inspiratiesessies gehouden voor professionals, in januari 2021 volgden werksessies hoe je hier concreet mee aan de slag kan. Kern van het gedachtegoed is dat gezondheid meer is dan de afwezigheid van ziekte en heel erg uitgaat van de kwaliteit van leven. Daarmee ook interessant om toe te passen op andere beleidsterreinen (wonen: gezond en veilig wonen) en leefomgeving (inrichting publieke ruimte etc.).

Kansen voor Kinderen: hier doen alle gemeenten en provincie aan mee. Doel is kinderen optimale kansen te bieden via het onderwijs. In Aa en Hunze gaan vooralsnog vier scholen meedoen, twee in Gasselternijveen ('t Kompas en J Emmens) en twee in Gieten (cds De Marke en obs Bonnen). Hierbij wordt vooral ingezet op het versterken van het gewone leven: terugdringen van jeugdzorg door te investeren in goede relatie school-ouder-opvoedingsondersteuning.

Langer zelfstandig thuis wonen: onderzoek in alle Regio Deal gemeenten (behalve Emmen, daar is het al gedaan) om te kijken wat ervoor nodig is om langer thuis te kunnen blijven wonen. Het onderzoek richt zich vooralsnog op de huisartsenzorg en de samenwerking met maatschappelijke partners (welzijn, thuiszorg enz.).

Cross-over pijler wonen en welzijn: VITALE DORPEN. Gemeenten willen de dorpen leefbaar houden en een plek laten zijn waar jong en oud plezierig kunnen leven. Wat kan snel internet bijvoorbeeld betekenen voor onderwijs en zorg in de dorpskernen? Welke voorzieningen zijn belangrijk voor de verschillende soorten kernen? Deze opgave pakken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners, waaronder BOKD en maatschappelijk welzijn, op. Binnen het project gaan we ontdekken welke elementen in meerdere dorpen werken, zodat we deze kunnen overdragen aan andere dorpen en gemeenten. De eerste verkenning vindt plaats binnen de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden en Hardenberg.

Ondanks de coronacrisis zijn alle genoemde projecten uitgerold, respectievelijk van start gegaan.

In Regiodealverband is in 2021 een aanvraag op grond van de Rijksvolkshuisvestingsvraag ingediend. Deze aanvraag is gehonoreerd. De gemeenten Borger-Odoorn, Aa en Hunze, Coevorden en Emmen ontvangen samen een bijdrage van ruim € 28 miljoen uit het Volkshuisvestingsfonds van het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Hiermee gaan de vier gemeenten de komende tien jaar ongeveer 2100 particuliere woningen verduurzamen, de openbare ruimte rondom woningen opknappen en enkele nieuwbouw- en renovatieprojecten realiseren.

In Aa en Hunze gaat het om het project 'Wijk van de Toekomst'. Met dit project werkt Woningstichting De Volmacht aan het verduurzamen en levensbestendig maken van huurwoningen.

Met de bijdrage van het ministerie van BZK kan de gemeente Aa en Hunze hierbij aansluiten door ook particuliere woningeigenaren van ongeveer 150 woningen hierin te ondersteunen.

De voortgang van de projecten is in december 2021 met de raad besproken.

1.1.1.2 Het Aa en Hunze panel inzetten bij beleidsonderwerpen.

Omschrijving (toelichting)

Het burgerpanel heeft in Aa en Hunze in 2013 zijn intrede gedaan en biedt een mogelijkheid om van inwoners meningen en input te ontvangen over belangrijke (beleids)onderwerpen. Het burgerpanel wordt gevormd door ruim 800 inwoners. We verkennen of het burgerpanel in zijn huidige vorm of in zijn geheel nog passend is.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In het afgelopen jaar heeft onderzoeksbureau I&O het deelnemersbestand van het burgerpanel geactualiseerd en op dit moment maken 829 inwoners van Aa en Hunze deel uit van dit panel.

Ook in de toekomst blijven we gebruik maken van dit instrument. Daarbij is het van belang dat het deelnemersbestand actueel wordt gehouden en dat we er voor zorgen dat het panel een goede afspiegeling is van de inwoners van onze gemeente. Een specifiek aandachtspunt is het aantal jongeren dat deelneemt aan het burgerpanel. Deze leeftijdscategorie is ondervertegenwoordigd in het panel.

1.1.1.3 College bie't pad vervolg geven.

Omschrijving (toelichting)

College bie 't pad is een beproefd concept. Het is een laagdrempelige manier om gesprekken te voeren tussen college en inwoners. Om te horen wat er leeft onder de inwoners gaat het college de komende periode vooral in gesprek met inwoners waar geen of minder contact mee is.

Kwaliteit

Terugblik 2021

College bie 't pad heeft in 2021 vanwege corona uitsluitend digitaal plaatsgevonden. Het college is in gesprek geweest met nieuwe inwoners (2 bijeenkomsten), vertegenwoordigers van culturele verenigingen en organisaties, mantelzorgers en met inwoners die vanwege corona thuis werken. De deelnemers hebben deze bijeenkomsten zeer gewaardeerd.

1.1.1.4 Experimenteren in Aa en Hunze.

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving

Experimenteren in Aa en Hunze betekent dat we naar andere manieren van werken zoeken om samen met inwoners onze doelen te bereiken en inwoners daar actief bij te betrekken. Vanuit het programma AndersOmDoen is afgesproken dat we experimenteren met het realiseren en het sturen op effecten in de samenleving. Daarnaast heeft de raad besloten om zijn vergaderstructuur dusdanig

aan te passen, zodat er meer ruimte is voor inbreng van en contact met inwoners. Die andere manier van werken komt ook naar voren in de signaleringsgesprekken, het betrekken van de dorpskenner bij de gemeente en de projecten vanuit het project Jouw idee Samen uitvoeren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In de afgelopen periode hebben enkele raads- en commissieleden samen met een ambtelijke werkgroep een aantal processtappen geformuleerd die tot doel hebben om enerzijds een doelenboom ten aanzien van het onderwerp biodiversiteit te ontwikkelen en anderzijds om de werkwijze/methode om te komen tot maatschappelijke effecten te ontdekken en ontwikkelen. De ambitie hierbij is om inwoners meer te betrekken bij het formuleren van onze maatschappelijke effecten.

Deze processtappen zijn uitgewerkt in een plan van aanpak. Daarmee zijn de voorbereidende stappen afgerond. De nieuwe gemeenteraad zal hier verder handen en voeten aan geven.

[1.1.1.5 Ontwikkelen van een lobby-agenda](#)

Omschrijving (toelichting)

Samen met inwoners, bedrijven en organisaties willen we ervoor zorgen dat we onze doelen bereiken. Dat gebeurt vooral in de dorpen, de kernen, soms in de regio en steeds vaker op grotere schaal en binnen verschillende samenwerkingsverbanden. Daarnaast willen we met behulp van een lobby-agenda Aa en Hunze nog meer op de kaart zetten, zodat we actief aandacht kunnen vragen voor verschillende onderwerpen die binnen onze gemeente spelen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Via verschillende samenwerkingsverbanden, zoals o.a. de P10, de VDG, de RegioDeal en de Agenda voor de Veenkoloniën, hebben we ook in 2021 ingezet op het realiseren van onze doelen. Daarnaast blijven we ook aandacht vragen voor zaken die voor Aa en Hunze van belang zijn. Bijvoorbeeld door de minister van Economische Zaken en Klimaat uit te nodigen voor een bezoek aan de regio om zo in gesprek te gaan over het gaswinningsbesluit en de effecten daarvan voor onze gemeente.

In het eerste kwartaal van 2022 ronden we het opstellen van de lobby-agenda af.

[1.1.1.6 Dorpen Festival](#)

Omschrijving (toelichting)

Het dorpenfestival is een initiatief van het IBP (interbestuurlijk Programma) in navolging van de Dag van de Stad. Een festival waar alles wat er leeft en speelt op het platteland centraal staat. Voor de organisatie en locatie van het festival plaatste het IBP eind 2019 een oproep "Wordt uw gemeente de plek voor het Dorpenfestival?" De eerste reactie van Aa en Hunze was: Dit is echt iets voor ons! Met onze 35 dorpen verspreid over een groot oppervlak kennen we de kracht van de dorpen. Wij hebben iets te vertellen en iets te bieden en we willen ook graag leren en horen van de rest van Nederland.

Op 16 januari 2020 kwam het bericht dat Aa en Hunze de gastgemeente en medeorganisator mocht zijn van het eerste Dorpenfestival. Vanwege corona nam het IBP eind maart 2020 het besluit om het Dorpenfestival 2020 te annuleren. In december 2020 nam het IBP het besluit om een online versie van het Dorpenfestival te organiseren met Aa en Hunze als gastgemeente en mede organisator.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Op 1 juli 2021 vond het eerste landelijke Dorpenfestival plaats. Vanwege corona werd het een digitaal festival dat grotendeels live vanuit Aa en Hunze is uitgezonden. Met een passende programmering, een centrale studio in het dorps huis in Annen, een sub-studio in het gemeentehuis en een muziekstudio in eetcafé de Grutter, betrokkenheid en inbreng in het programma van onze inwoners, ondernemers en organisaties en ook het vooraf positioneren van wat Aa en Hunze te bieden heeft, zagen we kansen om ook in deze vorm gastheer en medeorganisator te zijn.

Enkele honderden enthousiaste deelnemers uit heel Nederland hebben samen met inwoners, experts, ondernemers en politici gesproken over de betekenis en de kracht van het platteland en de dorpen, de kansen en de aandachtspunten. Aa en Hunze heeft een grote en waardevolle bijdrage geleverd in de voorbereidingen en in het programma. In vijf hoofdthema's Bestuur, democratie en participatie, Wonen en leefbaarheid, Lokale economie, Klimaat en energie en Landelijk gebied en water zaten lokale inwoners, ondernemers en bestuurders aan de gesprekstafels. De vijf hoofdthema's werden ingeleid met filmpjes waarin onze inwoners en ondernemers vertelden over successen, leermomenten en aandachtspunten.

Het digitale platform van het Dorpenfestival heeft een bibliotheek. In deze bibliotheek staan filmpjes met dorpen en platteland initiatieven uit het hele land. Zo ook de negen filmpjes van Aa en Hunze waarin inwoners en ondernemers vertellen over en laten zien waarop ze trots zijn. Over de rijke natuur en het prachtige landschap, over festivals en evenementen, over ondernemen in een dorp, over zorg voor elkaar, over dorpen aan zet, over creatieve jeugd, over vakantieparken. Alle filmpjes zijn terug te zien op de website van het Dorpenfestival en op het YouTube kanaal van Aa en Hunze.

Naast een online Dorpenfestival heeft het voor Aa en Hunze meer gebracht. Veel landelijke waardering voor onze inbreng, inzet en medewerking, en ook nieuwe contacten en netwerken binnen o.a. het IBP, de VNG en het ministerie van BZK. Het heeft nieuwe contacten en netwerken met inwoners en ondernemers opgeleverd en minstens zo belangrijk; inwoners en ondernemers die met trots hun verhaal aan de rest van Nederland hebben verteld.

[1.1.1.7 Aanpassen van de integriteitscode](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2006 is er een gedragscode Bestuurlijke integriteit opgesteld, deze versie is niet meer actueel. In het kader van Goed Bestuur is integriteit een van de zeven leidende beginsels en daarmee is integriteit meer dan regels en procedures, het betreft een grondhouding.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Met behulp van een integriteitsessie in maart 2021 is er bewustzijn gecreëerd bij zowel de raad als het college. Als vervolg hierop is in september 2021 nog een aanvullende workshop gehouden voor de raad om de uitwerking van een protocol te bewerkstelligen. Dit heeft geleid tot een herziende gedragscode.

Waar voorheen een gedragscode voor zowel raad als college opgesteld was, is er gezien de verschillende taken en bevoegdheden, zowel één voor de raad als één voor het college van B&W vastgesteld in oktober 2021 door de raad. De code dient als basis om een open, transparante en een integere organisatiecultuur te realiseren en te borgen. De verantwoordelijkheid qua voortvloeiende activiteiten zijn belegd, zodat dit een dynamisch proces is.

Daarnaast is ook het protocol, waarin is opgenomen hoe er gehandeld dient te worden als er een vermoeden is van niet integer handelen, vastgesteld. Alle documenten zijn unaniem vastgesteld door de raad.

[1.1.1.8 Voorbereiden van verkiezingen](#)

Omschrijving (toelichting)

De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van verkiezingen, zoals de Tweede Kamer verkiezingen, de Provinciale Statenverkiezingen, Waterschapsverkiezingen en uiteraard de Gemeenteraadsverkiezingen. Bij het organiseren van de verkiezingen horen verantwoordelijkheden, zoals het inrichten van stemlokalen en het aanstellen van stembureauleden.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Vanwege corona zijn extra, beperkende maatregelen genomen tijdens de Tweede Kamer verkiezingen. Dankzij een goede voorbereiding zijn deze verkiezingen heel goed verlopen. De extra maatregelen hebben geleid tot extra inzet van personeel en extra kosten. Deze passen binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen.

Na de evaluatie van de Tweede Kamer verkiezingen zijn we in oktober gestart met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. Zo heeft I&O Research een onderzoek gedaan onder de inwoners van Aa en Hunze wat voor hun relevant is ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen. Verder is de opkomstbevordering op poten gezet en is besloten om ook deze keer de Stembijzitter in te zetten.

[1.1.1.9 75 jaar vrijheid vieren](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2020 was het 75 jaar geleden dat Nederland is bevrijd. Om hier aandacht aan te besteden en inwoners te betrekken is er een speciale subsidieregeling lokale activiteiten 75 jaar Vrijheid Aa en Hunze 2020 opengesteld. De subsidie is van de gemeente en de provincie Drenthe en ondersteunt activiteiten/projecten speciaal gericht op het herdenken van de Tweede Wereldoorlog en het vieren van vrijheid en democratie.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Ruim 30 organisaties hebben subsidie aangevraagd en ontvangen voor activiteiten in het kader van 75 jaar vrijheid in 2020. Vanwege de coronamaatregelen zijn activiteiten geannuleerd of doorgeschoven naar het voorjaar van 2021 en voor een deel naar het voorjaar van 2022.

Organisaties worden in de gelegenheid gesteld hun activiteit voor 1 juli 2022 te organiseren met het toegekende subsidiebedrag. Als activiteiten niet door (zijn ge)gaan, moet de organisatie de subsidie terugbetalen aan de gemeente (minus de gemaakte kosten). De subsidie is een cofinanciering met de provincie, bij annulering van de activiteiten moet dit uiteindelijk ook verrekend worden met de provincie.

[1.1.1.10 De gemeenteraad zet in op meer ruimte voor inbreng van en contact met inwoners.](#)

Omschrijving (toelichting)

Op 16 maart 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen: het moment waarop onze inwoners bepalen hoe het politieke landschap in Aa en Hunze er uit gaat zien. Als gemeente streven we naar een zo hoog mogelijk opkomstpercentage, bijvoorbeeld door inwoners te betrekken bij gemeentepolitiek. Vanuit de raad is een werkgroep opgericht die zich bezighoudt met de opkomstbevordering bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Vanwege de coronamaatregelen is het lastig om inwoners te betrekken bij de vergadering van de raad. Inspreken is digitaal mogelijk en daar is ook steeds meer gebruik van gemaakt. De digitale vergaderingen van de raad, en de inspraakmogelijkheden, zijn door inzet van de social media en de Schakel beter onder de aandacht van de inwoners gebracht.

De cursus Politiek Actief is in het voorjaar van 2021 digitaal gehouden. Dit was een groot succes, er hebben 16 inwoners aan deelgenomen. Na afloop is de cursus geëvalueerd. De cursus werd gewaardeerd met het rapportcijfer 8. De meeste deelnemers gaven aan dat de cursus ze enthousiast heeft gemaakt om politiek actief te worden.

Voor Democracy geldt dat het door de coronamaatregelen in 2021 niet mogelijk was om schoolklassen in de raadzaal te ontvangen. De scholen zijn eind 2021 door middel van een brief attent gemaakt op Democracy. Met de scholen is afgesproken dat we er naar streven om het spel in het late voorjaar/zomer van 2022 te spelen.

Wat willen we bereiken (doelen)

[1.1.2 Initiatieven waarderen op het effect in de samenleving.](#)

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.1.2.1 Actualiseren van de kaders en de randvoorwaarden van subsidieverstrekking

Omschrijving (toelichting)

De algemene subsidieverordening (2006) en een deel van de beleidsregels zijn verouderd. Dit is de aanleiding om de kaders en randvoorwaarden voor subsidieverstrekking te actualiseren – passend binnen de huidige uitgangspunten en beleidsdoelstellingen.

Het actualiseren is met name gericht op subsidies die worden verstrekt middels de beleidsregels. Onderdeel daarvan is de analyse van de bestaande beleidsregels – onder andere de beleidsregels welzijnsactiviteiten 1999 - en dat gekeken wordt naar een nieuwe opzet voor subsidies. Het Leefbaarheidsfonds is hier ook onderdeel van. Hierbij wordt ook gekeken hoe we initiatieven beter kunnen waarderen op het effect in de samenleving.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In maart 2021 zijn de Algemene Subsidieverordening Aa en Hunze 2021 en het nieuwe subsidiebeleid vastgesteld in de raad. Hiermee zijn de kaders en randvoorwaarden voor subsidieverstrekking op hoofdlijnen geactualiseerd en daarmee is deze activiteit ook afgerond.

In 2021 is vervolgens verder gegaan met de verdere uitvoering, zoals het actualiseren van de beleidsregels welzijnsactiviteiten 1999.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.2.1 Maximale openstelling en beschikbaarheid dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.2.1.1 Het gemeentelijk loket heeft ruime openingstijden.

Omschrijving (toelichting)

Het toegankelijk houden van goede dienstverlening aan het loket door deskundige medewerkers is van groot belang voor tevreden inwoners.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Door het nog aanhouden van de coronamaatregelen zijn de openingstijden van het gemeentehuis nog niet op het oude peil. We monitoren de bezettingsgraad, zodat we kunnen inspelen op de behoefte. Dit heeft als resultaat gehad dat voor de zomer de openingstijden zijn verruimd. Inwoners kunnen hierdoor altijd op korte termijn een afspraak maken. Daarnaast is er tijdelijk een tweede balie geopend om lange wachttijden voor het maken van een afspraak te voorkomen.

1.2.1.2 De dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar.

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving

De gemeente Aa en Hunze is op verschillende kanalen actief om inwoners te informeren over onze dienstverlening: de website, social media en de gemeentepagina in de Schakel.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Website

De website is de belangrijkste toegangspoort tot de gemeentelijke dienstverlening. Hier kunnen inwoners en ondernemers terecht voor alle diensten van de gemeente, maar ook voor informatie over de gemeenteraad, nieuws, etc. In totaal bezochten de bezoekers ruim 800.000 pagina's op www.aenhunze.nl. Opvallend is dat ongeveer de helft van de bezoekers de website bezoekt via hun mobiele telefoon. Inwoners gebruikten de website voornamelijk om een afspraak op het gemeentehuis te maken, meer informatie te vinden over het afvalbrengstation en belastingen. Ook werden de pagina's over verenigingen en zwembaden veelvuldig bezocht. De meest gebruikte zoektermen op de website zijn gericht op de OZB, rioolheffing, WMO, vacatures en asbest.

Social media

De gemeente Aa en Hunze is actief op diverse social mediakanalen (Facebook, Twitter, Instagram). Ons bereik groeit op deze platformen nog steeds. Het bereik van deze kanalen was in december 2021:

Facebook: 4500 (groei van 500 t.o.v. 2020)

Twitter: 5671 (groei van 171 t.o.v. 2020)

Instagram: 1103 (groei van 103 t.o.v. 2020)

Onze social media kanalen en website monitoren we maandelijks met een eindrapportage. In deze rapportage zien we welk bericht voor welk medium het meest geschikt is, wat het meeste bereik heeft en wat mensen écht belangrijk vinden. We zien dat mensen berichten óver mensen het meest waarderen. Ook zien we dat berichten van en over onze buitendienst het goed doen en zorgen voor interactie. Zichtbaarheid in het veld én online laat onze inwoners zien dat we hard aan het werk zijn. Daarnaast doen informerende berichten over praktische zaken zoals gladheid, de afvalwijzer, het ophalen van kerstbomen het goed. Deze bieden ook kans aan inwoners om vragen te stellen waardoor interactie én hulp bij vragen op gang komt.

Schakel

Ook de gemeentepagina in de Schakel is een belangrijk medium in onze dienstverlening. Ongeveer 14.500 huishoudens ontvangen de Schakel. Elke week staan er op de gemeentepagina o.a. de bekendmakingen, informatie over onze dienstverlening, informatie over de raadsvergadering en reguliere (nieuws)berichten.

[1.2.1.3 Actuele en toegankelijke website realiseren.](#)

Omschrijving (toelichting)

Wij willen ervoor zorgen dat iedereen "mee kan doen" en dat de digitale informatie op onze gemeentelijke website voor iedereen toegankelijk en gebruiksvriendelijk is.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is de homepage van de website aangepast, waardoor categorieën (o.a. Groen en Onderhoud) beter zichtbaar zijn. Om de website voor iedereen goed toegankelijk te houden is de leesbaarheid voor inwoners met dyslexie verbeterd. Daarnaast is de tekstgrootte aanpasbaar én is er een contract aangegaan voor een voorleesmodule op de website. Naar verwachting is dit begin 2022 beschikbaar. We monitoren de toegankelijkheid van de website aan de hand Siteimprove. De toegankelijkheidsscore is momenteel 88,5 %, dat is dus al ruim voldoende.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.3.1. Samen met inwoners zorgen voor een sterker, leefbaarder en veiliger Aa en Hunze.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.3.1.1 Meer inzetten op toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving.

Omschrijving (toelichting)

We gaan ons mooie robuuste landschap beschermen en blijven een gemeente waar het goed wonen en recreëren is. Daarom zetten we meer in op toezicht en handhaving. We treden actief op tegen verrommeling van het landschap, illegale reclame/bouw en toezicht bij risicovolle evenementen. Daarnaast gaan we behalve bouwcontroles ook steekproefsgewijs andere Wabo-vergunningen controleren en pakken we het toezicht op permanente bewoning van recreatieparken zelf op.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Zowel voor bouwtoezicht, als toezicht brandveiligheid geldt dat dit deels moest wijken vanwege de inzet op COVID 19. Daarnaast zijn er minder tijdelijke vergunningen verleend. Bijvoorbeeld evenementenvergunningen, omdat veel evenementen geen doorgang konden vinden. Daar waar nodig is zeker overleg geweest met politie, brandweer en geneeskundige dienst.

De handhaving op permanente bewoning op vakantieparken is in 2021 gecontinueerd. Zie hiervoor activiteit 1.3.1.9.

1.3.1.2 Actief optreden tegen ondermijning.

Omschrijving (toelichting)

Ondermijning vraagt om een actieve aanpak van de gemeente. Dat betekent allereerst preventief optreden bij vergunningverlening door daar waar mogelijk bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) toetsing toe te passen. Bij het aantreffen van hennepkwekerijen en/of andere verdovende middelen wordt, op basis van de (verruimde) mogelijkheden die de Wet Damocles biedt, een pand gesloten. Signalen van inwoners, medewerkers of overige instanties over mogelijke ondermijning worden per ommegaande met het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) gedeeld.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Er zijn enkele vergunningsaanvragen doorgestuurd voor een advies van het Landelijk Buro Bibob. Daarbij is in een enkel geval een negatief advies gegeven t.a.v. een aanvraag. We pakken deze zaken samen met het RIEC op.

Wanneer een horecaonderneming van eigenaar verandert, dient deze een nieuwe Drank- en Horecaverunning aan te vragen. In sommige gevallen wordt ook hier de vergunningsaanvraag doorgestuurd naar het Landelijk Buro Bibob. In één geval gaf dit bureau een negatief advies waardoor er geen vergunning is verleend.

Tevens heeft het RIEC in 2021 een weerbaarheidsscan van de gemeentelijke organisaties uitgevoerd in het kader van ondermijning. Deze informatie komt in 2022 beschikbaar.

Het college heeft besloten om het voorstel ten aanzien van het exploitatievergunningstelsel voor recreatieparken en campings aan te houden, zodat dit in Drents verband opgepakt kan worden.

[1.3.1.3 Actualiseren van het evenementenbeleid](#)

Omschrijving (toelichting)

Om de veiligheid bij en vanuit evenementen te kunnen blijven waarborgen actualiseren we ons evenementenbeleid in. We zorgen dat we de juiste procedures doorlopen. Daarnaast zijn we duidelijk in wat wel en niet kan richting de organisatoren. Hierin denken we met de organisatoren mee. We blijven waarborgen dat we goed contact onderhouden met de organisatoren. Ook evalueren we de evenementen, zodat we ons beleid kunnen optimaliseren. Zo kunnen we de veiligheid bij evenementen zo goed mogelijk waarborgen. Ook draagt het bij aan de leefbaarheid van de gemeente.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Door de coronamaatregelen hebben er helaas maar weinig evenementen plaatsgevonden. Bij de evenementen die wel doorgang konden vinden, is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ruimte die binnen kaders van de maatregelen mogelijk waren.

Eind 2021 is gestart met de actualisatie van het evenementenbeleid. Deze zal in de loop van 2022 worden afgerond.

[1.3.1.4 Ontwikkelen en vaststellen van Damoclesbeleid](#)

Omschrijving (toelichting)

Bij de handhaving van de Opiumwet staat de wetgever een geïntegreerde bestuurs- en strafrechtelijke aanpak voor ogen. De inzet van bestuursrechtelijke instrumenten in het kader van lokaal drugsbeleid is hierdoor van groot belang geworden. Daarnaast is de gemeente Aa en Hunze deelnemer bij het hennepconvenant Noord-Nederland. Dit convenant heeft tot doel een krachtige en integrale aanpak van hennepsteelt mogelijk te maken. Daarvoor is het nodig dat iedere samenwerkingspartner eigen beleid vaststelt over dit onderwerp. Ook is vanuit de drie noordelijke provincies een Regionaal beleidsplan Veiligheid opgesteld, waarin de aanpak van drugscriminaliteit als speerpunt is opgenomen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Het Damoclesbeleid geeft aan welke maatregelen de gemeente neemt als er een hennepkwekerij of druglabs in een pand worden aangetroffen. Het Damoclesbeleid is in de gemeenten in Noord Drenthe gezamenlijk opgesteld en is april 2021 vastgesteld.

[1.3.1.5 Toezicht en handhaving van maatregelen tegen het Coronavirus](#)

Omschrijving (toelichting)

Om de verspreiding van het corona virus tegen te gaan zijn diverse maatregelen getroffen. Ook in de gemeente Aa en Hunze worden bijvoorbeeld sportverenigingen, ondernemers en de horeca geconfronteerd met deze maatregelen. Waar mogelijk zullen we met deze organisaties en bedrijven meekijken en meedenken. Waar nodig zullen we als gemeente handhavend optreden wanneer de maatregelen niet worden nageleefd.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De toezicht en handhaving op het naleven van de coronamaatregelen is in eerste instantie opgepakt door een poule van toezichthouders uit de eigen organisatie. Later in het jaar zijn toezichthouders ingehuurd.

Bij signalen en meldingen van het niet nakomen van de coronamaatregelen zijn de toezichthouders allereerst in gesprek gegaan met de betrokkenen. De focus lag daarbij op het delen van informatie. In sommige gevallen was dit niet voldoende en zijn waarschuwingen uitgedeeld. Een heel enkele keer hebben we maatregelen moeten nemen. Uiteindelijk is een aantal dwangsommen opgelegd die we ook hebben moeten verbeuren.

Voor urgente meldingen zijn zogenaamde stand-by toezichthouders ingezet die snel kunnen reageren en, indien nodig, ter plaatse gaan.

In de periode waarin sprake was van de avondklok, constateerde de politie enkele overtredingen en heeft deze geverbaliseerd.

Eind 2021 zijn de coronamaatregelen weer aangescherpt.

[1.3.1.6 Inzetten op samenwerking om de veiligheid rondom 't Gasselterneld en 't Nije Hemelriekje te verbeteren.](#)

Omschrijving (toelichting)

De locatie 't Gasselterneld/'t Nije Hemelriek is inmiddels uitgegroeid tot een populaire locatie in onze gemeente. Naast veel plezier en vermaak, brengt de locatie helaas ook verschillende problemen met zich mee, zoals op gebied van veiligheid, verkeer en afval. Staatsbosbeheer is als eigenaar verantwoordelijk voor dit gebied. Desondanks vinden wij het belangrijk om wel te adviseren en mee te denken omtrent de diverse problematieken. Wanneer het mogelijk en noodzakelijk is om bestuurlijk op te treden, dan doen we dat.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Samen met onze samenwerkingspartners (Staatsbosbeheer en politie) zetten we in op veiligheid. Dit doen we onder andere door de inzet van preventieve maatregelen. Zo houdt een projectgroep zich bezig met de inrichting en dergelijke van het Gasselterveld. Daarnaast is er een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers van Staatsbosbeheer, politie, Impuls, VRD en gemeente die vooral kijkt naar de praktische problemen die zich (kunnen) voordoen tijdens de komende zomerperiode.

Het calamiteitenplan van Staatsbosbeheer is inmiddels aangepast naar de actuele situatie in het gebied. Ook zijn de BOA 's van Staatsbosbeheer bevoegd gemaakt om op een aantal APV-bepalingen te kunnen handhaven. Dit alles om de veiligheid van bezoekers te kunnen waarborgen en eventuele schade aan de natuur te beperken.

En dat bleek succesvol te zijn. In het afgelopen jaar hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan op het Gasselterveld. Het jaar is rustig en goed verlopen.

[1.3.1.7 Beleid ontwikkelen op de toezicht en handhaving van het verbod op de verkoop van lachgas](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2021 verrijken we de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en ons beleid door een verbod op het verkoop van lachgas toe te voegen. Mocht de politie stuiten op een verkoop van lachgas in onze gemeente, dan kunnen zij hier actief op handhaven.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De bepaling met betrekking tot dit verbod is opgenomen in de APV. De raad heeft de gewijzigde APV op 20 mei 2021 vastgesteld.

[1.3.1.8 Het actief volgen van het proces rondom de mijnbouwactiviteiten](#)

Omschrijving (toelichting)

In Aa en Hunze wordt al sinds decennia gas gewonnen. Aardbevingen en andere negatieve gevolgen vragen steeds meer aandacht. We volgen de ontwikkelingen kritisch uit het perspectief van onze inwoners. Wij hebben de afgelopen jaren meermalen gebruik gemaakt van het adviesrecht. In 2021 heeft het college beroep ingesteld bij de Raad van State tegen het instemmingsbesluit zoutwinning door Nedmag in Veendam. Ook heeft het college een aanvullend beroepsschrift ingediend tegen het winningsplan Westerveld (gaswinning kleine gasvelden). Daarnaast hebben we in gezamenlijkheid met de regio meerdere malen bij het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) erop aangedrongen dat het IMG het wettelijk bewijsvermoeden in de effectgebieden gasopslag Norg en het Groningerveld blijft hanteren, en zorgt voor een rechtvaardige en ruimhartige schadebeoordeling voor onze inwoners.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG)

Het college heeft samen met andere overheden uit de regio Groningen en Noord-Drenthe meerdere malen in een gezamenlijke brief bij het IMG aangedrongen op het blijven hanteren van een rechtvaardige en ruimhartige schadeafhandeling en het blijven toepassen van het wettelijk bewijsvermoeden. Ook voor de inwoners die zowel schade ondervinden door gaswinning als schade door andere mijnbouwactiviteiten.

Zoutwinning Nedmag

Op 8 juli 2021 heeft het college op het definitieve instemmingsbesluit Nedmag een beroepschrift ingediend bij de Rechtbank in Den Haag. Dit omdat de minister van Economische Zaken en Klimaat in het definitieve instemmingsbesluit onze zienswijzen van 30 juni 2020 en 1 september 2020 ten aanzien van de risico's, onzekerheden en financiële zekerheidsstelling onvoldoende heeft meegenomen en gemotiveerd in het definitieve instemmingsbesluit.

Gaswinningsplan Westerveld

Op 9 juni 2021 heeft het college samen met de gemeenten Tynaarlo, Assen en Noordenveld bij de Raad van State een aanvullend beroepschrift ingediend op het reparatiebesluit winningsplan Westerveld. Op 27 september 2021 is het beroepschrift inhoudelijk behandeld. De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan.

Schaderegelingen

Afgelopen jaar heeft het college zowel bij het IMG als bij de minister van Economische Zaken meerdere malen aangegeven het onbegrijpelijk te vinden en niet uit te leggen aan de inwoners waarom alleen het postcodegebied Spijkerboor in aanmerking komt voor de waardedalingsregeling. Terwijl aangrenzende dorpen waarin inwoners ook schade ondervinden door gaswinning in het Groningenveld, hiervoor niet in aanmerking komen. Daarnaast is zowel tijdens het bezoek van minister Blok op 27 september 2021 aan de regio Noord Drenthe en als reactie op het vaststellingsbesluit gaswinning Groningenveld aangegeven dat we als gemeente en regio in gesprek willen over de mogelijkheden voor het beschikbaar stellen van (subsidie)regelingen die door onze inwoners kunnen worden ingezet voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen.

Klankbordgroep mijnbouwactiviteiten

De in 2020 ingestelde klankbordgroep mijnbouwactiviteiten is het afgelopen jaar geïnformeerd over verschillende ontwikkelingen op het gebied van mijnbouw in Aa en Hunze. Ook is de klankbordgroep betrokken bij het bezoek van de minister van Economische Zaken en Klimaat op 27 september 2021 aan Noord Drenthe.

[1.3.1.9 Handhaving permanente bewoning op recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.](#)

Omschrijving (toelichting)

De gemeente Aa en Hunze is een recreatiegemeente. We voeren daarom een actief handhavingsbeleid tegen permanente bewoning van recreatieverblijven op vakantieparken met een recreatieve toekomst.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Handhaving tegen bestaande strijdige permanente bewoning van recreatieverblijven vindt gefaseerd plaats. Daarom zijn we op meerdere parken tegelijkertijd actief. Bij de handhaving van permanente bewoning op vakantieparken wordt na een vooraankondiging een last onder dwangsom opgelegd, waarbij in de meeste gevallen de bewoner ervoor kiest een andere woning te zoeken. Dit lukt in veel gevallen wel. Zo zijn er in 2021 ongeveer 35 zaken opgelost. In enkele gevallen moeten we overgaan tot het verbeuren van de last. Dit is in 2021 in totaal 6 keer voorgevallen. Een aantal hiervan heeft gebruik gemaakt van hun recht hiertegen in bezwaar te gaan. Te allen tijde wordt gehandhaafd met de menselijke maat. Daarmee wordt bedoeld dat we per casus bekijken wat er nodig is om te verhuizen. Dit heeft als gevolg dat veel aangeschreven personen het toch voor elkaar krijgen een andere woning te vinden.

Het uitgangspunt van de gemeente is om een recreatieve gemeente te zijn. Hier past geen bewoning bij. Het optreden tegen bewoning op vakantieparken is een taak van de gemeente. Dit handhavend optreden is nuttig. Om voor inwoners echter de mogelijkheid te bieden tijdelijk op een vakantiepark te wonen is een tijdelijke gedoogbeschikking mogelijk. Indien een inwoner voldoet aan bepaalde eisen kan een tijdelijke gedoogbeschikking worden aangevraagd. Door deze aanpak zijn de inschrijvingen op de parken gedaald. Een ander effect van dit systeem is dat het zorgt voor een afschrikwekkende werking. Dit in combinatie met het gefaseerd handhaven zorgt ervoor dat bij inschrijving vaak de keuze wordt gemaakt toch elders te gaan wonen en zich daar in te schrijven.

Wat willen we bereiken (doelen)

1.3.2 [Integrale aanpak van complexe zaken waarbij het effect in de samenleving voorop staat.](#)

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

1.3.2.1 [Doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe.](#)

Omschrijving (toelichting)

Het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD) kan worden ingeschakeld bij complexe (zorg)casussen. Met behulp van een casusregisseur worden casussen opgepakt die vaak zodanig complex zijn dat deze niet alleen binnen het reguliere kader afgewikkeld kunnen worden. Door deze aanpak vinden we andere of nieuwe mogelijkheden, waardoor we in deze specifieke casussen stappen kunnen zetten naar een werkende oplossing. We zetten ook in 2021 in op de samenwerking met ZVHD en de daar aan gekoppelde partijen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD) is in 2021 bij meerdere complexe casussen betrokken geweest. Bij deze casussen is er vaak sprake van meervoudige problematiek. Daarbij moet gedacht worden aan huiselijk geweld, zowel minderjarigen als volwassenen met forse gedragsproblemen, verslavingsproblematiek al dan niet vergezeld van strafrechtelijke overtredingen. Deze zaken zijn meestal dermate complex dat deze ook in 2022 nog doorlopen en de ervaring leert dat de inbreng van het ZVHD van grote meerwaarde is.

Het ZVHD verzorgt voor Aa en Hunze ook de nazorg voor ex-gedetineerden. Als iemand voor minimaal 2 weken in detentie gaat krijgt het ZVHD een melding. Gedurende de detentie wordt ervoor gezorgd dat de basisbehoeften (o.a. onderdak, inkomen, identiteitsbewijs en zorgverzekering) op orde zijn, voordat men weer uit detentie komt. In 2021 heeft het ZVHD voor 10 personen deze nazorg geleverd.

[1.3.2.2 Aanpak van woonoverlast en het inzetten van buurtbemiddeling](#)

Omschrijving (toelichting)

Om de leefbaarheid voor onze inwoners te verbeteren hebben we in 2020 een APV aanpassing doorgevoerd ten aanzien van woonoverlast. Na een toetsing wordt er eerst gekeken of men er gezamenlijk met behulp van buurtbemiddeling uit kan komen. Is dit niet het geval en betreft het een overlast die voldoet aan de voorwaarden, dan kan de gemeente handhavend optreden. Daarnaast maken we gebruik van buurtbemiddeling. Dit wordt uitgevoerd door Stichting Impuls. Vanuit de praktijk merken we dat dit daadwerkelijk helpt.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De buurtbemiddeling heeft tot nu toe goede resultaten behaald. Het vermindert de ervaren woonoverlast en verkleint de kans op escalatie tot strafbare feiten. Hierdoor vergroot het gevoel van veiligheid en leefbaarheid.

In 2021 zijn 41 meldingen gedaan, waarvan 10 meteen door de coördinator van Stichting Impuls zijn afgehandeld in de vorm van bijvoorbeeld een advies en doorgeleiding naar andere organisaties. De overige 31 meldingen zijn doorgeleid voor buurtbemiddeling. Daarbij betrof het vooral problemen op het gebied van geluid, gedrag en erfafscheiding. Bijna de helft van de meldingen wordt door inwoners rechtstreeks gedaan bij Stichting Impuls. De overige meldingen kwamen via politie, gemeente of woningcorporaties binnen.

Tot nu toe is er geen reden geweest de APV-bepaling toe te passen voor gemeentelijk handhaven in de vorm van een gedragsaanwijzing.

[1.3.2.3 Ontwikkelingen 't Ruige veld Rolde](#)

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving

In maart 2019 heeft zich een zorginstelling gevestigd op 't Ruige Veld. Al gauw bereikten de gemeente verschillende signalen over de veiligheid in en om deze locatie en de gebrekkige kwaliteit van zorg. Tijdens de eerste controle op 7 november 2019 en latere controles werd dit beeld bevestigd. Vanaf dat moment kwamen de ontwikkelingen dan ook in een stroomversnelling en is geprobeerd om de

situatie te verbeteren. Daarbij is ingezet op een veilige situatie op het perceel, waarbij er aantoonbaar goede kwaliteit van zorg wordt geleverd, passend binnen de regels van het bestemmingsplan.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In het afgelopen jaar hebben zich op en om het terrein van 't Ruige Veld zich regelmatig incidenten voorgedaan waarvoor de ondersteuningsdiensten ingeschakeld moesten worden.

Verder is het vrij rustig gebleven op 't Ruige Veld. De illegale situatie is opgeheven en daardoor waren er minder toezichthoudende bezoeken noodzakelijk. Er wordt niet meer handhavend opgetreden en we hebben aandacht besteed aan het voorkomen van (nieuwe) ongewenste ontwikkelingen.

De brand- en fysieke veiligheid is verbeterd en er wordt goede zorg geleverd door de nieuw gecontracteerde zorgaanbieder. Daarnaast is eind 2021 een nieuw bestemmingsplan voorgelegd aan de raad waarin geen ruimte is voor 24-uurs zorgverlening. Besluitvorming hierover volgt in 2022.

1.3.2.4 Ontwikkelingen camping Anloo in Anloo

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving

Sinds 2016 handhaaft de gemeente op de illegale bewoning op Recreatiepark Anloo (en andere recreatieparken).

Kwaliteit

Terugblik 2021

Er is geen sprake meer van een onveilige situatie op de camping en de situatie is op dit moment stabiel te noemen. De permanente bewoning lijkt op enkele bewoners na geheel beëindigd. Het is belangrijk om de permanente bewoning en de verdere situatie op de camping te blijven monitoren.

De naam van de camping is gewijzigd in Recreatiepark Kniphorst. De nieuwe eigenaar geeft aan dat hij een recreatieve toekomst voor het park voor ogen heeft en vanuit dat oogpunt is hij bezig met de ontwikkeling van het park.

Pijler 2 Zorg

Korte omschrijving

Deze pijler gaat over hoe onze inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deelnemen aan de samenleving. Daarvoor zijn onze inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk. Als dit niet lukt zorgen wij voor ondersteuning. Voorbeelden van ondersteuning zijn hulp bij de opvoeding van kinderen en jeugd, ondersteuning van ouderen om langer zelfstandig te kunnen wonen, het vinden van werk, verstrekken van inkomensondersteuning en schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk en preventie in gezondheid zoals Jongeren op gezond gewicht.

In deze pijler geven wij uitvoering aan de wettelijke taken in het sociaal domein, waaronder de Wet Jeugdzorg, Wmo, Wet publieke Gezondheid, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Participatiewet.

Terugblik 2021- Wat hebben we gedaan

Het afgelopen jaar hebben we weer veel bereikt, samen met onze partners in het sociaal domein. Samenwerking in het sociaal domein is de sleutel om onze ambitie te realiseren dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid kunnen meedoen in de samenleving. Organisaties weten elkaar steeds beter te vinden.

Bijvoorbeeld bij het vroegtijdig signaleren van schulden in het Samen Doen Team of het ondersteunen van jongeren met mentale problemen, door betere samenwerking tussen leerkrachten, schoolmaatschappelijk werk en sociaal werkers.

Ondanks de Corona-crisis, waarin er signalen zijn dat meer jongeren met mentale problemen kampen, stabiliseert het aantal jongeren dat gebruik maakt van specialistische jeugdzorg. Het aantal inwoners dat een beroep doet op de Wmo, blijft stijgen.

Ook bij de uitvoering van de pilot Wet Inburgering was sprake van intensieve samenwerking met onze buurgemeenten Assen en Tynaarlo. De ervaringen die we hiermee hebben opgedaan, nemen we mee in de uitvoering van de nieuwe wet.

Tot slot is de bouw van de nieuwe basisschool in Eexterveen dichterbij gekomen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.1 Werken vanuit de nieuwe aanpak, waarin gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, integraal en gebiedsgericht werken centraal staan.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.1.1 Samenwerking versterken tussen huisartsen, Impuls en Attenta.

Omschrijving (toelichting)

Huisartsen vormen een belangrijke schakel in het bevorderen van de gezondheid en welzijn van inwoners. Zij zijn voor ons een belangrijke samenwerkingspartner. We blijven in gesprek met huisartsen, Impuls en Attenta, zodat inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Het afgelopen jaar zijn er in twee kernteams van huisartsenpraktijken werksessies geweest over positieve gezondheid. Leidraad van positieve gezondheid is dat gezondheid meer is dan niet ziek zijn. Een brede kijk op gezondheid leidt ertoe dat je meer oog hebt voor achterliggende problematiek en het accent legt op wat iemand wel kan, in plaats van wat iemand niet kan. Bijkomend voordeel van deze werksessies was dat de verschillende organisaties in het kernteam elkaar nog beter weten te vinden.

In het project 'Kinderen eerst' werken Impuls, Attenta, Icare in twee huisartsenpraktijken intensief samen om jeugdigen ondersteuning op maat te bieden. We zien dat dit effect heeft. Kinderen krijgen eerder hulp en de huisarts verwijst minder vaak naar specialistische jeugdzorg. Dit komt ook omdat een schoolmaatschappelijk werker al op school laagdrempelige ondersteuning biedt, waardoor een bezoek aan de huisarts niet nodig is.

[2.1.1.2 Participatie-initiatieven toetsen aan de Kadernota Werk, inkomen en meedoen.](#)

Omschrijving (toelichting)

We willen dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen. We vragen inwoners en organisaties van vrijwilligersinitiatieven om daarbij ook inwoners te betrekken waarvoor de kans op een betaalde baan gering is. Het project "sociale activering" biedt mogelijkheden om deze kans te vergroten.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De trajecten "sociale activering" zijn erop gericht inwoners die (nog) geen betaald werk kunnen doen, een zinvolle dagbesteding te geven door middel van vrijwilligerswerk, met begeleiding. Tot en met 2021 hebben 74 inwoners deelgenomen aan een traject. Hiervan zijn inmiddels 52 trajecten afgerond en 22 inwoners zijn nog bezig in een traject. Na afronding van het traject verrichten 40 deelnemers (vrijwilligers)werk. 5 van deze 40 deelnemers is het gelukt parttime of fulltime betaalde arbeid te verrichten. Als gevolg van corona is het aantal nieuwe aanmeldingen in 2021 met 18 personen achter gebleven bij de planning van 24 nieuwe trajecten per jaar. Een deel van de trajecten gebruiken wij ook voor ondersteuning bij het ontwikkelen van het sociaal netwerk voor statushouders.

[2.1.1.3 Een sluitende aanpak zorg, onderwijs en arbeidsmarkt realiseren.](#)

Omschrijving (toelichting)

We willen het aantal vroegtijdige schoolverlaters terugdringen en jongeren in een kwetsbare positie al vanuit het onderwijs begeleiden. Hierbij is het primaire doel om de jongeren te faciliteren om een passende plek op de arbeidsmarkt te krijgen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

We hebben een nauwe samenwerking tussen onderwijs, zorg en werkgevers gerealiseerd. Het doel hiervan is meer jongeren uit het praktijkonderwijs en speciaal onderwijs te begeleiden naar een passende baan (naast regulier werk ook afspraakbanen of een beschutte werkplek). Dit omdat jongeren met de juiste begeleiding meer kunnen.

Het RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voor voortijdig schoolverlaters) volgt kwetsbare jongeren in de leeftijd van 16-23 jaar die al dan niet met een getuigschrift of een diploma uitstromen uit diverse vormen van voorbereidend beroepsonderwijs en de overstap maken naar vervolgonderwijs, arbeidsmarkt of dagbesteding. Het zijn jongeren die vanwege een bijzondere thuissituatie, gedragsproblemen of specifieke leerbehoeften, kwetsbaar zijn en daardoor een verhoogde kans hebben op maatschappelijke uitval zonder afgeronde opleiding of goed arbeidsperspectief. Binnen het RMC hebben we deze groep in beeld, volgen hun stappen, signaleren uitval en betrekken de juiste partijen op het juiste moment om hen te begeleiden. Dit doen we in nauwe samenwerking met de scholen, Werkplein Drentsche Aa /arbeidsmarktregio en zorgpartijen. Binnen het totale werkgebied van de RMC zijn jaarlijks ruim 500 kwetsbare overstappers in beeld. Op basis van 3 jaar monitoren zien we dat van de groep 41% alsnog een startkwalificatie haalt, 10 % zit nog op school, 12% is aan het werk , 7% heeft een uitkering - meestal in combinatie met een activeringstraject en 21% behoort niet meer tot de doelgroep vanwege verhuizing en leeftijd. Het aandeel van onze jongeren in de groep is ongeveer 8%.

School als Wijk: Met het project 'School als Wijk' sporen we problematiek van MBO studenten vroegtijdig op door een goede zorgstructuur te organiseren op school. Uit de pilot MBO Assen (evaluatie 2019-2021) komt het volgende naar voren: Gedurende het eerste schooljaar zijn er 1 tot 5 contacten geweest met 315 jongeren. Er zijn 3 collectieve activiteiten (bv. budgetvoorlichting) geweest waaraan 301 jongeren hebben deelgenomen. In het tweede schooljaar ging het om 108 jongeren (tot 31 maart 2021).

Ook op het MBO in de provincie Groningen kunnen onze leerlingen gebruik maken van de ondersteuning SAW binnen de school. In 2019 hebben 8 leerlingen uit Aa en Hunze kortdurende ondersteuning gehad en hebben zij hun onderwijs succesvol kunnen vervolgen. Daarnaast zijn ook in Groningen preventieve activiteiten georganiseerd voor de leerlingen o.a. over financiën, mishandeling en suïcide preventie.

[2.1.1.4 Trainingen organiseren om de nieuwe werkwijze in te voeren, waaronder 'Werken met netwerken'.](#)

Omschrijving (toelichting)

We organiseren trainingen om de denkrichting van 'Samen maak je de route' door te ontwikkelen: de training 'werken met netwerken' is in 2019 gestart en wordt in 2020 voortgezet. De training biedt praktische tools om een samenwerkingsverband beter te laten verlopen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Als gevolg van corona is de training 'Werken met Netwerken' niet doorgedaan. Gezien de duur van de crisis hebben we dit jaar voorbereidingen getroffen de training in 2022 desnoods digitaal aan te bieden.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.2 De leefwereld van de inwoner staat centraal.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.2.1 Pilots uitvoeren voor het versterken van de kracht van de inwoner en succesvolle pilots continueren.

Omschrijving (toelichting)

Kern van de transformatie is de menselijke maat en de burger aan zet. We sluiten aan bij initiatieven van inwoners om mogelijke problemen vroeg te signaleren en te voorkomen. Door middel van pilots, willen we de kracht van onze inwoners versterken. Niet door de werkzaamheden over te nemen, maar in de rol van stimuleren en faciliteren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Armoede en Schulden

2021 stond in het teken van de uitvoering van het project vroegsignalering schulden. Inmiddels werken we sinds maart 2021 met Impuls, Attenta, GKB en WPDA in het SamenDoenTeam. Medewerkers van deze organisaties benaderen gevraagd en ongevraagd inwoners met betaalachterstanden. In Drenthe en Groningen geldt Aa en Hunze als voorloper in de brede aanpak vroegsignalering. Ook zijn we in 2021 gestart met de app Kwikstart als aanvulling op het "project 18 en dan?". In een gebruiksvriendelijke app worden jongeren wegwijs gemaakt in de wirwar aan regels waar ze mee te maken krijgen als zij 18 jaar worden. De energiecoaches weten inwoners met een smalle beurs steeds beter te vinden.

Inwonersinitiatieven

Wij vinden het belangrijk inwonersinitiatieven te stimuleren om ervoor te zorgen dat onze inwoners met plezier in hun dorp kunnen blijven wonen. Zo is Grolloo Zorgt vorig jaar een project gestart met als doel op prettige wijze oud te worden in eigen omgeving. Hierin werkt Grolloo Zorgt samen met Impuls, Attenta, huisarts en de gemeente. Daarnaast werken ze samen met verschillende (zorg-) organisaties.

Ook hebben wij samen met Impuls gesprekken gevoerd met Omzien naar Elkaar en OOR uit Rolde, om te kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat deze beide vrijwilligersorganisaties hun waardevolle werk kunnen blijven doen. Al jaren ondersteunen zij ouderen om langer zelfstandig te kunnen wonen. De nieuwe multifunctionele accommodatie De Boerhoorn biedt alle kansen om dit mogelijk te maken.

Impuls is in navolging van Gasselternijveen een huiskamer+ gestart in Gieten, samen met vrijwilligers.

Aan de slag met Preventie Gieterveen

Uit gesprekken met inwoners zijn 4 thema's opgehaald, namelijk: sociale verbinding, mobiliteit, opgroeien en positief gezond ouder worden. Begin 2021 is via een nieuwsbrief een terugkoppeling gegeven aan inwoners van Gieterveen.

Er is daarnaast op donderdag 23 september een fysieke bijeenkomst met inwoners georganiseerd door de gemeente Aa en Hunze, in samenwerking met Stichting Attenta, GGD en Impuls Welzijn. Tijdens deze bijeenkomst is met de inwoners van Gieterveen verder gepraat over de opgehaalde thema's. Komend jaar kijken we welke activiteiten ingezet kunnen worden.

Coronacompensatie voor sportverenigingen

Om de gevolgen van de coronamaatregelen voor sportverenigingen op te vangen hebben 48 sportverenigingen/aanbieders een subsidie van € 300,- ontvangen. Ook hebben 12 sportverenigingen/aanbieders een subsidie ontvangen tussen € 125,- en € 625,- in het kader van de tegemoetkomingsregeling controle coronatoegangsbewijs.

2.1.2.2 Samen met schoolbesturen het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

Samen met de schoolbesturen is het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) opgesteld. Dit plan is door uw raad vastgesteld. De komende jaren zullen we daar uitvoering aan geven.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2020 is gestart met het voorbereidingsproces voor renovatie/nieuwbouw van basisschool De Kameleon in Eexterveen, dat een vervolg heeft gekregen in 2021. Er zijn verkennende gesprekken geweest met Stichting PrimAH, de directie en MR van de school en maatschappelijke partners in Eexterveen (kinderopvang, sport, st. Kardeel en Dorpsbelangen). Het haalbaarheidsonderzoek is middels een inhoudelijk voorstel in maart 2021 aan de raad voorgelegd. Er komt nieuwbouw van de school achter op het sportveld op de huidige locatie. Het budget voor de nieuwbouw van de school en het budget voor parkeervoorzieningen en optimalisatie van het sportveld is bij de begrotingsraad in november beschikbaar gesteld. De verwachting is dat het bouwproces kan starten in 2022.

In november 2021 is gestart met het voorbereidingsproces renovatie/ nieuwbouw basisschool Prins Willem Alexander in Eext. We zijn in gesprek met st. PrimAH en de directie van basisschool Prins Willem Alexander. In het eerste kwartaal van 2022 gaan we ook in overleg met de omwonenden van 't Witzand, de gebruikers van de gymzaal en Vereniging Dorpsbelangen Eext.

[2.1.2.3 Experimenteren onderwijs zoeken naar oplossingen om jeugdzorg en school op elkaar aan te laten sluiten](#)

Omschrijving (toelichting)

In de ontwikkelagenda Passend onderwijs Noord en Midden Drenthe NMD is afgesproken dat gemeente, onderwijs en zorgaanbieders een gezamenlijke visie afspreken, waarin normalisatie de basis is en zorg indien nodig aansluit op het onderwijs.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Pilot Kansen voor Kinderen: Vlak voor de zomervakantie zijn kansencoaches gestart op de basisscholen in Gasselternijveen en het Kindcentrum de Marke en de Bonnerschool in Gieten en de school in Eexterveen. De kansencoach maakt deel uit van het schoolteam en is de verbinding tussen school en ouders als het even niet goed gaat met het kind. De inzet is erop gericht om het kind zich zo goed mogelijk te laten ontwikkelen op zowel sociaal emotioneel als cognitief gebied en het gezin, de school en het lokaal ondersteuningsnetwerk beter toe te rusten.

Met de start van de kansencoach in de scholen in Gasselternijveen is de werkwijze Yoop (Yorneo ondersteuning onderwijs personeel) overbodig geworden en beëindigd.

[2.1.2.4 Implementeren nieuwe regelgeving op het gebied van de volksgezondheid](#)

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 is een nieuwe nota geschreven die wij de komende jaren uitvoeren. Met onze visie sluiten we aan op die van het Rijk: een brede kijk op gezondheid vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Nota gezondheidsbeleid

De nota gezondheidsbeleid is in concept klaar en zal begin 2022 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de Raad.

Goede Start

In 2021 hebben we de coalitie Goede Start voortgezet. Deze coalitie (Icare, verloskundigepraktijk Simons en flow, Attenta, Impuls, MEE, VluchtelingenWerk, bibliotheek, Kraamzorg groene kruis, kinderopvang, dorpscoöperatie) is gericht op het informeren, adviseren en ondersteunen van vrouwen op het gebied van de kindervens. Met Goede start hebben we als doel om kwetsbare gezinnen eerder in beeld te hebben. Het onderdeel 'Nu niet zwanger' is geborgd bij Icare, aangezien Icare de jeugdgezondheidszorg uitvoert voor 0-4 jarigen in onze gemeente.

Er zijn voorlichtingen op het Nassau College georganiseerd over het gewenst en gewild zwanger worden.

[2.1.2.5 Cofinanciering in overgangsfase van Natuur- en Milieueducatie in het onderwijs.](#)

Omschrijving (toelichting)

Het aanbieden van Natuur en Milieu educatie is primair een taak van het onderwijs. In de overgangsfase stellen we als gemeente middelen beschikbaar.

Kwaliteit

Op dit onderdeel is in 2021 nog geen voortgang geweest.

[2.1.2.6 Doorlopende leerlijn Voor en Vroegschoolse Educatie \(VVE\)](#)

Omschrijving (toelichting)

Ieder kind kan zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Er zijn kinderen die door een ongunstige thuissituatie minder kans hebben op een succesvolle schoolloopbaan. Ze hebben als ze twee jaar zijn vaak al een achterstand in hun ontwikkeling. Niet alle ouders zijn in staat om hun kind goed te ondersteunen en stimuleren.

Voor- en vroegschoolse educatie heeft als doel onderwijsachterstand van deze kinderen te voorkomen of te verminderen, zodat ze goed mee kunnen komen op school.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Met ingang van 1 januari 2022 wordt de functie van Pedagogisch beleidsmedewerker Voorschoolse Educatie (VE) ingevoerd. De voorbereidingen voor de invoering van deze functie hebben in 2021 plaats gevonden in samenwerking met de aanbieders Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE). Het doel van deze functie is dat de kwaliteit van het VE aanbod bij de kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden versterkt wordt. De bekostiging van deze functie loopt via de middelen Onderwijsachterstanden Beleid (OAB) en is verwerkt in de subsidieregeling Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie. De komende jaren werken we samen met de aanbieders verder aan het verhogen van de kwaliteit van VVE.

Samen met Icare JGZ (indicatiestelling VVE), de aanbieders VVE en de twee schoolbesturen basisonderwijs, zijn er gesprekken gevoerd over de invoering van de peutermonitor, zodat we de inzet VVE kunnen monitoren. Invoering van de monitor stond gepland voor het 4e kwartaal 2021. De invoering van de digitale monitor heeft door ziekte vertraging opgelopen. Dit project wordt in 2022 opgepakt. In de tussentijd wordt de monitor uitgevoerd via de huidige methode.

In 2021 is een folder voor ouders opgesteld over peuteropvang en VVE. Deze folder wordt verspreid door Icare JGZ en de kinderopvangorganisaties. De folder is tevens te vinden op de website van de gemeente en de kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden. De folder is een middel om het bereik van VVE te verhogen.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.3 Doorontwikkelen naar één toegang die alle problemen van de inwoner signaleert en aanpakt

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.3.1 Inzetten op de transformatie van het Sociaal Domein.

Omschrijving (toelichting)

Transformeren betekent ondersteuning op maat en gebruik maken van de kracht van het sociale netwerk. Door vroegtijdig ondersteuning te bieden, is duurdere zorg niet altijd nodig. Wanneer wel intensieve zorg nodig is, is deze zo kort mogelijk. Het is van belang dat elke organisatie hieraan meewerkt. Samenwerking is daarom noodzakelijk. Zo kennen we onder andere de transformatie ten aanzien van Jeugd op Drents niveau en de samenwerking in Noord en Midden-Drenthe (NMD). Op NMD niveau zal door middel van de inkoop de transformatie verder worden vormgegeven.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Tekort op de jeugdzorg is afgenomen

De tekorten binnen de jeugdzorg zijn afgenomen. Dit komt niet alleen door de extra middelen die wij van het Rijk hebben ontvangen, maar is mede te danken aan de strakkere afspraken die gemaakt zijn met zorgaanbieders over de duur van de indicaties en het toepassen van het regisseursmodel door Attenta. Ook de verbeterde samenwerking met huisartsen binnen de pilot 'Kinderen eerst' heeft er aan bijgedragen dat de rechtstreekse verwijzingen van huisartsen naar specialistische jeugdzorg zijn afgenomen. De inzet van schoolmaatschappelijk werk en de gezinscoach hebben een preventieve werking en voorkomen dat kinderen langdurig in de zwaardere zorg terecht komen. Wel zagen we door corona de wachtlijsten binnen de jeugd-GGZ toenemen, maar we verwachten dat door de gewijzigde inkoop jongeren beter ondersteund kunnen worden.

Regiovisie Jeugd

In Drenthe is een gezamenlijke visie Jeugd opgesteld waarin de norm voor opdrachtgeverschap, namelijk hoe willen wij gezamenlijk regionaal en bovenregionaal zorgen voor een goed zorglandschap, is verwoord. Dit is de voorloper voor de verdere uitwerking van de nog te formuleren 'Hervormingsagenda' die moet bijdragen aan betere hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel.

Expertisecentra Jeugd

De gemeente Groningen coördineert voor de drie noordelijke provincies een bovenregionaal jeugd expertise netwerk (JENN) dat bijdraagt aan de zorg voor jongeren met complexe problematiek die vastlopen in de hulpverlening. Het expertise netwerk bestaat uit drie regionale expert teams. Voor Drenthe is dit de Drentse Expert Tafel (DExT). DExT zet in op herstel van het gewone leven door te investeren in beschermende factoren. De focus ligt op het perspectief, meedoen en normaliseren. Het doel van DExT is: Eerder en sneller de best passende ondersteuning voor Drentse jeugdigen bij wie effecten van de ingezette jeugdhulp uitblijven of zijn vastgelopen.

Regie op drie

Binnen 'Regie op drie' heeft Attenta samen met gezinnen die al langdurig ondersteuning ontvangen vanwege de complexe problematiek, gekeken naar welke inzet wel werkt en welke inzet niet werkt voor het gezin. Samen met het gezin is gekeken naar de positieve ontwikkelingen en ondersteuning die het gezin versterken.

Woonplaatsbeginsel

Het afgelopen jaar zijn zowel door de backoffice als door het contractmanagement NMD voorbereidingen getroffen om de veranderingen door te voeren in het woonplaatsbeginsel dat vanaf 2022 van kracht is. Het woonplaatsbeginsel is een hulpmiddel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp aan een jeugdige. In de nieuwe definitie ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige. Er zijn meer kinderen overgedragen aan andere gemeenten dan dat wij hebben terug ontvangen. Het is nog onduidelijk wat hiervan de financiële consequenties zijn.

Wmo

De kosten voor de jeugdzorg zijn gedaald. Daarentegen zien wij de kosten voor de Wmo stijgen. Dit heeft meerdere oorzaken, zoals de aanzuigende werking van de invoering abonnementstarief, de vergrijzing en het langer thuis blijven wonen. De toename is met name te zien bij de aanvragen huishoudelijke hulp en de woningaanpassingen. Het afgelopen jaar zijn we gestart met het project "schuifjes dicht". Hierbij wordt gekeken naar alternatieven voor geïndiceerde ondersteuning. Voorbeelden zijn de uitbreiding van de huiskamers plus in meerdere kerndorpen. Bijkomend voordeel van dit project is de intensievere samenwerking tussen Attenta en Impuls. Er is meer afstemming en er wordt actief gewerkt aan afschaling van geïndiceerde ondersteuning.

Beschermd wonen en Maatschappelijk Opvang

De decentralisatie van Beschermd wonen/maatschappelijke opvang van centrumgemeente Assen naar de regiogemeente is uitgesteld naar 1 januari 2023. Desondanks zijn er wel stappen gezet om deze decentralisatie te realiseren. Zo is er gestart met een pilot waarbij de lokale toegang, met ondersteuning van de toegang van centrumgemeente Assen, nieuwe aanvragen in behandeling neemt. Hierbij is de nodige kennis en ervaring onderling gedeeld.

Regeling zonder meer Noord en Midden Drenthe

In 2021 is de doorontwikkeling inkoop samenwerking NMD (Noord en Midden Drenthe) gestart. Op basis van een onderzoek naar de samenwerking is besloten om de samenwerking te formaliseren door middel van een regeling zonder meer. Daarnaast kan de inkoop samenwerking efficiënter en effectiever werken door meer structuur aan te brengen in de organisatie en duidelijke afspraken te maken over taken en verantwoordelijkheden. De structuren zijn in 2021 vormgegeven en er worden verdere stappen gezet in 2022.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Vanaf 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) in het kader van de Wmo. De bekendheid van OCO bij inwoners laat nog te wensen over. Dit is een landelijk beeld. In 2021 hebben we gekeken hoe het komt dat deze bekendheid laag is binnen onze gemeente en op welke wijze we beter invulling kunnen geven aan deze taak. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak om de cliëntondersteuning dichterbij onze inwoners te brengen en een betere samenwerking tussen de betrokken organisaties. Voor de uitvoering van dit plan hebben we vanuit het ministerie van VWS een subsidie ontvangen van € 50.000.

Werkconferentie sociaal domein

Op verzoek van de Raad hebben wij samen met een afvaardiging van de Raad een bijdrage geleverd aan de organisatie van de werkconferentie. Naast het presenteren van cijfers over de stand van zaken, gingen raadsleden in gesprek met professionals uit het veld, zodat zij het verhaal uit de praktijk hoorden. Thema's waren armoede en vroegsignalering, meedoen, jeugd en ouderen.

Toezicht en handhaving

In 2021 is het toezicht- en handhavingsbeleid vastgesteld en is dit geborgd in onze verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor toezicht en handhaving vanuit de Wmo en jeugdzorg. Deze taak wordt uitgevoerd door het kwaliteitsteam binnen de inkoop samenwerking NMD. Het toezicht- en handhavingsbeleid is gericht op het behoud en versterken van de kwaliteit van zorg en geeft meer duidelijkheid over de aanpak wanneer er signalen zijn van fouten of fraude bij de inzet van Wmo of Jeugdzorg.

Monitor

Het afgelopen jaar hebben we de monitor sociaal domein verder ontwikkeld. Naast cijfers over Wmo en Jeugdzorg hebben we de monitor inmiddels verbreed met cijfers over het gebruik van algemene en collectieve voorzieningen. Op die manier willen we de verschuiving van geïndiceerde zorg naar lichtere vormen van ondersteuning inzichtelijk maken.

Wat willen we bereiken (doelen)

2.1.4 Inwoners met een beperking kunnen volwaardig meedoen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

2.1.4.1 De lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen en verder vormgeven, op basis van de inventarisatie in 2019.

Omschrijving (toelichting)

In het najaar van 2019 hebben we bijeenkomsten georganiseerd om informatie op te halen bij onze inwoners ten aanzien van 'onbeperkt meedoen'. Op basis van deze informatie zullen we de lokale inclusie agenda 'onbeperkt meedoen' opstellen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Ondanks corona heeft de werkgroep een aantal activiteiten kunnen uitvoeren:

- De toegankelijkheid van de stembureaus is voldoende, wel heeft de werkgroep als tip het aanbrengen duidelijkere bewegwijzering binnen de locaties;
- Diverse artikelen in de Schakel om algemene bewustwording te verhogen;
- Meedenken met ruimtelijk beheer over het toegankelijk maken van stoepen en wegen;
- Werkgroep heeft een vast contactpersoon in team ruimtelijk beheer;
- Werkgroep heeft meegedacht in toegankelijkheid Boerhoorn. Buiten wordt de blinde geleidestrook meegenomen, de tribune is toegankelijk, er is een lift en geschikte parkeergelegenheid.

2.1.4.2 We gaan de functies re-integratie en werkplekken voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt doorontwikkelen.

Omschrijving (toelichting)

Voor een deel van de werkzoekenden is extra inzet nodig om onder andere de competenties te vergroten gericht op betaald werk. Hiervoor gebruiken we de infrastructuur van iWerk binnen Werkplein Drentsche Aa (voormalig Alescon) indien dit op de markt niet mogelijk is.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Werkplein Drentse Aa (WPDA) is voortdurend actief om werk te scheppen en werkplekken aan te passen binnen de infrastructuur van I-werk. Hiermee kunnen we inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een re-integratie mogelijkheid geven en werk bieden aan onze inwoners die permanent op een beschutte werkplek zijn aangewezen. Evenals in 2020 waren extra maatregelen nodig om de werkzaamheden in 2021 voort te zetten vanwege de corona problematiek.

2.1.4.3 Laaggeletterden op weg helpen naar het Taalhuis, deelnemen in Bondgenootschap Laaggeletterdheid om laaggeletterdheid terug te dringen.

Omschrijving (toelichting)

Ongeveer 1 op de 9 Nederlanders tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met lezen en schrijven. Zij zijn laaggeletterd. Van deze groep heeft 65% Nederlands als moedertaal. Laaggeletterdheid leidt ertoe dat mensen niet goed mee kunnen doen in de samenleving. Zij hebben een grotere kans op

werkloosheid, een slechtere gezondheid en problemen in het dagelijks functioneren, zoals het invullen van formulieren enz. Samen met verschillende organisaties willen we het aantal laaggeletterden verminderen. De aanpak is zowel gericht op het voorkomen van laaggeletterdheid als de bestrijding ervan.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is het Activiteitenplan Aanpak Laaggeletterdheid 2021 - 2023 opgesteld en vastgesteld door het college. In 2021 is gestart met de uitvoering van dit plan.

Door de coronamaatregelen was het Taalhuis tot half mei gesloten. Activiteiten zijn waar mogelijk digitaal opgepakt en taalvrijwilligers hebben alles uit de kast gehaald om binnen de mogelijkheden contact te blijven houden met hun taalmaatje/cursist. Een aantal cursisten zijn door de coronamaatregelen uit het zicht geraakt. Desondanks hebben 45 laaggeletterden in 2021 een ondersteuningstraject gevolgd : 43 via het Taalhuis en 14 via het Drenthe College (doelstelling was 50). Met het project 'Voel je goed', gericht op gezondheid, wilden we laaggeletterden bereiken die Nederlands als moedertaal hebben. Diverse wervingsacties zijn uitgezet, maar hebben helaas (nog) niet tot voldoende deelnemers geleid. In 2022 wordt dit project opnieuw uitgezet.

[2.1.4.4 Uitvoering geven aan de nieuwe wet inburgering](#)

Omschrijving (toelichting)

Op 1 januari 2022 zal de nieuwe inburgeringswet, (Wet Koolmees) van kracht worden. Deze vervangt de huidige inburgeringswet die tot onvoldoende resultaat heeft geleid. Dit betekent dat gemeenten weer wettelijk verantwoordelijk worden voor de inburgering. Doel van de wet is dat inwoners met een inburgeringsplicht zo snel mogelijk mee kunnen doen in Nederland.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Stand van zaken:

1. Invoering van de wet. We zijn samen met ketenpartners druk bezig geweest, om de wet Inburgering goed uit te kunnen voeren met ingang van 1 januari 2022. Dit ging niet zonder slag of stoot. De Regionale Opleidingen Centra (ROC's) hebben aangegeven niet in te schrijven op de aanbesteding van de B1 en Z-route. Het Drenthe College heeft aangegeven wel mee te doen voor de onderwijsroute. Deze aanbesteding wordt uitgezet door de Arbeidsmarktregio Groningen, waar wij onderdeel van zijn. Aangezien er nog steeds financiële onduidelijkheid is (door het Rijk), is de aanbesteding nog niet gepubliceerd. Dit heeft gevolgen voor het inburgeringsaanbod in onze gemeente. De taalaanbieder voor de B1 en Z-route is Itom taal. Dit voeren we uit samen met de gemeente Assen en Tynaarlo.

Er is een achterstand opgelopen bij het huisvesten van statushouders, te weten 21 statushouders. Deze mensen vallen niet onder de nieuwe wet.

2. Uitvoering van de pilot SDA WIN (met de gemeente Assen en Tynaarlo). We hebben bij de Provincie een jaar uitstel aangevraagd en gekregen voor het uitvoeren van de pilot (tot 1 juli 2022). Aangezien we door corona een aantal activiteiten niet hebben kunnen uitvoeren, zoals het afnemen van de assessments. De eerste resultaten van de pilot zijn zichtbaar en door middel van een brief naar de raad verstuurd. De aanbevelingen die daarin beschreven staan, gaan we uitvoeren.

3. De maatschappelijke begeleiding en ondersteuning is belegd bij Impuls. Dit geldt ook voor het financieel zelfredzaam maken van de statushouder. Werkplein Drentse Aa blijft verantwoordelijk voor het financieel ontzorgen en het toeleiden naar werk en of school.

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over het versterken van de economische structuur en daarmee de aantrekkelijkheid van Aa en Hunze voor inwoners en bezoekers.

Terugblik 2021- Wat hebben we gedaan

Samenvatting terugblik 2021

In 2021 is het fietspad langs de N34 richting de Bosweg in Gasselte aangelegd en in gebruik genomen. Het fietsknooppuntennetwerk is gereed. Er zijn, in samenspraak met ondernemers, kleine verbeteringen doorgevoerd. Daarnaast zijn fiets- en mountainbikeroutes aan elkaar gekoppeld tot een netwerk. Fiets- en mountainbikeverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en verbeteringen van de routes, de gemeente faciliteert. Aanvullend zijn er dorpsommetjes ontwikkeld, die onderdeel gaan uitmaken van het nog te realiseren wandelknooppuntennetwerk. Sinds de aanstelling van een Toeristisch Regisseur zijn er meerdere initiatieven gerealiseerd voor het versterken van de toeristische informatievoorziening en promotie. Zo is er een begin gemaakt met het plaatsen van Digitale Informatiezuilen, is er een Hondsrug kwartetspel ontwikkeld en wordt er gewerkt aan een digitaal paardenroutenetwerk.

De Economische koersnota is vastgesteld. Het uitwerkingsplan zal in 2022 worden opgesteld. De Transitievisie Warmte is in november vastgesteld in het College. Deze wordt begin 2022 aangeboden aan de raad.

Met betrekking tot de uitbreiding van het bedrijventerrein is het bouwrijp maken van het Ambachtsterrein Rolde, nabij de N33, gestart. Daarnaast wordt er gekeken naar de financiële haalbaarheid van de mogelijke uitbreiding van bedrijventerrein Bloemmakers in Gieten. Eind 2021 is

provinciebreed gestart met een behoeftenonderzoek naar de mogelijkheden realisatie uitbreiding bedrijventerreinen. Gasselterveld is verder ontwikkeld; de parkeerplaats is heringericht, de verkeerssituatie aangepast en er zijn extra voorzieningen gerealiseerd.

Winkeltijdenverordening

In 2019 is het verzoek ingediend om verruiming van de verordening winkeltijden gemeente Aa en Hunze 2014 door te voeren. In het kader van het verzoek zijn in een uitgebreid traject gesprekken gevoerd met ondernemers, de ondernemersverenigingen en er is een enquête gehouden onder alle dorpsbelangen. Daaruit bleek dat er breed draagvlak is voor verruiming van de winkeltijdenverordening. De winkeltijdenverordening uit 2014 is daarom in 2021 opnieuw vastgesteld. In de verordening is een algemene vrijstelling opgenomen voor zon- en feestdagen van 6.00 tot 22.00 uur.

Energietransitie

In 2021 zijn in het kader van energietransitie verschillende projecten uitgevoerd:

- Proeftuin energiebesparing lage inkomens: hierbij is het doel dat iedereen, ongeacht zijn of haar financiële bandbreedte, kan meedoen in de energietransitie.
- Drents Energieloket (DEL): via de DEL samenwerking bieden we onafhankelijke informatie over verduurzaming en subsidies aan woningeigenaren
- Regeling Reductie Energiegebruik (RRE): Het DEL en Winst uit je woning heeft de RRE uitgevoerd. Alle woningeigenaren binnen de gemeente kregen een voucher ter waarde van 50 euro waarmee eenvoudige maatregelen als tochtstrips, ledlampen konden worden aangeschaft. 2.994 huishoudens hebben de voucher verzilverd.
- Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RRE-W): de RRE-W is een vervolg op RRE en richt zich op huurders. De energiecoach geeft advies aan huis en deelt bespaartassen uit.
- Faciliteren van energie-initiatieven: we voeren overleg met lokale energie-initiatieven en faciliteren hen waar nodig. Daarnaast denken ze mee met het gemeentelijk beleid zoals de Transitievisie Warmte. Waar mogelijk en waar behoefte is kunnen we onze beleidsdoelen en instrumenten koppelen aan de initiatieven.
- Zon op Dak: het faciliteren van de LTO bij een ondersteuningsprogramma voor zon op agrarische bebouwing en werken met de provinciale aanjager zon aan het versnellen van zon op daken van MKB bedrijven.
- Regionale Energiestrategie (RES): in 2021 is de RES 1.0 vastgesteld, hierin is beschreven hoe we het aandeel duurzame energie willen vergroten.
- Stimuleren particuliere woningeigenaren Wijk van de Toekomst: De Wijk van de Toekomst in Gieten is een initiatief van Woningstichting De Volmacht. Het is een gemengde wijk met huur- en koopwoningen.

Toekomst Vakantieparken

De in de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2020-2024 beschreven aanpak bestaat uit een drie sporenstrategie. Deze drie sporen versterken elkaar. Een terugblik op 2021 laat het volgende zien:

Voortgang spoor Vitaliseren in 2021:

- Eén vakantiepark heeft de subsidieprocedure voor het provinciaal Recreatie Excellentie Programma (REX) afgerond en heeft inmiddels een subsidie van € 100.000,- ontvangen.
- Twee andere parken zijn bezig geweest om de plannen voor excelleren verder te ontwikkelen.
- Eén vakantiepark heeft samen met het provinciaal Recreatie Expertteam naar de mogelijkheden om te vitaliseren gekeken.
- In het kader van gebiedsontwikkeling is het Gasselterveld aangemeld bij de Taskforce Vitale Vakantieparken Drenthe.

Voortgang spoor Transformeren van parken zonder recreatieve toekomst in 2021:

- Het transformatietraject naar een woonbestemming van pilotpark Mooi Schipborg te Schipborg is vergevorderd.
- De inzet van de transformatie van pilotpark Eexterkoele in Eext is dat de bestemming recreatie blijft, maar dat de 'functieaanduiding permanent wonen toegestaan' wordt uitgebreid naar alle bestaande recreatiewoningen.
- Als nieuwe mogelijke transformatieopgave is het cluster solitaire recreatiewoningen aan de Zeegserweg te Schipborg in beeld.

Voortgang spoor Sociale opgave/ondermijning in 2021:

- Ondersteunend aan Vitale Vakantieparken Drenthe is het Naober Drenthe-project gestart in september 2021. Naober ondersteunt, adviseert en faciliteert Drentse gemeentes bij de complexe sociale opgave en ondermijning. In 2021 is geïnventariseerd op welke parken in Aa en Hunze sprake is van deze problematiek. We brengen de situaties op deze parken in beeld.
- Er is intensiever ingezet op handhaving strijdige permanente bewoning op enkele parken ter ondersteuning aan de vitaliseringsopgave. Het aantal bewoners is daarmee gedaald en er zijn nog lopende procedures.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.1 De kwaliteit van de voorzieningen blijft op peil en/of verbetert.

.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.1.1 Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren.

Omschrijving (toelichting)

Voor het optimaliseren van ons fietspadennetwerk heeft een inventarisatie plaatsgevonden. Op basis van deze inventarisatie stellen we jaarlijks prioriteiten in de aanleg van ontbrekende schakels. We zetten in op het verhogen van de verkeersveiligheid en we willen proberen om het gebruik van de fiets voor het woonwerkverkeer en de recreatieve doeleinden te stimuleren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is het fietspad langs de N34 richting de Bosweg in Gasselte aangelegd. In de begrotingsvergadering heeft de gemeenteraad besloten om dit fietspad uit te voeren in een halfverharding in plaats van een betonverharding. In dezelfde vergadering heeft de gemeenteraad besloten om geen middelen beschikbaar te stellen voor de aanleg van het fietspad Nijslootweg.

Parallel aan de N34 is in 2021 een half verhard fietspad aangelegd met een aansluiting op de Bosweg. De aansluiting op de Bosweg is tijdelijk en wordt ingepast binnen de plannen rond het Gasselterveld.

3.1.1.4 Aandacht voor aanleg en verbetering van recreatieve fiets- en wandelpaden en mountainbikeroutes

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken waar verbeteringen in de wandel- en fietsroutes wenselijk zijn en of deze verbeteringen ook kunnen worden uitgevoerd.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is in het programmateam en de stuurgroep Hunze gesproken over een nadere uitwerking van het project fietsverbinding langs de Hunze. Het bestaande fietsknooppuntennetwerk is gereed en functioneert goed. Wel zijn er in samenspraak met bijvoorbeeld ondernemers kleine aanpassingen en verbeteringen doorgevoerd.

Fiets- en mountainbike verenigingen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en verbetering van de mountainbikeroutes in Aa en Hunze. Deze routes zijn afgelopen jaar waar mogelijk aan elkaar gekoppeld tot een netwerk. De gemeente heeft de verenigingen gefaciliteerd bij hun werkzaamheden, waarbij de routes doorlopend worden verbeterd en de wandelaars en fietsers waar mogelijk van elkaar worden gescheiden.

In 2021 zijn op plaatsen nieuwe dorpsommetjes ontwikkeld, welke onderdeel gaan vormen van het wandelknooppunten netwerk waar de gemeente zich op aan zal gaan sluiten. In het Zwanemeerbos is door Boscamping Zwanemeer voor de kinderen ook een nieuw kabouterpad aangelegd.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.2 Ruimte voor economische ontwikkelingen en investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.2.1 De economische koersnota inclusief ons beleid op het gebied van recreatie en toerisme.

Omschrijving (toelichting)

In 2020 zullen we de koersnota actualiseren. Dit doen wij samen met de ondernemers. Deze actualisatie is nodig om bij te blijven en vooruit te kijken naar de nieuwe ontwikkelingen op economisch gebied. Voorheen hadden we twee beleidsnota's: de economische koersnota en het beleidsplan voor recreatie en toerisme. Nu gaan we over naar één integraal beleid op het gebied van economie.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De economische koersnota is opgesteld in samenwerking met veel ondernemers, inwoners en andere stakeholders. Er zijn diverse avonden georganiseerd waar veel ondernemers input hebben geleverd, waardoor er een gedragen koersnota voor en door de inwoners en ondernemers is ontstaan. We kunnen met tevredenheid terugkijken op zowel het proces als ook de inhoudelijke kwaliteit van de opgestelde economische koersnota. In november is de Economische koersnota door de Raad vastgesteld.

[3.1.2.2 Op planmatige wijze gezonde en toekomstbestendige vakantieparken stimuleren in samenhang met het provinciale beleid.](#)

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze en de uitgevoerde analyse per park ondersteunen we parken, in meer of mindere mate, in hun toekomstplannen. Hierbij maken we heldere keuzes in prioritering op basis van onze uitvoeringsstrategie.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De in de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2020-2024 beschreven aanpak bestaat uit een drie sporenstrategie. Deze drie sporen versterken elkaar. Een terugblik op 2021 laat het volgende zien:

Voortgang spoor Vitaliseren in 2021:

- Eén vakantiepark heeft de subsidieprocedure voor het provinciaal Recreatie Excellentie Programma (REX) afgerond en heeft inmiddels een subsidie van € 100.000,- ontvangen voor een thematische doorontwikkeling van het park. Binnen hun segment willen ze tot de top in Drenthe gaan behoren.
- Twee andere parken zijn bezig geweest om de plannen voor excelleren verder te ontwikkelen. Eén parkprojectplan is eind 2021 klaar en wordt in februari 2022 voor subsidie REX beoordeeld. Het andere park volgt in 1e kwartaal 2022.
- Eén vakantiepark heeft samen met het provinciaal Recreatie Expertteam naar de mogelijkheden om te vitaliseren gekeken. De eerste adviezen/scenario's voor deze doorontwikkeling zijn besproken. Dit krijgt een vervolg in 2022.
- In het kader van gebiedsontwikkeling is het Gasselterveld aangemeld bij de Taskforce Vitale Vakantieparken Drenthe. Gasselterveld komt als toeristische hotspot in aanmerking voor de regeling om een gebiedsgerichte herontwikkeling in te zetten.

Voortgang spoor Transformeren van parken zonder recreatieve toekomst in 2021:

- Het transformatietraject naar een woonbestemming van pilotpark Mooi Schipborg te Schipborg is vergevorderd door de constructieve samenwerking tussen bestuur VvE, gemeente en Taskforce Vitale Vakantieparken. Alle benodigde onderzoeken voor het bestemmingsplan zijn afgerond inclusief een schouw van alle recreatieobjecten, zodat we een goed beeld hebben van de transformatieopgave. De aanvraag bestemmingsplanwijziging staat goed in de steigers, Naar verwachting wordt het verzoek tot transformatie in het eerste kwartaal van 2022 ingediend.
- De inzet van de transformatie van pilotpark Eexterkoele in Eext is dat de bestemming recreatie blijft, maar dat de 'functieaanduiding permanent wonen toegestaan' wordt uitgebreid naar alle bestaande recreatiewoningen. Bijna de helft van de recreatiewoningen heeft deze 'functieaanduiding permanent wonen toegestaan' al in 2003 gekregen. De quickscan transformatie is uitgevoerd en er zijn gesprekken over het gewenste streefbeeld, kwaliteitsimpuls en benodigde acties.
- Als nieuwe mogelijke transformatieopgave is het cluster solitaire recreatiewoningen aan de Zeegserweg te Schipborg in beeld. Er is een quickscan transformatie uitgevoerd om de situatie in beeld te brengen. Er is nog verder onderzoek nodig naar onder meer de geluidssituatie ten opzichte van de N34, de relatie met het Natura 2000 gebied in de nabije omgeving en de relatie met de nabijgelegen camping De Vledders.

Voortgang spoor Sociale opgave/ondermijning in 2021:

- Ondersteunend aan Vitale Vakantieparken Drenthe is het Naober Drenthe-project gestart in september 2021. Naober ondersteunt, adviseert en faciliteert Drentse gemeentes bij de

complexe sociale opgave en ondermijning. In 2021 is geïnventariseerd op welke parken in Aa en Hunze sprake is van deze problematiek. We brengen de situaties op deze parken in beeld.

- Er is intensiever ingezet op handhaving strijdige permanente bewoning op enkele parken ter ondersteuning aan de vitaliseringsopgave. Het aantal bewoners is daarmee gedaald en er zijn nog lopende procedures.

Met betrekking tot het laatste spoor verwijzen we ook naar activiteit 1.3.1.9.

3.1.2.3 Uitbreiding van bedrijventerreinen beoordelen.

Omschrijving (toelichting)

We zetten in op uitbreiding van de bedrijventerreinen en zijn daarover in gesprek.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Er is een aanvang gemaakt met het bouwrijpmaken van het Ambachtsterrein in Rolde, nabij de N33. Ook de kavelverkoop is gestart. Er wordt nog gerekend aan de financiële haalbaarheid van de mogelijke uitbreiding van bedrijventerrein Bloemakkers in Gieten. Er is in principe overeenstemming bereikt met de grondeigenaar over de aankoop van de benodigde grond en de bijdrage van de ontwikkelende partij aan de realisatie van het openbaar gebied.

Voor wat betreft een bredere blik over mogelijkheden van de realisatie van (uitbreiding van) bedrijventerreinen is eind 2021 provinciebreed gestart met een behoefteonderzoek .

3.1.2.4 Middels een uitvoeringsprogramma (dat binnen de omgevingsvisie Gieten past) de kwaliteit en leefbaarheid van het centrumgebied Gieten verder verbeteren.

Omschrijving (toelichting)

De uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten is gestart. Het uitvoeringsprogramma kent een aantal afzonderlijke projecten waar we mee aan de slag gaan. Dit zijn onder andere de herinrichting openbare ruimte bakkerij Job, de herinrichting openbare ruimte 'Schoolstraat' en een nieuwe plek voor de markt.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Alle civieltechnische werkzaamheden voor centrumgebied Gieten, zoals de herinrichting Schoolstraat, Eekschillersweg, de Brink en Bakker Job, zijn in 2021 uitgevoerd. Het onderzoeken van de nieuwe locatie voor de weekmarkt loopt nog door in 2022. Er worden gesprekken gevoerd met ondernemers in het gebied, en op basis hiervan zal medio februari 2022 een voorstel worden voorgelegd aan het college.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.3 Ons mooie, natuurlijke landschap zorgvuldig beleven, beschermen en benutten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.3.1 Een nieuw beleidsplan (2021-2024) voor recreatie en toerisme maken.

Omschrijving (toelichting)

Ons recreatiebeleid is niet langer actueel. Naast de vitale vakantieparken dient er een beleidsplan te komen voor de toekomst van recreatie en toerisme binnen de gemeente. Hierbij worden de betrokken partijen en de raad meegenomen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Het recreatie en toerismeplan is onderdeel van de opgestelde economische koersnota. Wij verwijzen u naar paragraaf 3.1.2.1.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.4 Samen met bedrijven, sectoren en inwoners een rol spelen in de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.4.1 Instellen gebiedsfonds in verband met komst windmolens.

Omschrijving (toelichting)

Voor het (deel)windpark Oostermoer is begin 2019 een Omgevingsadviesraad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is een overlegorgaan dat enerzijds afspraken maakt over hinderbeperkende maatregelen met de initiatiefnemers en anderzijds besluit over de besteding van het Gebiedsfonds voor de gemeente Aa en Hunze. De gemeente is nauw betrokken bij het opzetten van dit gebiedsfonds.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In februari 2021 is het overleg tussen OAR en Windpark Oostermoer stopgezet. Naar aanleiding hiervan heeft in eerste instantie de provincie de regie op het gebiedsfonds op zich genomen. Vervolgens was het aan de gemeente om de uitwerking en operationalisering van het gebiedsfonds, in overleg met betrokken partijen, vorm te geven. Dit heeft geresulteerd in Statuten Gebiedsfonds Oostermoer. De Stichting Gebiedsfonds Oostermoer zal naar verwachting in januari 2022 worden opgericht.

[3.1.4.2 Opstellen van een Transitievisie Warmte](#)

Omschrijving (toelichting)

Gemeenten zijn volgens het ontwerp Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Samen met vastgoedeigenaren, bewoners, netbeheerders en medeoverheden moeten zij eind 2021 een transitievisie warmte klaar hebben. Daarin staan voorstellen voor duurzaam aardgasvrij verwarmen en koken. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat ook een wijk-voor-wijkstappenplan die alle partijen houvast geeft voor de planning. Daarna volgen uitvoeringsplannen op wijk- of dorpsniveau.

De Transitievisie Warmte kent een relatie met de Regionale Energie Strategie (RES) vanwege het verdeelvraagstuk over beschikbare warmtebronnen in de regio. De RES wordt vastgesteld voor 1 maart 2021.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is de Transitievisie Warmte opgesteld met een brede werkgroep met onder andere inwoners, energieinitiatieven, de woningcorporaties, Enexis en Rabobank. De warmtevisie geeft richting aan het aardgasvrij maken van Aa en Hunze. De nadruk in de eerste warmtevisie ligt op het reduceren van ons aardgasverbruik in de periode tot aan 2030. In 2022 wordt de visie concreet uitgewerkt in uitvoeringsplannen. Na vijf jaar stellen we – op basis van ervaringen, nieuwe technieken en inzichten – een tweede warmtevisie op. De Transitievisie Warmte wordt begin 2022 aangeboden aan de Raad.

[3.1.4.3 Energie besparen en opwekken in de gebouwde omgeving](#)

Omschrijving (toelichting)

In de duurzaamheidsvisie van de gemeente staat dat we het energieverbruik in 2025 willen halveren ten opzichte van 2014. In het klimaatakkoord is afgesproken dat ook de gebouwde omgeving CO2 moet reduceren en op termijn van het aardgas af moet. Met de corporaties zijn prestatieafspraken gemaakt over het bereiken van die doelen. In de particuliere woningvoorraad is het ingewikkelder om die transitie in te zetten. Door middel van stimuleringsactiviteiten worden woningeigenaren verleid om hun woning te verduurzamen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Energiebesparen en opwekken in de gebouwde omgeving heeft een grote prioriteit in de Duurzaamheidsvisie uit 2017. Ook in 2021 zijn verschillende projecten uitgevoerd.

Proeftuin Energiebesparing lage inkomens

Ondanks de beperkingen van corona is de uitvoering van de proeftuin energiebesparing voor lage inkomens goed op gang gekomen. In Aa en Hunze zijn nu 13 vrijwillige energiecoaches opgeleid. Samen hebben zij al meer dan 200 huisbezoeken afgelegd. Daarvan is circa 20% huurder. De Proeftuin Energiebesparing lage inkomens is één van de proeftuinen in de pijler wonen in de Regiodeal. We verbinden de proeftuin met verschillende instrumenten. Het uiteindelijke doel is dat iedereen, ongeacht zijn of haar financiële bandbreedte, kan meedoen in de energietransitie. De ambitie is om 400 huishoudens te begeleiden in het verduurzamen van hun woning. Er wordt gestreefd naar 10% besparing op de energielasten en 5% reductie van CO2. De proeftuin is gericht op de doelgroep lage inkomens en vooral op eenvoudige maatregelen voor energiebesparing. Er worden verschillende instrumenten ingezet. Dit zijn bijvoorbeeld de RRE-regeling, opleiding van energiecoaches, het aanbieden van warmtescans, het spel junior energiecoach, bespaarpakketten voor huurders en vouchers voor eenvoudige maatregelen. We maken in de proeftuin slim gebruik van regelingen die niet per se alleen voor lage inkomens beschikbaar zijn, maar zetten er extra op in om deze groep te bereiken. Daarvoor zijn de energiecoaches een belangrijke ingang. Onderdeel van de proeftuin is een onderzoek van de Hanzehogeschool. De Hanzehogeschool monitort wat werkt en onderzoekt waar de behoefte ligt van inwoners. In de proeftuin wordt daarnaast nauw samengewerkt met verschillende lokale partners, zoals de lokale energie initiatieven, het Drents energieloket, woningcorporaties, Stichting Attenta, Impuls. De proeftuin loopt door in 2022. Begin 2022 wordt de Transitievisie Warmte ter vaststelling voorgelegd aan de Raad. Bij de uitwerking van de uitvoeringsagenda worden de ervaringen van de proeftuin meegenomen.

Drents Energieloket

Via de samenwerking in het Drents energieloket (DEL) bieden we onafhankelijke informatie over verduurzaming en subsidies aan woningeigenaren. In totaal hebben sinds 2017 12,5% van onze particuliere woningeigenaren in meer of mindere mate contact gehad met het DEL. In 2021 is het aantal nieuwe contacten met 32% toegenomen en is het totaal aantal contacten (3323) met bijna 70% toegenomen. Daaruit kunnen we opmaken dat het DEL in een groeiende behoefte voorziet.

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) 2021

De RRE is in 2021 uitgevoerd door het Drents Energieloket en Winst uit je woning. Alle 8.042 woningeigenaren kregen een voucher ter waarde van 50 euro waarmee eenvoudige maatregelen als tochtstrips, ledlampen konden worden aangeschaft. 2.994 huishoudens hebben de voucher verzilverd. Aa en Hunze scoorde hiermee erg goed ten opzichte van de andere gemeenten. Een reden voor dit succes is dat naar de eigenaren die in eerste instantie geen gebruik hebben gemaakt van de voucher, in het najaar van 2021 een tweede mailing is verzonden. Daarnaast hebben 442 huishoudens deelgenomen aan de collectieve

inkoopactie. Dit had als resultaat: 104 huishoudens hebben de informatieavond bezocht en/of de videopresentatie bijgewoond, er zijn vanuit de inkoopactie 102 opdrachten (getekende offertes) verstrekt, er zijn 361 adviezen aan huis verstrekt en 187 cv-ketels zijn waterzijdig ingeregeld. Voor het initiatief in Gasselte/Kostvliet is vanuit de RRE een warmtecamera aangeschaft. De lokale energiecoaches zijn met de warmtecamera op pad gegaan en hebben 25 woningen uitgelezen en aan de bewoners isolatie-advies kunnen geven.

RRE-W

De RRE-W regeling is een vervolg op de RRE regeling. De RRE-W richt zich nadrukkelijk op huurders. We voeren deze regeling uit als gemeente en werken nauw samen met woningcorporaties en energie-initiatieven. In samenwerking met de HUBO Gieteren hebben we 500 bespaartassen kunnen vullen, die we aan de huurders aanbieden waar de energiecoach advies aan huis geeft. Al meer dan 200 huishoudens hebben zich aangemeld voor een gesprek met de energiecoach. Daarnaast zijn we druk aan de slag met de pilot van de energieverbruikmanagers. Bij 150 huurwoningen van de Volmacht en de Woonborg worden willekeurig drie verschillende energieverbruikmanagers geplaatst. In een periode van zes weken worden deze huurders gevraagd hun ervaringen omtrent de gebruiksvriendelijkheid te delen (enquête) en met een fysieke bijeenkomst (als corona het toelaat) worden de ervaringen besproken. Op basis van deze informatie gaan we de pilot opschalen naar 1000 huurwoningen. Ook het loket op wielen (van de DEL) komt op drie locaties in de gemeente Aa en Hunze. Hier kunnen inwoners advies inwinnen met betrekking tot energie opwekken en energie besparen. Dit wordt georganiseerd in samenwerking met de energie-initiatieven en de energiecoaches.

Faciliteren van energieinitiatieven

Veel ondernemers, organisaties en vooral ook inwoners zien de noodzaak voor energiebesparing en willen eraan bijdragen. Lokale energieinitiatieven kunnen een belangrijke rol spelen bij het ontwikkelen van interesse onder inwoners. Sinds 2019 hebben we budget beschikbaar gesteld voor de opstart van lokale energieinitiatieven. In 2021 is de aanvraag uit Gasselte /Kostvliet gehonoreerd. Rolde Energieneutraal, Dorpsbelangen Grolloo en Ecomarke Broekstreek hebben eerder gebruik gemaakt van de regeling. We voeren regelmatig overleg met de lokale energieinitiatieven en faciliteren hen. De initiatieven hebben elk een unieke aanpak. Hieruit ontstaat een burenbeweging met activiteiten als warmtescans, zon op dak en deelauto's. Ook verenigingen van Dorpsbelangen krijgen te maken met initiatieven of nemen die zelf zoals de energiewerkgroepen Gasselternijveenschemond, Spijkerboor/Annerveen en Gasselternijveen. De lokale energieinitiatieven denken ook mee met het gemeentelijk beleid zoals de transitievisie warmte. Waar mogelijk en waar behoefte is kunnen we onze beleidsdoelen en instrumenten koppelen aan de initiatieven. Net als bij de proeftuin energiebesparing lage inkomens is hierbij is er nauwe samenhang met de uitvoering van de Transitievisie Warmte.

Zon op dak

Naast deze proeftuin zijn in 2021 verschillende trajecten op het gebied van opwek van zonne-energie ingezet. We faciliteren de LTO bij een ondersteuningsprogramma voor zon op agrarische bebouwing en werken met de provinciale aanjager zon aan het versnellen van zon op daken van MKB bedrijven. Ook ontzorgen en faciliteren we het onderwijs bij het plaatsen van zon op de schooldaken door het aanbieden van een dakscan en ontzorgingsaanbod. Dit traject is eind 2021 nagenoeg afgerond. Zon op dak blijft de jaren daarna onderdeel van onze aanpak.

Regionale Energiestrategie

In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Hierin is beschreven hoe we het aandeel duurzame energie willen vergroten. Een uitgangspunt is daarbij dat we initiatieven

vooral van onderaf willen faciliteren. We streven naar minimaal 50% lokaal (financieel) eigendom bij grootschalige opwek. De RES is net als de Transitievisie, Laadvisie en Klimaatadaptatiestrategie een terugkerend nieuw beleidsthema voor de gemeente. Bij al deze onderwerpen is de betrokkenheid van inwoners en ondernemers cruciaal. In 2020 en 2021 zijn vier nieuwe lokale dorpsenergie-initiatieven gestart met hulp van de gemeente.

Stimuleren particuliere woningeigenaren Wijk van de Toekomst

De Wijk van de Toekomst in Gieten is een initiatief van Woningstichting De Volmacht. Het is een gemengde wijk met huur- en koopwoningen. In 2021 is de wijk aangemeld voor de landelijke pilot Energiebespaarhypotheek. Daarmee kunnen woningeigenaren die niet op gangbare wijze in aanmerking komen voor een lening, toch gebruik maken van financiering voor verduurzaming. De eigenaren kunnen meeliften op de aanpak van de huurwoningen. In 2021 is eveneens voor de Wijk van Toekomst ook vanuit het Volkshuisvestingsfonds geld beschikbaar gekomen voor maatregelen voor circa 150 eigenaren. De uitvoering daarvan wordt in 2022 opgepakt.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.5 Het belang van het versterken van de relatie tussen platteland en omliggende steden benadrukken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.5.1 Samen met de P10 inzetten op het versterken van de relatie tussen stad en platteland

Omschrijving (toelichting)

Platteland en stad vullen elkaar op vele gebieden aan. Dunbevolkte gebieden met kleine kernen vullen de gewenste rust en ruimte van de stedeling in. Ook zorgen dunbevolkte gebieden voor economische dragers zoals voedsel, natuur en recreatie. Anderzijds bieden de steden veel waarde voor het platteland, bijvoorbeeld door het economische en culturele aanbod. Het platteland kan de drager worden voor nieuwe economische ontwikkelingen, productie van voedsel in de regio, het opwekken van duurzame energie en klimaatadaptatie. We moeten ons ook realiseren dat het platteland niet als enige de oplossing is voor nationale vraagstukken en uitdagingen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Ook in 2021 is de gemeente Aa en Hunze lid van de P10. Er is door het samenwerkingsverband gewerkt aan de Agenda Platteland, die inmiddels is vastgesteld. Met succes is een lobby opgestart betreffende de herverdeling van middelen uit het Gemeentefonds. Op 1 juli 2021 vond het eerste landelijke Dorpenfestival plaats. Vanwege corona was het een digitaal festival dat grotendeels live vanuit Aa en Hunze werd uitgezonden. Korthedshalve wordt hierbij verwezen naar activiteit 1.1.1.6 in pijler 1 (Dorpenfestival). In december 2021 is de P10 behandeld in een informatieve bijeenkomst van de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken (doelen)

3.1.6 De vitaliteit van de recreatieve sector versterken.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

3.1.6.1. Versterken van de toeristische informatievoorziening en regiopromotie

Omschrijving (toelichting)

De gemeenten in het Hondsruggebied in Drenthe gaan gezamenlijk deze regio uitbouwen tot een sterke en succesvolle toeristische regio. Voor het sterker maken van de gemeente Aa en Hunze en de Hondsrug als regio is de inzet van een toeristisch regisseur, met kennis van marketing en branding, in samenwerking met de Hondsruggemeenten van vitaal belang. Voor het aanstellen van een toeristisch regisseur is geld beschikbaar gesteld.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Sinds de structurele aanstelling van de Toeristisch Regisseur zijn er grote stappen gemaakt in het versterken van de toeristische informatievoorziening en promotie, zowel binnen de gemeente Aa en Hunze als in regionaal samenwerkingsverband met de Hondsruggemeenten, UNESCO Geopark de Hondsrug, Nationaal Park Drentsche Aa, Marketing Drenthe en Recreatieschap Drenthe.

Binnen de gemeente zijn we van start gegaan met het plaatsen van 7 Digitale Informatiezuilen in dorpen binnen Aa en Hunze, waarop nog minstens 20 zuilen zullen volgen. Deze zuilen bieden een digitaal en duurzaam alternatief op een TIP kantoor/Informatiepunt op één locatie. Ook is er een digitale fietsroute ontwikkeld langs lokale (boerderij)winkels met heerlijke streekproducten uit de gemeente.

De Hondsruggemeenten komen wekelijks samen en in 2021 hebben we in samenwerking een aantal mooie toeristische producten ontwikkeld, zoals de Hondsrug beleefkaart en het Hondsrug kwartetspel. Samen met Marketing Drenthe en de andere toeristische regio's hebben we de Drenthe Gids samengesteld en valt de website van Hondsrug Drenthe nu onder Drenthe.nl als regiopagina. Hiermee dragen wij bij aan minder informatie versnippering voor de toerist. Verder wordt er in samenwerking met bovengenoemde partijen doorlopend gewerkt aan het Hondsrug merkactivatieplan 2020-2025.

In samenwerking met Recreatieschap Drenthe wordt naast het ontwikkelen van het Wandelknooppunten netwerk ook aandacht besteed aan het aanbod in ruiters/men routes. Afgelopen jaar is hard verder gewerkt aan een digitaal paardenroutenetwerk uitgezet voor meerdaagse en dagtochten: de Hondsrugtrail.

In samenwerking met het Nationaal Park Drentsche Aa zijn er vier dorpswandelingen in ontwikkeling in de gemeente Aa en Hunze. De wandelingen vertellen het unieke verhaal uit het dorp dóór het dorp. In elk dorp is er een werkgroep gevormd, waarin de leden van dorpsbelangen, historische verenigingen, ondernemers en gidsen meepraten. De wandelingen zijn bedoeld om bewoners en bezoekers nog meer bewust te maken van de aanwezigheid van het Nationaal Park waarin ze zich bevinden, in het dorp maar zeker ook in het omliggende landschap.

[3.1.6.2 Door meer in te zetten op ontwikkeling Gasselterveld](#)

Omschrijving (toelichting)

In het voormalige zandwinningsgebied 't Gasselterveld is een zwemstrand gerealiseerd en is waterpark DX adventures gevestigd. Deze inrichting van dit gebied heeft een grote toestroom van bezoekers tot gevolg gehad. Het is gebleken dat het gebied hiervoor voldoende ruimte biedt. De in gang gezette ontwikkeling vraagt nu om een goede afweging ten aanzien van noodzakelijke- (waaronder parkeren en infrastructuur) en gewenste voorzieningen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is de parkeerplaats heringericht, vergroot en voorzien van voorzieningen voor betaald parkeren. De verkeerssituatie is aangepast door middel van bebording en de bermen zijn tijdens het zomerseizoen versperd om ongewenst parkeren en versperring van de toegang tot het gebied te voorkomen. Er is een verkeersgeleidingsplan opgesteld en een draaiboek met afspraken om het verkeer gedurende de zomerperiode in de verschillende stadia van verkeersdrukke goed en veilig te laten verlopen. Verder zijn er extra voorzieningen rondom de plas gerealiseerd zoals een toiletunit, stallingsplaatsen voor fietsers en er is extra toezicht ingezet.

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het wonen in onze dorpen en buitengebied.

Terugblik 2021- Wat hebben we gedaan

Versterking biodiversiteit

Het is onze ambitie om de biodiversiteit in de leefomgeving te versterken. In 2021 zijn in het kader van het project 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' wederom verschillende erven steenuil vriendelijk gemaakt. Er is een lichte stijging van het aantal territoria waargenomen.

Verder zijn met inzet van diverse inwoners(groepen) verschillende bermen tot bloei gebracht. Daarnaast zijn we in 2021 van start gegaan met het ecologisch beheren van bermen in eigen beheer (25% van de te maaien bermen buiten de bebouwde kom). Diverse agrariërs gebruiken het maaisel als (organische) bodemverbeteraar. Het structureel bomenonderhoud is in 2021 volgens planning uitgevoerd.

Plagen en schadelijke soorten

Monitoring van de Eikenprocessierups populatie laat zien dat de populatie in 2021 stabiel is en ook iets is afgenomen. De in 2021 door bewoners gemelde en tijdens de schouw van de eiken gevonden eikenprocessie-nesten zijn door een hierin gespecialiseerde aannemer weggehaald.

De begrazing van het Nieveensterbos (Schreierswijk) met Soayschappen ter bestrijding van de reuzenberenklauw is succesvol verlopen. De agrarische sector heeft in 2021 meermalen zijn bezorgdheid geuit over het vele Jacobskruidkruid in de bermen. In reactie hierop is materieel besteld waarmee de plant kan worden bestreden (een zuiginstallatie met zuigwagen).

Vergroten leefbaarheid

Ook in 2021 waren er subsidieregelingen beschikbaar ten behoeve van het versterken van de leefbaarheid. Vanuit de regeling Vitaal Platteland en het gemeentelijk Leefbaarheidsfonds zijn verschillende initiatieven vanuit de dorpen financieel ondersteund.

De actualisatie van de Nota Grondbeleid is in concept gereed. In de nota wordt aangegeven hoe de gemeente omgaat met haar grondbeleidinstrumenten.

In het derde kwartaal van 2021 is gestart met het traject voor het opstellen van de cultuurnota 2022 - 2025. In het kader hiervan hebben in september bijeenkomsten met het culturele veld plaatsgevonden.

We hebben coronacompensatieregelingen opgesteld voor amateurverenigingen en voor podia en/of programmering. In totaal hebben 37 amateurverenigingen hiervan gebruik gemaakt en is een bedrag van € 30.300,- uitbetaald ten behoeve van de culturele sector. Daarnaast heeft de provincie Drenthe in 2021 een opstartregeling voor de cultuursector opgesteld die door de gemeenten is uitgevoerd. Hierbij gaat het om een bedrag van € 10.000,-.

Goede voorzieningen

In 2021 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) uitgevoerd. In 2021 is aan 14 adressen subsidie verstrekt voor het afkoppelen van hemelwater. We zijn deelnemer in Operatie Steenbreek en verschillende acties en campagnes. Op die manier informeren we onze inwoners over klimaatontwikkeling en stimuleren we inwoners bij te dragen aan een klimaatbestendige omgeving.

In 2021 is naast het GRP gewerkt aan een regionale en lokale aanpak voor Klimaatadaptatie. Werken aan klimaatadaptatie betekent het aanpassen van de ruimtelijke inrichting aan de gevolgen van klimaatverandering zoals hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. De gezamenlijke overheden hebben in het landelijk Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en het bestuursakkoord klimaatadaptatie (2018) afspraken gemaakt over de aanpak. De regionale adaptiestrategie is beschreven in de concept Regionale Adaptatiestrategie (RAS 1.0). De volgende stap is het opstellen van een gemeentelijke Lokale Adaptatiestrategie.

In 2021 is het 'Beleidsplan wegen' voor de periode 2021-2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Naar aanleiding van de vaststelling van dit beleid is ingezet op de inventarisatie van "slechte" voetpaden. Deze inventarisatie is gemaakt in samenwerking met de diverse dorpen en de werkgroep Toegankelijkheid. De uit de inventarisatie naar voren gekomen schades zijn in 2021 hersteld, met een doorloop in 2022. Daarnaast zijn verschillende kleinschalige aanpassingen van de openbare ruimte op verzoek van inwoners uitgevoerd (inzet 'knelpuntenpot').

In 2021 is ingezet op de aanleg c.q. voorbereiding van nieuwe fietspaden en de revitalisatie van bestaande fietspaden, te weten:

- Fietspad Amen-Grolloo
- Fietspad Spijkerboor-Eexterveen
- Fietspad Nijlande-Ekehaar
- Fietspad Bosweg Anloo door Strubben Kniphorstbos
- Verbetering Grolloërwal

In 2021 is de nieuwbouw van MFC Boerhoorn in Rolde gerealiseerd en in gebruik genomen. Daarnaast is de beheersstichting MFC Boerhoorn formeel opgericht.

In het voorjaar van 2021 hebben wij een subsidieregeling opengesteld voor dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (mfc's). Elk dorpshuis/ mfc kon € 1.000 aanvragen en daarnaast bij verliezen, onder voorwaarden, een bedrag van maximaal € 4.000. In totaal is € 29.000 uitgegeven. Het budget is beschikbaar gekomen vanuit de coronasteunpakketten van het rijk.

In december 2021 heeft de Provincie Drenthe (vanuit de Sociale Agenda) een eenmalige bijdrage beschikbaar gesteld van € 1.000 per dorpshuis (of mfc). Omdat ook de provincie de dorpshuizen in Drenthe van grote waarde vindt voor de leefbaarheid en sociale verbondenheid in dorpen en kernen. Voor Aa en Hunze betekent dit een bedrag van € 21.000. De uitvoering verloopt via de gemeente. In december 2021 en januari 2022 hebben alle dorpshuizen hiervoor een aanvraag ingediend.

In 2021 is er gestart met de actualisatie van het afvalbeleid met als doel om de hoeveelheid afval te verminderen en de kosten te reduceren. Om in de periode tot vaststelling van het nieuwe beleid (2022) grip op de kosten te houden en ervoor te zorgen dat het afval beter wordt gescheiden is daarnaast een communicatie- en actieplan vastgesteld. Zo is er bijvoorbeeld een grootschalige PMD controle uitgevoerd, waardoor er sinds augustus 2021 geen afkeur meer is van PMD.

Vanuit het klimaatakkoord is elke gemeente verplicht om per 1 juni 2021 een laadvisie te hebben vastgesteld. De laadvisie beschrijft de ambities en strategie van de gemeente voor een toereikend laadnetwerk voor elektrische voertuigen. In 2021 is het opstellen van de laadvisie gezamenlijk met de provincie en alle Drentse gemeenten uitbesteed aan Royal Haskoning DHV.

Behalve de laadvisie is in 2021 ook op andere terreinen gewerkt aan duurzame mobiliteit. Zo is in 2021 ook het Regionaal Mobiliteitsplan 1.0 vastgesteld door de colleges van alle Drentse gemeenten. Het RMP is een afspraak uit het Klimaatakkoord en omvat 7 sporen, waaronder het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark, het verduurzamen van woon-werkverkeer en het stimuleren van deelmobiliteit en duurzaam mobiliteitsgedrag.

De gemeente Aa en Hunze neemt, samen met andere Drentse en Groningse gemeenten, deel aan de concessie "1000 laadpalen in Groningen en Drenthe". Binnen deze concessie kunnen inwoners zonder eigen oprit een openbare laadpaal aanvragen, en kunnen gemeenten op strategische locaties een openbare laadpaal laten plaatsen. In 2021 heeft Allego 10 laadpalen geplaatst op 8 locaties in de gemeente Aa en Hunze.

Actueel woonbeleid

In april 2021 is de Woonvisie 2020+ door de gemeenteraad vastgesteld: Buitengewoon Wonen in Aa en Hunze. Hierin staan drie ambities centraal: vitale dorpen en een krachtig buitengebied, betaalbaar wonen voor verschillende doelgroepen en wonen met zorg. Aan deze ambities zijn 15 acties verbonden en de afspraak om jaarlijks het woningbouwprogramma te actualiseren. In 2021 is een start gemaakt met het vertalen van de acties uit de Woonvisie in een uitvoeringsprogramma.

In samenwerking met Dorpsbelangen Anloo zijn in 2021 voorbereidingen getroffen voor realisatie van het woningbouwplan Raatakkers in Anloo (fase 2).

Voor het terrein 't Ruige Veld in Rolde heeft de raad op 3 juni 2021 de Toekomstvisie 't Ruige Veld vastgesteld. In het vierde kwartaal van 2021 heeft een ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegen. In lijn met de visie voorziet dit bestemmingsplan in het weg bestemmen van het nachtverblijf.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.1 In stand houden van beschermde flora en fauna en ontwikkeling stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.1.1 Gemeentelijk beleid formuleren om beschermde/waardevolle flora en fauna beschermen.

Omschrijving (toelichting)

We maken gemeentelijk beleid passend binnen het landelijke en provinciaal beleid om beschermde en waardevolle flora en fauna in Aa en Hunze te behouden.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 werd geen invulling gegeven aan gemeentelijke regelgeving inzake bescherming van beschermde/waardevolle flora en fauna. In 2022 zal hiervoor een notitie worden opgesteld.

4.1.1.2. Particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren erven steenuilvriendelijk te maken (ambassadeurschap steenuil).

Omschrijving (toelichting)

Op basis van het projectplan 'Steenuilen Aa en Hunze onder de pannen' ondersteunen we in samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe en Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe het steenuil vriendelijk maken van erven.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 zijn 13 erfbeplantingsplannen uitgevoerd, waarmee 13 erven steenuilvriendelijk zijn gemaakt.

In 2021 zijn net als voorgaande jaren nestkasten opgehangen, vervangen, schoongemaakt en gecontroleerd. Territoria zijn in beeld gebracht, broedsels en jongen zijn geteld en jonge steenuilen zijn geringd. Op basis van het door de Steenuilenwerkgroep Drenthe opgestelde jaarverslag over 2021, kan voorzichtig geconcludeerd worden dat de maatregelen voor de steenuilen hun uitwerking lijken te hebben in het gebied. In 2021 is een lichte stijging van het aantal territoria, ten opzichte van 2020, waargenomen.

4.1.1.3 Bij- en vlindervriendelijk handelen.

Omschrijving (toelichting)

Bij alle werkzaamheden en activiteiten schenken we, waar mogelijk, extra aandacht aan het welzijn van insecten. We stimuleren inwoners om hier rekening mee te houden bij inwonersinitiatieven, etc. Daarbij wordt geëxperimenteerd met nieuwe soorten planten, bollen, bloemenmengsels, etc.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 hebben diverse inwoners(groepen) zich actief ingezet voor het vergroten van de biodiversiteit van de openbare ruimte. Diverse bermen zijn ingezaaid met bloemenmengsels en op verschillende locaties zijn bloembollen geplant.

Het team Buitendienst heeft tijdens de eerste maaironde daar waar mogelijk alleen de eerste maaibreedte van de bermen in het buitengebied gemaaid om zo flora en fauna meer ontwikkelingskansen te bieden. De kernteams maaien daar waar mogelijk de gazons binnen de bebouwde kom minder intensief.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.2 De biodiversiteit in de leefomgeving versterken, zowel buiten als binnen de kernen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.2.1 Pilot uitvoeren voor ecologisch bermbeheer.

Omschrijving (toelichting)

In navolging van de start met het ecologisch bermbeheer door een aannemer, gaan we in eigen beheer (zo mogelijk samen met bewoners) van start met ecologisch bermbeheer. Om dit uit te kunnen voeren is nieuw materieel nodig. Op basis van de ervaringen die opgedaan worden, wordt het beheer zo nodig (tussentijds) bijgesteld en/of uitgebreid.

Sinds 2018 worden de bermen van de trajecten Gasteren-Annerveenschekanaal en "rondje" Geelbroek-Eleveld ecologisch gemaaid. Dit houdt in dat deze bermen niet geklepeld worden, het maaisel even blijft liggen om vervolgens verzameld en afgevoerd te worden. Het gaat hierbij om 130.100 m2 bermen van de totaal 2.998.700 m2 bermen (buiten de kom), dit is 4% van de bermen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Sinds 2018 worden de bermen van de trajecten Gasteren-Annerveenschekanaal en "rondje" Geelbroek-Eleveld ecologisch gemaaid door een aannemer. Zo ook in 2021.

In 2021 is een cyclomaaiër, hark en opraapwagen aangeschaft, waarmee door het team Buitendienst een start is gemaakt met het ecologisch beheren van bermen in eigen beheer. Daarbij werken zij samen met de werkgroep Bloeiend Nijlande-Eldersloo en Landbouwvereniging Eext. Diverse agrariërs hebben zich aangemeld om het vrijkomend maaisel gratis te ontvangen als bodemverbeteraar. Dit biedt de agrariërs extra mogelijkheden om hun grond van organische stof te voorzien en bespaart de gemeente storkosten.

[4.1.2.2 Uitvoering geven aan bomenonderhoud.](#)

Omschrijving (toelichting)

Wij zijn vanaf 2016 bezig geweest met een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk beslaat een periode van 4 jaren. In het snoeiseizoen 2019-2020 ronden we deze inhaalslag af en is daarmee de achterstand ingelopen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Wij zijn vanaf 2016 bezig geweest met een grote inhaalslag in het achterstallig bomenonderhoud. De uitvoering van het werk beslaat een periode van 4 jaren. In het snoeiseizoen 2019-2020 is deze inhaalslag afgerond en is daarmee de achterstand ingelopen.

In 2021 hebben we het bomenonderhoud op een gestructureerde wijze voortgezet. Dit betekent dat de onderhoudsbehoefte en veiligheid van bomen wordt beoordeeld, dat er een onderhoudsplan wordt gemaakt en dat het noodzakelijke onderhoud vervolgens wordt uitgevoerd. Hiervoor is structureel geld beschikbaar gesteld.

[4.1.2.3 Initiëren van alternatieve vormen van onkruidbestrijding](#)

Omschrijving (toelichting)

Door een wijziging in de regelgeving is de toepassing van Glysofaat als onkruidbestrijdingsmiddel verboden. Ter vervanging van deze chemische onkruidbestrijding willen we gebruik maken van andere vormen van onkruidbestrijding. Hete lucht en heet water zijn daar voorbeelden van.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In het bestek Onkruidbeheersing en vegen op verharding is opgenomen dat chemische onkruidbestrijding niet is toegestaan. De aannemer past andere vormen van onkruidbestrijding toe zoals heet water, hete lucht en borstelen.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.1.3 Plagen en schadelijke uitheemse soorten bestrijden.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.1.3.1 Eikenprocessierups bestrijden.

Omschrijving (toelichting)

Omschrijving

We evalueren de ontwikkeling van de eikenprocessierups en passen ons beleid hierop aan. Via onze website verstrekken we hierover informatie aan onze inwoners.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De Eikenprocessierups (EPR) populatie in de gemeente Aa en Hunze wordt jaarlijks gemonitord door het uitzetten van feromoonvallen en het tellen van de hierin gevangen vlinders (EPR). Deze monitoring laat de laatste jaren zien dat de populatie stabiel is en ook iets aan het afnemen is. Zo ook in 2021. Hierbij moet wel de opmerking worden geplaatst dat deze trend geen garantie is dat dit ook zo blijft. Afhankelijk van de omstandigheden (het weer) kan de populatie echter ook heel snel weer groeien. De in 2021 door de bewoners gemelde en tijdens de schouw van de eiken gevonden nesten van de processierups zijn door een hierin gespecialiseerde aannemer weggehaald. Dat gebeurt door het wegzuigen van en afvoeren van die nesten.

4.1.3.2 We gaan op zoek naar betere en goedkopere manieren om schadelijke bermenplanten te bestrijden.

Omschrijving (toelichting)

We maken inzichtelijk welke planten we moeten en willen bestrijden en inventariseren bestrijdingsmogelijkheden. Voor de bestrijding is het betrekken van de inwoners noodzakelijk.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De begrazing van het Niveensterbos (Schreierswijk) met Soayschappen is succesvol verlopen. De reuzenberenklauw wordt goed gegeten door de schapen.

De bermen zagen op vele plekken geel van het Jacobskruiskruid. De agrarische sector heeft hier in 2021 meermalen zijn bezorgdheid over geuit. De Buitendienst trok ten strijde conform het protocol Jacobskruiskruid. Echter was dit volgens menig agrariër niet afdoende. Een bijstelling voor het mogen aanschaffen van een zuiginstallatie met zuigwaggen is goedgekeurd. Dit materieel is inmiddels besteld.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.2.1 Initiatieven stimuleren, faciliteren en initiëren om de leefbaarheid te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.1.1 Met de raad het proces starten om te komen tot een herijkt strategisch grondbeleid.

Omschrijving (toelichting)

Het doel van het strategisch grondbeleid is om op basis van dit nieuwe beleid een zorgvuldige afweging te maken voor het aan- en verkopen van gronden of vastgoed in de gemeente Aa en Hunze.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De actualisatie van de Nota Grondbeleid is in concept gereed en wordt de raad (na de verkiezingen 2022) ter vaststelling aangeboden. In de nota wordt aangegeven hoe de gemeente omgaat met haar grondbeleidinstrumenten en wordt rekening gehouden met de aangenomen motie van het CDA in de begrotingsvergadering van 10 november 2021.

4.2.1.2 Ideeën die de sociale en fysieke leefbaarheid in de dorpen bevorderen financieel ondersteunen vanuit het leefbaarheidsfonds.

Omschrijving (toelichting)

Het leefbaarheidsfonds is voor initiatieven van inwonersgroepen ter stimulering en ondersteuning van lokale activiteiten, projecten en (instandhouding van) voorzieningen, die een bijdrage leveren aan het behoud of de verbetering van de leefbaarheid in de gemeente Aa en Hunze.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Voor het versterken van de leefbaarheid zijn twee subsidieregelingen beschikbaar: initiatiefnemers kunnen een beroep doen op de provinciale regeling Vitaal Platteland (dorpsinitiatieven) en op het gemeentelijk leefbaarheidsfonds. De regeling Vitaal Platteland stopt formeel per 31 december 2020, maar vanwege corona is de aanvraagtermijn verlengd tot 31 december 2021.

In 2021 zijn vanuit Vitaal Platteland de volgende initiatieven financieel ondersteund:

- een toneel voor dorpshuis de Gasterije in Gasteren;
- een dorpspark met speelgelegenheid achter het dorpshuis in Schipborg;
- een klimaatadaptief schoolplein bij De Marke in Gieten;
- een clubgebouw voor MTB De Hondsrug in Gieten;
- voor De Amer in Amen een bijdrage voor verduurzaming en modernisering van de technische installaties.

Vanuit het leefbaarheidsfonds zijn onder andere de volgende initiatieven financieel ondersteund:

- de renovatie van de jeu de boulesbaan bij Dorpshuis De Schalm in Nieuwediep;
- website MFC De Badde in Annerveenschekanaal;
- folder burenhulp in Eexterveen;
- project groene dorpen in De Broekstreek;
- dorpsommetjes in Eexterveen;
- project digitalisering in dorpshuis De Kiep in Eexterveenschekanaal;
- informatiebord bij Dierenparkje in Annen
- de uilen bij de rotondes in Annen;
- de Grolloobox;
- de zwaluwtil in Eexterveen;
- project Kleurrijk Gasteren;
- website historisch werkgroep De Broekstreek.

4.2.1.3 Uitvoering geven aan het beleid cultuurhistorie

Omschrijving (toelichting)

We voeren activiteiten uit om onze cultuurhistorie te bewaren en te promoten.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is in het kader van de Culturele Allianties het onderzoek naar Jonge heideontginningslandschappen en Ruilverkavelingen afgerond. Het opgestelde rapport is een goede kennisbasis voor het formuleren van gemeentelijk erfgoedbeleid en beoordelen van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

In 2021 heeft de Culturele Monumenten Dag door corona opnieuw een andere invulling gekregen. Wij hopen in 2022 weer een combinatie te kunnen maken tussen cultuur en cultuurhistorie.

In 2021 is de Tjasker molen bij Grolloo gerenoveerd en hersteld. Deze wordt in 2022 in overleg met Staatsbosbeheer teruggeplaatst in een passende, functionele, omgeving. Verder zijn in 2021 voorbereidingen getroffen voor de vervanging van de stalen roeden van de molen in Rolde en de vervanging van de klokkenstoel en herstelwerkzaamheden aan de luidklok van de toren van de Magnuskerk in Anloo.

4.2.1.4 Vervangen/ updaten van het cultuurbeleid

Omschrijving (toelichting)

De huidige cultuurnota loopt op 31 december 2021 af. Een aantal activiteiten wordt gefinancierd vanuit een incidenteel budget met dezelfde looptijd als de cultuurnota. Dit zijn activiteiten zoals het ondersteunen van de festivals die in onze gemeente jaarlijks plaats vinden, de bekostiging van de moties van de gemeenteraad met betrekking tot het muziekonderwijs en het ondersteunen van vernieuwende projecten op het snijvlak cultuur - sociaal domein. Met het aflopen van de looptijd van de cultuurnota valt ook de bekostiging van deze activiteiten weg.

In de afgelopen jaren zijn de ontwikkelingen binnen de culturele sector verder gegaan, zowel op landelijk, provinciaal als lokaal niveau. Dit zijn ontwikkelingen zoals cultuureducatie in het onderwijs en het bibliotheekwerk (landelijk), de inzet van de provincie op activiteiten op het snijvlak cultuur - economie en het ontstaan van nieuwe lokale initiatieven. Daarnaast gaan we als gemeente zelf aan de slag met ons subsidiebeleid. Dit vraagt om een herijking van het huidige cultuurbeleid, opgesteld in samenwerking met de culturele sector in onze gemeente.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In het derde kwartaal van 2021 is gestart met het traject voor het opstellen van de cultuurnota 2022 - 2025. In het kader hiervan hebben in september bijeenkomsten met het culturele veld plaatsgevonden.

Door de coronamaatregelen heeft de Culturele Uitdag in 2021 niet plaatsgevonden.

We hebben in 2021 coronacompensatieregelingen opgesteld en uitgevoerd voor amateurverenigingen en voor podia en/of programmering. In totaal hebben 37 amateurverenigingen op het gebied van cultuur gebruik gemaakt van deze compensatieregeling. Op grond van de regeling voor podia en/of programmering hebben we een subsidie uitbetaald aan 5 organisaties. In totaal is er een bedrag van € 30.300,- aan coronagelden uitbetaald ten behoeve van de culturele sector. Daarnaast heeft de provincie Drenthe in 2021 een opstartregeling voor de cultuursector opgesteld die door de gemeenten is uitgevoerd. Hierbij gaat het om een bedrag van € 10.000,-.

Wat willen we bereiken (doelen)

4.2.2 Zorgen voor goede voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

4.2.2.1 Het gemeentelijk rioleringsplan 2020 –2024 uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

We hebben een nieuw beleidsplan voor een periode van vijf jaar (2020 t/m 2024) vastgesteld, waarin we hebben vastgelegd hoe we als gemeente omgaan met ons water- en rioolsysteem. Speerpunten in dit plan zijn: klimaatadaptatie, meten + inzicht vergroten, communicatie en duurzaam investeren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is het GRP uitgevoerd. In 2021 is aan 14 adressen subsidie verstrekt voor het afkoppelen van hemelwater. Ook in de periode t/m 2024 zal worden ingezet op doelmatig afkoppelen van regenwater en duurzaam werken aan een klimaatrobuust water- en rioleringsstelsel. We zijn deelnemer in Operatie Steenbreek en verschillende acties en campagnes. Op die manier informeren we onze inwoners over klimaatontwikkeling en stimuleren we inwoners bij te dragen aan een klimaatbestendige omgeving.

In 2021 is naast het GRP gewerkt aan een regionale en lokale aanpak voor Klimaatadaptatie. Werken aan klimaatadaptatie betekent het aanpassen van de ruimtelijke inrichting aan de gevolgen van klimaatverandering zoals hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. Bij beheer en onderhoud van riolering houden we hiermee al rekening. De gevolgen van klimaatverandering raken echter ook andere onderwerpen zoals de inrichting van dorpen, winkelgebieden, de omgeving van zorginstellingen, landbouw en recreatie. De gezamenlijke overheden hebben in het landelijk Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en het bestuursakkoord klimaatadaptatie (2018) afspraken gemaakt over de aanpak.

In 2021 is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de stresstesten en zijn regionale risicodialogen gevoerd in de werkregio Groningen-Kop van Drenthe. Dat leidt tot handelingsperspectieven voor verschillende partijen. Dit is beschreven in de concept Regionale Adaptatiestrategie (RAS 1.0). De volgende stap is het opstellen van een gemeentelijke Lokale Adaptatiestrategie. De regionale en lokale adaptatiestrategie zijn het kader voor een regionale en lokale uitvoeringsagenda en de aanvraag van Impulsgelden, dit is een subsidieregeling voor de uitvoering van extra maatregelen om te anticiperen op klimaatverandering. Deze activiteiten lopen door in 2022. Klimaatadaptatie zal de komende jaren een vast onderdeel zijn van de beleidsagenda.

[4.2.2.2 Achterstallig onderhoud watergangen.](#)

Omschrijving (toelichting)

In de afgelopen jaren is een achterstand ontstaan in het onderhoud van de sloten waardoor de afwatering niet optimaal verloopt en inwoners wateroverlast ondervinden.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In het bestek zijn posten opgenomen voor het oplossen van knelpunten in de afwatering. Sloten die zijn dicht geslibt en/of gestoven worden ontgraven en slootbodems worden op diepte gebracht. In 2021 is een start gemaakt met het groot onderhoud aan de sloten rond Gieterveen, Nijlande en langs de Spijkerboersdijk in Annen.

[4.2.2.3 Vernieuwbouw "de Boerhoorn"](#)

Omschrijving (toelichting)

De raad heeft in 2017 besloten tot gedeeltelijke sloop en nieuwbouw van MFC de Boerhoorn in Rolde. Het bestaande gebouw voldeed niet meer aan de huidige wensen en eisen. Aan het nieuwe MFC wordt een gezondheidscentrum met huisartsen, een apotheek en een praktijk voor fysiotherapie gekoppeld.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is de nieuwbouw van MFC Boerhoorn gerealiseerd. De bouw is naar tevredenheid, in goede harmonie met de eigenaars van het gezondheidscentrum en de bouwers en redelijk conform planning verlopen. De aanlevering van bouwmaterialen heeft voor enige vertraging gezorgd maar in november 2021 is het gebouw door de bouwers opgeleverd. Ook de nieuwe bestrating en de uitgebreide parkeervoorziening ligt er sinds eind december in.

Sinds december 2021 zijn de zalen weer te reserveren door de vele verschillende gebruikers. Door de Corona-crisis ligt dit nu echter grotendeels stil. De vaste huurders Het Rolder Historisch Gezelschap, Attenta, Impuls en Biblionet hebben de door hen gehuurde ruimte ingericht en in gebruik genomen. Van de bezoekers krijgen de beheerders veel positieve reacties. Ook de huisartsen en de fysiotherapeuten zijn in december 2021 verhuisd naar hun deel van de Boerhoorn.

In 2021 is de beheersstichting MFC Boerhoorn formeel opgericht en zijn 5 bestuursleden benoemd. Samen met deze bestuursleden wordt hard gewerkt aan de overdracht van de beheerstaken aan de stichting en hierin zijn al flinke stappen gezet.

[4.2.2.4 Verkeers- en vervoersmaatregelen](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2021 gaan we aan de slag met verschillende verkeers- en vervoersmaatregelen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is ingezet op het inlopen van de achterstanden in het beantwoorden van vragen/meldingen van inwoners over verkeer.

De wensen en acties uit Aa en Hunze Veilig op Weg (GVVP) zijn opgepakt. Gesprekken met de dorpen zijn gestart of gepland waar dat kan (binnen de coronamaatregelen). Zo zijn tekeningen met maatregelen besproken met Dorpsbelangen Gasteren, Annerveenschekanaal, Eexterveenschekanaal en Nijlande en verder uitgewerkt. Tijdens de bewonersavond in Nijlande zijn de inwoners ook geïnformeerd over de werkwijze van de gemeente en de visie Duurzaam Veilig 3. De werkzaamheden in o.a. Nijlande en Gasselte zijn uitgevoerd in november 2021.

In 2021 zijn diverse laadpalen gerealiseerd, waardoor onze gemeente toegankelijker is geworden voor elektrische auto's en we bijdragen aan duurzame mobiliteit.

In 2021 is ingezet op de aanleg c.q. voorbereiding van nieuwe fietspaden en de revitalisatie van bestaande fietspaden, te weten:

Fietspad Amen-Grolloo

De uitvoering van het fietspad Amen-Grolloo is opgeknipt in twee fasen. Aanleiding hiervoor is het nog niet in eigendom hebben van alle benodigde gronden. In 2020 is de eerste fase vanaf het dorp Grolloo tot de kruising Amerweg/Vredenheim aangelegd. Voor fase 2 (kruising Vredenheim-aansluiting bestaand fietspad Amen) is de verwerving van alle gronden nog niet afgerond. In 2021 is veelvuldig gesproken met de percee-eigenaren waarbij er tot op heden niet tot overeenstemming is gekomen. Daarom is besloten om een onderzoek in te stellen om het tracé te verplaatsen van de zuidzijde van de Amerweg naar de noordzijde.

Fietspad Spijkerboor-Eexterveen

In het kader van de optimalisatie van veilige schoolroutes is in 2021 gekeken naar mogelijkheden voor een fietsverbinding tussen Spijkerboor en Eexterveen. Er is een tracéstudie gemaakt die heeft geleid tot een voorkeursvariant. Deze is besproken met de aanwonenden, percee-eigenaren, beide dorpsbelangen en de school. Daarnaast zijn individuele gesprekken gevoerd met grondeigenaren om de benodigde gronden te verwerven. Uit deze gesprekken is naar voren gekomen dat niet alle benodigde gronden verworven kunnen worden, waardoor een derde van het totale tracé niet uitgevoerd kan worden.

Fietspad Nijlande-Ekehaar

Als voorkeursvariant is een tracé voorgesteld waarbij op het westelijk deel van de route (Ekehaar-Eldersloo) het tracé aan de zuidkant van de rijbaan ligt. Op het oostelijk deel van de route (Eldersloo-Nijlande) is gekozen voor een tracé aan de noordzijde van de rijbaan. In verband met ruimtegebrek is een vrijliggend fietspad in de bebouwing van Eldersloo niet mogelijk en blijven de fietsers hier gebruik maken van de rijbaan.

In november 2021 is een bewonersbijeenkomst georganiseerd waar de tracé verkenning is gepresenteerd en de voorkeursvariant is toegelicht. Tijdens deze avond is de voorkeursvariant positief ontvangen.

Fietspad Bosweg Anloo door het Strubben Kniphorstbos

In 2021 is de verhardingssoort van het fietspad gewijzigd. Door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is vergunning verleend voor de legalisatie van grondwerkzaamheden voor de aanleg van het fietspad en in het kader daarvan alsnog uitvoeren van een archeologisch onderzoek. De resultaten van het uitgevoerde archeologisch onderzoek laten zien dat er geen archeologische waarden zijn aangetroffen. Het fietspad is eind 2021 afgewerkt en opengesteld voor gebruik.

Verbetering fietspad Grolloërwal

Het fietspad Grolloërwal is in 2021 verbeterd door reparatie van slechte en verzakte stukken.

4.2.2.5 Actief volgen ontwikkelingen N34

Omschrijving (toelichting)

We volgen actief de ontwikkelingen met betrekking tot het provinciale project verdubbeling N34 en aanpassing van het verkeersknooppunt Gieten. We nemen deel aan de zowel de ambtelijke als bestuurlijke beleidingsgroep N34 die door de provincie is ingericht en zorgen ervoor dat onze inwoners, bedrijven en belangenorganisaties ook actief worden meegenomen in het omgevingsproces.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Na vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) door de Provinciale Staten op 16 december 2020 is de provincie in 2021 gestart met de uitvoering van een milieueffectrapportage (m.e.r), waarmee de effecten van de verschillende alternatieven voor de verdubbeling N34 op de (leef)omgeving wordt onderzocht. De omgeving is door middel van een focusgroep (waarin o.a. Eext, Anloo, Annen, Gieten vertegenwoordigd) meegenomen in de uitvoering van de m.e.r. De deelnemers aan de focusgroep zijn gevraagd kennis en informatie over het gebied aan te leveren. Deze kennis en gebiedskenmerken worden in meegenomen in het ontwerp en de m.e.r. Als gemeente gemeente Aa en Hunze zijn we in de ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroep meegenomen in de uitvoering en voortgang van de m.e.r.

4.2.2.6 Bijdrage leveren aan de energietransitie (o.a. bij vervanging van openbare verlichting)

Omschrijving (toelichting)

Met de toepassing van ledverlichting in de openbare ruimte leveren we een bijdrage aan de energietransitie.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Alle voor 2021 geplande werkzaamheden om oude (openbare) verlichting te vervangen door duurzame en zuinige LED verlichting zijn uitgevoerd. Dit betekent dat in Rolde en Balloo 237 bestaande lichtmasten zijn voorzien van LED armaturen. Hiermee is een bijdrage geleverd aan de energietransitie.

4.2.2.7 Actualiseren afvalbeleid

Omschrijving (toelichting)

We gaan het afvalbeleid actualiseren met als doel de hoeveelheid afval te verminderen en kosten te reduceren. In de periode tot vaststelling van het afvalbeleid wordt het 'Communicatie- en actieplan reduceren afval en kosten' uitgevoerd.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is er gestart met de actualisatie van het afvalbeleid. In juni 2021 is de Raad geïnformeerd over de inhoud, het proces en (beoogde) resultaat middels een startnotitie afvalbeleid. Vervolgens is in september 2021 een enquête onder een representatieve groep inwoners uitgezet, waarin gevraagd werd naar de mening over het huidige beleid en wensen t.a.v. het nieuwe beleid. De respons was boven verwachting, 1500 reacties op een representatieve steekproef van 5500 inwoners. De reacties zijn besproken met betrokken afvalmedewerkers binnen en buiten de gemeente (zoals afvalinzamelaars/verwerkers) en verwerkt in het conceptbeleid.

Naast het actualiseren van het afvalbeleid zijn er nog diverse activiteiten uitgevoerd op het gebied van communicatie (volgens een wekelijkse communicatiekalender), contracten (aanbesteding verwerking diverse afvalstromen afvalbrengstation) en acties (zoals de grootschalige PMD controle, waardoor er sinds augustus 2021 geen afkeur meer is van PMD in de gemeente). De acties zijn naar tevredenheid en volgens plan uitgevoerd.

[4.2.2.8 Verbetering van de exploitatie van zwembaden](#)

Omschrijving (toelichting)

Zwemmen is een goede en gezonde vrijetijdsbesteding voor onze inwoners en voor toeristen die onze gemeente bezoeken. Zwemmen is ook een goede manier om mee te doen in de samenleving. In 2017 is er een visie op zwembaden vastgesteld, met als doel om te komen tot toekomstbestendige zwembaden.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 heeft gemeentebreed een aanbesteding voor het inlenen van derden plaatsgevonden. Hier is ook het zwembadpersoneel in meegenomen. Dit heeft een besparing op de personele kosten opgeleverd.

[4.2.2.9 Opstellen beleidsnotitie infrastructuur laadpalen](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2021 stelt de gemeente Aa en Hunze een visie en beleid op voor laadinfrastructuur. Dit is een verplichting vanuit het nationaal Klimaatakkoord. De visie dient iedere twee jaar te worden geactualiseerd. Gekoppeld aan de visie en beleid wordt er een plan uitgerold voor verdere uitrol van strategische laadpalen binnen de gemeente.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is het opstellen van de laadvisie gezamenlijk met de provincie en alle Drentse gemeenten uitbesteed aan Royal Haskoning DHV. Hier is voor gekozen omdat laadinfrastructuur over gemeentegrenzen heen gaat, en op dit vlak al veel wordt samengewerkt met andere gemeenten en provincies. Daarnaast zijn de vaste onderdelen voor de laadvisie voor elke gemeente hetzelfde. In de eerste twee weken van december heeft de eerste werksessie plaatsgevonden. Hierin werd ingegaan op een aantal inhoudelijke thema's, het proces en de planning. Samen met Royal Haskoning DHV en de provincie Drenthe streven we ernaar om begin maart 2022 de laadvisie af te ronden en vast te stellen in het college van B&W. De laadvisie wordt na de verkiezingen aan de raad aangeboden.

Vanuit het klimaatakkoord is elke gemeente verplicht om per 1 juni 2021 een laadvisie te hebben vastgesteld (actualisatie elke vier jaar). Echter, veel gemeenten in Nederland hebben deze deadline nog niet gehaald. Gezien het feit dat we actief bezig zijn met het opstellen van een laadvisie, moet dit geen problemen opleveren.

De laadvisie beschrijft de ambities en strategie van de gemeente voor een toereikend laadnetwerk voor elektrische voertuigen. In het plaatsingsbeleid geeft de gemeente aan hoe ze de visie uit gaat werken. In de fase van het uitvoeringsprogramma zal ook participatie plaatsvinden. Bij elkaar geven deze documenten aan wat, waarom en hoe de gemeente omgaat met het nieuwe thema 'laadinfrastructuur'.

Behalve de laadvisie is in 2021 ook op andere terreinen gewerkt aan duurzame mobiliteit. Zo is in 2021 ook het Regionaal Mobiliteitsplan 1.0 vastgesteld door de colleges van alle Drentse gemeenten. Het RMP is een afspraak uit het Klimaatakkoord en omvat 7 sporen, waaronder het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark, het verduurzamen van woon-werkverkeer en het stimuleren van deelmobiliteit en duurzaam mobiliteitsgedrag. Duurzame mobiliteit is daarmee een groeiend beleidsveld voor de gemeente. In 2021 hebben we in dit kader onderzoek gedaan naar de behoefte aan deelmobiliteit en nemen we deel aan de provinciale pilot Deelauto's Hondsrug Noord waarbij deelvervoer wordt aangeboden op strategische plekken zoals de OV-hubs. We proberen hier het provinciaal aanbod te verbinden aan de behoefte van de lokale initiatieven, onder andere in Grolloo en Gasselte.

De gemeente Aa en Hunze neemt, samen met andere Drentse en Groningse gemeenten, deel aan de concessie "1000 laadpalen in Groningen en Drenthe". Binnen deze concessie kunnen inwoners zonder eigen oprit een openbare laadpaal aanvragen, en kunnen gemeenten op strategische locaties een openbare laadpaal laten plaatsen. Tot juni 2023 is het mogelijk voor inwoners en gemeenten om openbare laadpalen aan te vragen. Tot 2030 zullen de geplaatste laadpalen worden geëxploiteerd door concessiehouder Allego.

In 2021 heeft Allego 10 laadpalen geplaatst op 8 locaties in de gemeente Aa en Hunze. Twee laadpalen zijn geplaatst op aanvraag van inwoners zonder eigen oprit, de overige 8 laadpalen zijn geplaatst op initiatief van de gemeente. Daarnaast zitten er nog 5 aanvragen van inwoners en 6 strategische aanvragen van de gemeente in de pijpleiding.

[4.2.2.10 Gemeentelijk wegenonderhoudsbeleidsplan \(2016-2020\) 2021-2025](#)

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is het 'Beleidsplan wegen' voor de periode 2021-2025 door de gemeenteraad vastgesteld. Het Beleidsplan heeft als doel om het kwaliteitsniveau 'Basis' als uitgangspunt te hanteren voor het wegenonderhoud. Dit niveau staat gelijk aan de ondergrens van verantwoord wegbeheer volgens de CROW-wegbeheersystematiek.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is de onderhoudsplanning voor dit jaar uitgevoerd met een overloop (straatwerk) naar 2022. Naar aanleiding van de vaststelling van het 'Beleidsplan wegen' is ingezet op de inventarisatie van "slechte" voetpaden. Deze inventarisatie is gemaakt in samenwerking van de diverse dorpen en de werkgroep Toegankelijkheid. De uit de inventarisatie naar voren gekomen schades zijn in 2021 hersteld, met een doorloop in 2022.

[4.2.2.11 We spelen adequaat in op verzoeken van inwoners m.b.t. aanpassingen in de openbare ruimte](#)

Omschrijving (toelichting)

De knelpuntenpot is bedoeld om vlot en adequaat te reageren op kleinschalige wensen en aanpassingen die vanuit bewoners en dorpsbelangen worden ingebracht.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Vanuit de 'knelpuntenpot' zijn in 2021 de onderstaande door bewoners aangedragen wensen gehonoreerd:

- herinrichting van de Veenhof in Eexterveenschekanaal;
- opknappen paden begraafplaats Anloo;
- opknappen half verharding pad Gieterveen.

Wat willen we bereiken (doelen)

[4.2.3 Zorgen voor actueel woonbeleid.](#)

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

[4.2.3.1 Uitvoeringsagenda Woonvisie 2020+](#)

Omschrijving (toelichting)

In de woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid (behoefte, woningbouw- en herstructureringsprogramma) voor de komende jaren. Onze huidige woonvisie is vastgesteld in september 2015. Gelet op de voortdurend veranderende woningmarkt is het belangrijk dat we deze woonvisie (periodiek) blijven actualiseren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In april 2021 is de Woonvisie 2020+ vastgesteld: Buitengewoon Wonen in Aa en Hunze. Hierin staan drie ambities centraal: vitale dorpen en een krachtig buitengebied, betaalbaar wonen voor verschillende doelgroepen en wonen met zorg. Aan deze ambities zijn 15 acties verbonden en de afspraak om jaarlijks het woningbouwprogramma te actualiseren. In 2021 is een start gemaakt met het vertalen van de acties uit de Woonvisie in een uitvoeringsprogramma.

4.2.3.2 Bouwplan Raatakkers (fase 2) te Anloo invullen in overleg met bewoners.

Omschrijving (toelichting)

Via het nu in gang zetten van de planontwikkeling in samenwerking met Dorpsbelangen Anloo, is het de bedoeling dat we gefaseerd een beperkt aantal woningen realiseren in de planperiode 2018 - 2028 om daarmee te voorzien in de woningbehoefte van Anloo.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In augustus 2021 heeft het college ingestemd met een concept verkaveling die is ontwikkeld in samenwerking met de 'werkgroep Wonen' van Dorpsbelangen Anloo. Ook is er een stedenbouwkundig bureau ingeschakeld om de betreffende omgevingsonderzoeken uit te voeren en een concept wijzigingsplan op te stellen.

4.2.3.3 Ontwikkelen visie 't Ruige Veld

Omschrijving (toelichting)

We gaan voor 't Ruige Veld in Rolde een ruimtelijke visie opstellen, omdat we het van belang vinden dat voor dit terrein en de directe omgeving een toekomstscenario wordt bepaald.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Voor het terrein 't Ruige Veld, Asserstraat 23 in Rolde, heeft de raad op 3 juni 2021 de Toekomstvisie 't Ruige Veld vastgesteld. In het vierde kwartaal van 2021 heeft een ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegen, in lijn met de visie. Dit bestemmingsplan voorziet in scenario 1 van de Toekomstvisie, waarbij het nachtverblijf wordt weg bestemd.

Pijler 5 Middelen en Ondersteuning

Korte beschrijving

Deze pijler gaat over de organisatie, de financiering en de informatieveiligheid van de gemeentelijke huishouding. Het is het fundament onder de 4 inhoudelijke pijlers.

Terugblik 2021- Wat hebben we gedaan

Voortzetten andere wijze van werken

Ook in 2021 heeft het meer opgavegericht werken, aansluitend op de maatschappelijke werkelijkheid waarin andere dingen van ons als organisatie worden gevraagd, aandacht gehad. Het verandertraject 'Aa en Hunze stroomt' is afgerond en we zijn verder gegaan met het geleerde in de praktijk te brengen en om er ervaring mee op te doen. Dat vraagt nog wel wat van de medewerkers. Zeker omdat we naast de andere manier van werken ook te maken hadden met het structureel nog moeten inbedden van nieuwe taken, een hoog ambitieniveau en het steeds complexer worden van de taken. We hadden daardoor te maken met een hoge werkdruk en daarnaast, ook door niet werk-gerelateerde oorzaken, een hoog ziekteverzuim. De aanpak van het ziekteverzuim staat hoog op de agenda. Als organisatie zetten we in op duurzame inzetbaarheid van de medewerkers, regie op het ziekteverzuim hoort daarbij. Sleutelmoment in onze aanpak van het ziekteverzuim is het continu aandacht hebben voor preventie. Eind 2021 zijn de eerste resultaten zichtbaar in een daling van het ziekteverzuimpercentage in december naar 8,5%. De hiervoor genoemde knelpunten hebben eind 2021 geleid tot het opnemen van een uitgebreide tekst in de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting 2022 en het daarin vragen van extra structurele en incidentele personele middelen. Bij de behandeling daarvan zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid van en informatievoorziening aan de raad. Hierin ligt ook een relatie met het project 'Dienstverlening' waarin we de dienstverlening aan onze inwoners willen verbeteren.

Omgevingswet

De omgevingswet is een voorbeeld van de hiervoor genoemde andere manier van werken. De invoering van de omgevingswet wordt verwacht per 1 juli 2022. In 2021 zijn goede stappen gemaakt om tot een succesvolle implementatie van de omgevingswet te komen. Dit betreft o.a. de IT-systemen, een uitvoeringsprogramma, participatiebeleid en een 'lijst bindend advies bij afwijkingen van het omgevingsplan'. We hebben in 2021 een inhaalslag gemaakt om nu weer meer 'in control' te zijn.

Doorontwikkeling van de buitendienst

In januari 2021 is het project Beheer Openbare Ruimte (BOR) officieel van start gegaan. Binnen het project BOR bieden we mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben in het werk, een goede werkplek. Hiervoor zijn 2 opzichters en 8 voormannen/vrouwen aangenomen die de verschillende kernteams onder hun hoede hebben. We hebben als doel om onze maatschappelijke betrokkenheid te vergroten door de nieuwe collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende en zinvolle functie te geven binnen onze gemeente. De invoering hiervan is vlekkeloos verlopen. Uiteraard hebben we ook de nodige knelpunten en uitdagingen gekend, maar er is hard aan gewerkt om deze op te lossen. De doorontwikkeling krijgt een vervolg in het realiseren van nieuwe gezamenlijke huisvesting.

Informatievoorziening- en veiligheid

In 2021 hebben we de overstap gemaakt van een informatiebeleidsplan dat jaarlijks wordt herijkt naar het ontwikkelen van een gedragen strategisch informatiebeleidsplan. Dit plan zal in 2022 gereed komen. Ook was er in 2021 continu aandacht voor bewustzijn in de organisatie voor informatieveiligheid en privacy. We zijn gestart met het opstellen van een 'cybercrisisplan' om het toenemend aantal incidenten het hoofd te kunnen bieden. Veiligheidsissues zijn inmiddels tot het dagelijks werk gaan behoren en het is zaak ons hier zo goed mogelijk tegen te weren.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.1.1 De gemeentelijke organisatie werkt, waar mogelijk, van buiten naar binnen.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.1.1 De planning en control cyclus en de organisatie aansluiten op de nieuwe manier van werken en de nieuwe manier van sturen en monitoren.

Omschrijving (toelichting)

Om aan te blijven sluiten bij de veranderende samenleving is een andere werkwijze en een andere manier van sturen nodig. We geven invulling aan deze opgave door o.a. te experimenteren met andere werkwijzen en een ondersteunend planning en control instrumentarium.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is er verder gegaan met de ontwikkeling van de vernieuwde P&C cyclus. Om dit constructief te doen, is er een evaluatie gedaan. De evaluatie is tweeledig. Binnen de organisatie is er voornamelijk gesproken over de gang van zaken rondom de Sturingsmonitor. Dit omdat deze op dat moment net was gemaakt en er nog niet was begonnen met de begroting 2022. De evaluatie leverde een aantal doorontwikkelpunten op, op bijvoorbeeld het gebied van interne communicatie. Daarnaast is er gesproken met een klankbordgroep van de Raad. Deze heeft later plaatsgevonden en ging over alle producten binnen de P&C cyclus.

Verder is dit jaar de mandaat- en budgetregeling in gevoerd. De budgethouders komen in hun rol. We verwachten hiervan op korte termijn positieve effecten te zien.

Rechtmatigheidsverantwoording door het college

Op dit moment verstrekken de accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van de gemeenten/provincies en gemeenschappelijke regelingen. Vanaf, naar verwachting, het verslagjaar 2022 geeft de accountant alleen nog een controleverklaring af met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening. Ingaande het verslagjaar 2022 wordt dan door het college aan de raad een rechtmatigheidsverantwoording afgelegd.

5.1.1.2 Uitvoering geven aan de organisatieontwikkeling

Omschrijving (toelichting)

In onze organisatieontwikkeling 'Aa en Hunze stroomt' werken we aan ons doel om de effectieve en efficiënte organisatie te zijn die voldoet aan de wensen en behoeften van inwoners en politiek.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Als organisatie is het onze missie om de gemeente Aa en Hunze mooi te houden en elke dag een beetje mooier te maken. Wij willen er zijn voor onze inwoners en wij dienen de politiek. Omdat de maatschappij verandert en ons speelveld groter en complexer is geworden, moesten we als organisatie veranderen. Dat deden we in onze organisatieontwikkeling 'Aa en Hunze stroomt!'. De verandering is er (zó doen we het nu). Aa en Hunze stroomt! hebben we daarom afgerond. De volgende stap is dat we meer ervaring opdoen, meer leren, beter maken wat we hebben bedacht, beter worden en dat meer laten zien. In de 'Focus organisatie 2021-2022' hebben we onze koers bepaald aan de hand van 3 speerpunten.

1. Met energie en plezier aan het werk: activiteiten gericht op het verminderen van werkdruk en het werken op basis van talenten.
2. Op tijd weten wat je moet weten: activiteiten gericht op het verbeteren van interne informatievoorziening.
3. Samen resultaten behalen: activiteiten gericht op meer planmatig en resultaatgericht werken.

De speerpunten uit het medewerker tevredenheidsonderzoek (MTO) zijn hierin verwerkt. Alle activiteiten gekoppeld aan de speerpunten zijn gestart. Voorbeelden zijn het project dienstverlening, het verder ontwikkelen van de website en het intranet en het project voor het verbeteren en vastleggen van bedrijfs-kritische werkprocessen. Klaar is bijvoorbeeld het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers en bijna klaar de nieuwe gesprekscyclus 'Maak werk van je talent'.

[5.1.1.3 Doorontwikkeling sturing en regie. We doen dit in samenspraak met partners en inwoners door in co-creatie de indicatoren en het maatschappelijk effect te bepalen](#)

Omschrijving (toelichting)

De nieuwe planning en control cyclus moet dienen als sturingsinstrument, er moet gestuurd worden op resultaten en effecten in de samenleving. Informatie wordt verstrekt op hoofdlijnen en de inhoud staat voorop; van tellen naar vertellen.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 heeft de gemeente Aa en Hunze een volledige eerste cyclus gehad van het vernieuwde Planning en Control proces. We doen nu een aantal zaken anders dan voorheen. In maart 2021 is in de sturingsmonitor teruggekeken op 2020 (jaarverslag) en de raad heeft zich gelijktijdig ook uitgesproken over de vergezichten voor 2021 en verder (kadernota). Het college heeft deze vergezichten inmiddels meegenomen in de Begroting 2022 en de meerjarenbegroting. Bij de sturingsmonitor is tevens besloten om in 2021 twee werkconferenties te houden. Eén over Corona en één over het vervolg van de denktank Sociaal Domein.

De werkconferentie over Corona heeft plaatsgevonden op 27 mei 2021. De werkconferentie richtte zich op twee hoofdpijlers namelijk de gevolgen van Corona op sociaal-maatschappelijk vlak en economie-arbeidsmarkt vlak. Trendbureau Drenthe en E&E Advies heeft de gemeente meegenomen in de bevindingen. Daarnaast vond er een presentatie plaats over wat er als gemeente is gezien en gehoord. Na deze presentaties is de raad samen met de onderzoekers in groepen in gesprek gegaan over wat het kon betekenen voor Aa en Hunze.

Op 14 oktober 2021 vond de werkconferentie plaats over het vervolg van de denktank Sociaal Domein. Deze werkconferentie was met onze ketenpartners binnen het Sociaal Domein: stichting Attenta, Impuls en WPDA. De raad is tijdens deze werkconferentie over een aantal onderwerpen geïnformeerd. Eerst plenair over rol en taken van stichting Attenta en Impuls. Daarna zijn de professionals in kleinere groepen aan het woord geweest en hebben ze verteld waar ze in het werk tegenaan lopen en welke kansen ze zien. Ook was er de gelegenheid voor de raad om vragen te stellen. In 2022 vindt er nog een werkconferentie plaats over het Sociaal Domein. Deze zal gebruikt worden om verschillende maatschappelijke en informele organisaties en mogelijk ook inwoners in gesprek te laten gaan met de raad.

5.1.1.4 De Omgevingswet integraal oppakken in samenhang en in co-creatie met de samenleving.

Omschrijving (toelichting)

Met de invoering van de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling samenvoegen en eenvoudiger maken. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. Vanaf 2020 bereiden wij ons voor op deze nieuwe taak. We zijn in 2020 gestart met de pilot Avebe-omgevingswet met als doel een volledige aanvraag omgevingsvergunning en de vaststelling van een ontwerp bestemmingsplan/omgevingsplan voor te bereiden. Vooralnog gaan we uit van de invoeringsdatum van 1 januari 2022.

Kwaliteit

Terugblik 2021

Met de Omgevingswet worden wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water gebundeld en vereenvoudigd. Gemeenten krijgen meer afwegingsruimte, er zijn minder regels en er is meer ruimte voor initiatieven van inwoners. Het vraagt om een andere werk- en denkwijze van overheden, inwoners en bedrijven; We gaan van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Met het gemeentelijk programma Omgevingswet werken we aan ons doel om gereed te zijn voor de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022 (deze invoeringsdatum stond eerst op 1 januari 2022).

In 2021 zijn goede stappen gezet om tot een succesvolle implementatie van de Omgevingswet te komen. We noemen de volgende:

- Het operationeel maken van lokale IT-systemen waarbij aangesloten wordt op de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Hierin kan informatie tussen verschillende partners, zoals provincie, waterschappen, RUD en VRD worden uitgewisseld en kunnen inwoners via één Omgevingsloket informatie vinden.
- De opstelling van participatiebeleid en een participatieverordening, die dit jaar zijn vastgesteld door de gemeenteraad.
- De vaststelling door de raad van de 'lijst bindend advies bij afwijkingen van het omgevingsplan' en van een nieuwe verordening voor de 'Commissie Ruimtelijke kwaliteit'.
- De opstelling van een uitvoeringsprogramma invoering Omgevingswet waarbij het uitgangspunt is om te voldoen aan de minimale eisen opgesteld door de VNG -en waar mogelijk een schepje er bovenop - om tot een succesvolle implementatie van de Omgevingswet te komen.

5.1.1.5 Doorontwikkelen van de buitendienst

Omschrijving (toelichting)

Wij vinden het belangrijk dat inwoners zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving en financieel onafhankelijk zijn. Ook inwoners die moeilijk aan het werk kunnen komen. We bieden hen onder andere werk in het onderhoud van de openbare ruimte.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In januari is het project Beheer Openbare Ruimte (BOR) officieel van start gegaan. Binnen het project BOR bieden we mensen die wat extra ondersteuning nodig hebben in het werk, een goede werkplek. Hiervoor zijn 2 opzichters en 8 voormannen/vrouwen aangenomen die de verschillende kernteams onder hun hoede hebben. De invoering hiervan is vlekkeloos verlopen.

Het jaar 2021 heeft vooral in het teken gestaan van elkaar leren kennen en ervoor zorgen dat de kernteamleden zich zo snel mogelijk thuis voelen in onze organisatie. We hebben als doel om onze maatschappelijke betrokkenheid te vergroten door de nieuwe collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt een passende en zinvolle functie te geven binnen onze gemeente. We willen daarnaast dat ons buitenteam (voorheen Buitendienst) de komende jaren verder ontwikkeld en nog nauwer de samenwerking met de kernteams opzoekt om de dienstverlening in de gemeente Aa en Hunze nog meer vorm te geven.

Echter hebben we ook de nodige uitdagingen en knelpunten gekend in 2021. Het groeiseizoen in het groen begint vaak rond maart/april. Op dat moment had het kernteam een hoog verzuim waardoor de nodige krachten zijn uitgevallen. Daarnaast zijn er ook verscheidene collega's met pensioen gegaan. Ook hebben we minder nieuwe collega's vanuit WPDA kunnen aannemen. Dit bleek een nagenoeg onmogelijke opgave door de huidige arbeidsmarkt. Voor onze organisatie een flinke aderlating met als gevolg een sterk personeelstekort in de kernen Annen, Gasselternijveen, Gieten en Rolde.

Vervolgens hebben we dit jaar extra middelen gevraagd om niet nog verder achter te lopen en een beroep moeten doen op uitzendbureaus om ons te kunnen voorzien van handen die we zichtbaar tekort kwamen. Het oorspronkelijke doel voor 2021 om maatschappelijk meer te kunnen betekenen heeft helaas niet het gewenste resultaat gehad. We hebben voor het jaar 2021 maar 1 afspraakbaner kunnen aannemen.

Positief is het akkoord voor het investeren in nieuwe voertuigen en materieel voor de kernteams. Veel voertuigen zijn oud en versleten en waren al geruime tijd aan vervanging toe. Hier zijn nu de eerste stappen in gezet door bijvoorbeeld nieuwe tractoren en grasmaaiers aan te schaffen.

Ook is er een projectgroep aan de slag gegaan met de planvorming met betrekking tot de Oelenboom. Hier is een haalbaarheidsonderzoek voor opgestart. Hieruit is het project Rondkamp (nieuwbouw) akkoord bevonden. Het kernteam Gieten gaat zich hier huisvesten samen met het Buitenteam, waardoor er weer een stap gezet wordt richting de samenwerking en inclusie. Daarnaast wordt er nog naar de andere kernteamlocaties gekeken.

5.1.1.6 Aanpak vervolg medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO).

Omschrijving (toelichting)

De organisatie en de manier waarop we ons werk doen is de afgelopen jaren flink veranderd. Het is daarom een goed moment voor een nieuw ijkpunt in mate van tevredenheid van de medewerkers. We willen weten waar we nu staan, wat er goed gaat en hoe we verdere verbeteringen kunnen creëren. Om deze reden is in oktober 2020 een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Het onderzoek is belegd bij Effectory, een extern en ervaren onderzoeksbureau. Hiermee waarborgen we de privacy en onafhankelijkheid van het onderzoek. Eind november 2020 zijn de resultaten beschikbaar, waar we als organisatie vervolgens mee aan de slag gaan om deze op een goede manier te borgen en opvolging te geven.

Kwaliteit

Terugblik_2021

Het MTO laat zien hoe we ervoor staan als organisatie. Hoe tevreden we zijn. Wat er goed gaat. En wat er beter moet. Het MTO is feedback aan de organisatie en dus aan onszelf. 78,4% van de medewerkers heeft het MTO ingevuld. De uitkomst is daarmee een goede weergave van wat medewerkers vinden. Het onderzoek geeft aan dat medewerkers bevlogen en betrokken zijn en dat zij zich veilig en thuis voelen in de organisatie. Een punt van aandacht is de werkdruk die wordt ervaren. We gebruiken de resultaten om te behouden wat goed gaat, om van te leren en om te verbeteren. Individueel, in teams en als organisatie zijn we aan de slag gegaan met de resultaten. Met als basis een plan van aanpak waarin 3 speerpunten bijdragen aan leren en verbeteren:

1. Met energie en plezier aan het werk .
2. Op tijd weten wat je moet weten.
3. Samen resultaten behalen.

Omdat het hier gaat over de ontwikkeling van de organisatie hebben we ervoor gekozen om de speerpunten te laten samenvallen met de uitwerking van onze organisatieontwikkeling in 2021-2022: 'Focus Organisatie 2021-2022'.

[5.1.1.7 De lange termijn agenda \(LTA\) optimaliseren](#)

Omschrijving (toelichting)

Vanuit het programma AndersOmDoen is gekeken naar het werkproces rondom de Lange Termijn Agenda (LTA). In 2020 zijn de eerste verbeteringen rondom de LTA doorgevoerd en zijn nieuwe wensen ontstaan. De komende periode nemen we de bestuurlijke besluitvormingsprocessen door met als doel deze effectiever en efficiënter te maken. Als onderdeel daarvan zullen we ook de LTA verder optimaliseren.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 is het werkproces rondom de Lange Termijn Agenda (LTA) verbeterd. De organisatie is bijgepraat over de nieuwe werkafspraken die tot stand zijn gekomen bij de verbetering van de LTA. We hebben een nieuwe en heldere procesomschrijving gemaakt voor onze organisatie. Dit zorgt ervoor dat processen en afspraken duidelijk zijn en daarom zitten we strakker in de planning. Deze afspraken zijn ook uitgebreid voorbesproken met de griffie en in goede samenspraak opgesteld. Uiteraard zijn er nog leerpunten en blijven we de processen rondom de LTA evalueren en verbeteren.

[5.1.1.8 Flexibel werken na 2021](#)

Omschrijving (toelichting)

Corona heeft naar verwachting een blijvende impact op onze manier van werken. We onderzoeken hoe we dit kunnen laten aansluiten bij onze nieuwe manier van werken en onze nieuwe manier van sturing en regie.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De plaats van waaruit we Aa en Hunze mooi willen houden en mooier willen maken kan verschillen. We werkten vóór 2020 vooral vanuit het gemeentehuis en een aantal (buiten)locaties. De laatste jaren zagen we dat een beetje verschuiven. Er werden vaker afspraken bij een bedrijf of op locatie gemaakt. Er kwamen mogelijkheden om thuis in te loggen en zo werkten medewerkers af en toe vanuit huis of een andere locatie. Corona zorgde voor een grote en snelle verandering. Ineens konden de meeste medewerkers niet meer naar de gebruikelijke werkplek. Hierdoor kunnen we de ontwikkeling versnellen om dáár te werken waar je het meeste bijdraagt aan het mooi houden en maken van Aa en Hunze. Werken waar het werkt is daarmee onderdeel van de bredere HR-strategie en past in onze organisatieontwikkeling.

In december 2021 is met input vanuit medewerkers, literatuur en de ervaring in de coronaperiode de notitie 'Werken waar het werkt' geschreven. Het basisprincipe daarin is dat je daar werkt waar je het meeste toegevoegde waarde hebt voor onze inwoners en de politiek. Daarbij wordt rekening gehouden met wat goed is voor de organisatie en wordt rekening gehouden met individuele behoeften en verschillen. Verder is gekeken naar verschillende activiteiten en waar je die het beste kunt doen. Bijvoorbeeld 'samenwerken', 'ontmoeten' of 'concentreren'. In 2022 krijgt de notitie een vervolg als het gaat om het maken van keuzes, het verder uitwerken en het uitvoeren van het beleid.'

Wat willen we bereiken (doelen)

5.1.2 De financiële positie van de gemeente blijft gezond.

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.1.2.1 De bestuursrapportage draagt bij aan het verkrijgen van inzicht en het tijdig kunnen bijsturen.

Omschrijving (toelichting)

We werken continu aan verbetering van de bedrijfs- en sturingsinformatie. In de organisatie wordt gewerkt met realtime informatie, kwaliteit- en voortgangsrapportages. Aangevuld met analyses worden dat bestuursrapportages.

Kwaliteit

Terugblik 2021

De bestuursrapportage 2021 was feitelijk een nieuw document. De voorloper ervan in 2020 behelsde alleen de 'Voorjaarsbijstellingen'. In de bestuursrapportage 2021 werd uw raad geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten uit de begroting 2021. We deden dit op afwijkingen en gebruikten hiervoor het 'stoplichtmodel'. We meldten alleen de bijzonderheden, als er sprake was van omstandigheden die zorgden voor een (verwachte) afwijking van de begroting. De gevolgen van Corona speelden hierin een belangrijke rol. Daarnaast was er in een algemene tekst per pijler aandacht voor de zaken die wel goed liepen zonder deze allemaal in detail te benoemen.

Wat willen we bereiken (doelen)

5.2.1 Het borgen van informatieveiligheid en privacy

Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)

5.2.1.1 Het informatiebeleidsplan wordt herzien en zal jaarlijks worden herijkt.

Omschrijving (toelichting)

Het informatiebeleidsplan geeft de koers aan en beschrijft de kaders voor het inrichten van de informatievoorziening. In het informatiebeleidsplan staan ontwikkelingen die op ons af komen zoals bijvoorbeeld de toename van de digitale dienstverlening of de invoering van de omgevingswet. Daarnaast staan er projecten in die moeten worden uitgevoerd zoals bijvoorbeeld het digitaliseren van de gemeentelijke bouwdoSSIers of het genereren van stuurinformatie in het sociaal domein. Door de steeds snellere (technologische) ontwikkelingen wordt de planning van het informatiebeleidsplan jaarlijks herijkt.

Kwaliteit

In 2021 is met behulp van een extern bureau een start gemaakt met het ontwikkelen van een gedragen strategisch informatiebeleidsplan. Voor de begroting van 2023 is dit plan afgerond.

5.2.1.2 De maatregelen uit het informatiebeleidsplan worden uitgevoerd.

Omschrijving (toelichting)

In het informatiebeleidsplan staan diverse activiteiten die bijdragen aan het verbeteren van de in- en externe informatievoorziening.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 hebben we drie aanbestedingen afgerond. Het betreffen hier de aanschaf van een nieuw zaak en archiefsysteem, een informatiesysteem voor de uitvoering van de omgevingswet en een nieuw systeem voor onze vaste telefonie. Het telefoniesysteem draait inmiddels. Daarnaast zijn al onze bouwdoSSIERS gedigitaliseerd en zijn deze nu gemakkelijk op te vragen bij het archief. Bij andere informatiesystemen zijn diverse kleine wijzigingen doorgevoerd die de bedrijfsvoering verbeteren. Zo is bijvoorbeeld bij het team frontoffice nieuwe verkiezingssoftware aangeschaft en geïmplementeerd. In 2022 gaan we hier voor het eerst gebruik van maken.

Door de steeds maar verdergaande digitalisering neemt de druk op het beheer van onze systemen toe. In 2021 is daarom besloten om voor het functioneel beheer extra capaciteit aan te trekken. De gegevenskwaliteit van onze basisregistraties wordt steeds belangrijker. De afgelopen jaren hebben we regelmatig achterstanden in de basisregistraties moeten wegwerken. Dit doen we door extra personeel in te huren of door werk uit te besteden.

Automatisering heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de digitaliseringsprojecten. Steeds vaker worden nieuwe systemen uit de cloud (internet) afgenomen. Naast ondersteuning aan de digitalisering levert automatisering ook autonome producten en diensten. Zo zijn de medewerkers uit de overname van Alescon voorzien van apparatuur en applicaties. Verder is de infrastructuur in 2021 beter beveiligd door deze te voorzien van de laatste patches en updates. In 2021 is veel tijd gespendeerd in de beveiliging van onze digitale infrastructuur.

[5.2.1.3 Er is aandacht voor informatieveiligheid en privacy](#)

Omschrijving (toelichting)

Beveiliging van gegevens is van groot belang voor de bedrijfsvoering van de gemeente. Daarnaast heeft de gemeente de verplichting om op een zorgvuldige wijze om te gaan met persoonsgegevens.

Kwaliteit

Terugblik 2021

In 2021 was er continu aandacht voor bewustzijn in de bedrijfsvoering op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Intern is een doorlopende bewustwordingscampagne gestart met mascotte 'Victor Veiligheit'. Ook is de beveiligde toegang tot onze informatiesystemen sterk verbeterd. De externe ENSIA controle op ingevoerde beveiligingsmaatregelen is succesvol afgerond. Daarnaast zijn we begonnen met het ontwikkelen van een cybercrisisplan.

Begin 2021 was er het incident van de vermiste back-up tapes bij Burgerzaken. Deze werden gelukkig ongedeerd teruggevonden. Het incident leidde tot een verbetering van de werkprocessen. Daarnaast zien we dat het aantal phishing e-mails dat wordt verzonden aan onze organisatie toeneemt. Recent was er de wereldwijde Log4j kwetsbaarheid. Hiervoor moest worden uitgezocht in welke systemen deze kwetsbaarheid zat zodat dit konden worden opgelost. Dit kostte veel tijd en inzet, maar door goede samenwerking en daadkrachtig optreden zijn hier geen incidenten uit voortgekomen.

Het detecteren, analyseren en afhandelen van datalekken en beveiligingsincidenten is meer en meer onderdeel van het dagelijkse werk. We zien een toename in het aantal incidenten, deze worden steeds beter gemeld. Dit vraagt om steeds meer ambtelijke inzet. We zien daarbij een verschuiving van kleine criminele activiteiten naar georganiseerde criminaliteit. Dit laat zien dat informatieveiligheid en privacy in toenemende mate onze aandacht vraagt.

Vooruitblik 2023

Inleiding

Het hoofdstuk 'Vooruitblik 2023' is onderdeel van de kadernota. Dit hoofdstuk is dit jaar beïnvloed door de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022.

Omdat het een verkiezingsjaar betreft waarin een nieuwe raad wordt gekozen waarna een nieuw college gevormd gaat worden met nieuwe ambities, is de vooruitblik dit jaar beperkt tot noodzakelijk en onvermijdelijke zaken die staan te gebeuren in 2022 maar nog niet genoemd zijn in de Begroting 2022. Denk hierbij bijvoorbeeld aan toezeggingen aan de Raad die zijn gemaakt na het opstellen van de Begroting of wetgeving.

Corona in 2022

We hopen dat er in 2022 minder maatregelen nodig zijn om de pandemie te beteugelen en dat de druk op de zorg afneemt. Daar is niet alleen het zorgpersoneel, maar zijn ook ondernemers, verenigingen en inwoners aan toe. We hopen ook dat inwoners en verenigingen de handschoen weer op gaan pakken om activiteiten en evenementen te organiseren.

Het is al een paar keer gebleken: de coronacrisis is onvoorspelbaar. Als gemeente bewegen we daarom mee en spelen we in op ontwikkelingen. Daarom blijft de projectgroep actief in het voorjaar van 2022 als adviseur aan het bestuur. Inhoudelijke vragen worden door de vakinhoudelijke beleidsadviseurs opgepakt.

Hieronder zijn per pijler de noodzakelijk en onvermijdelijke zaken weergegeven.

Pijler 1 Bestuur en participatie

De ambitie binnen de pijler Bestuur en Participatie is dat Aa en Hunze sterk, vitaal en veilig is. Samen met de inwoners zorgen we ervoor dat dit zo blijft en dat Aa en Hunze zo mogelijk nog sterker, vitaler en veiliger wordt.

Vervolg RegioDeal

We benutten onze eigen kracht en de kracht van de regio. Samen met de provincie Drenthe en vijf andere gemeenten nemen we deel aan de RegioDeal. Door in te zetten op het versterken van de brede welvaart in dit gebied, benutten we de potentie en de kansen die deze regio biedt.

De RegioDeal loopt tot en met 2023. In de loop van 2022 gaat het proces om invulling te geven aan het vervolg van de RegioDeal lopen. Hierbij wordt gekeken naar wat de projecten van de RegioDeal hebben opgebracht en welke vorm het vervolg krijgt. Dit verloopt centraal vanuit de RegioDeal en de raad zal betrokken worden bij dit proces.

Uiteindelijk zal een voorstel met betrekking tot het vervolg, inclusief de benodigde investering, aan de raad worden voorgelegd.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Met de wijziging van de Wgr wordt de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers bij het bestuur van een samenwerkingsverband verbeterd. Zo krijgen de volksvertegenwoordigers meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld via zienswijzen of door het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden bij zware regelingen. Ook krijgen volksvertegenwoordigers meer mogelijkheden om invloed te hebben op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om scherpere afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een enquête in te stellen over het functioneren van de gemeenschappelijke regeling.

De inwerkingtreding van de nieuwe Wgr is gepland op 1 juli 2022. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat dan direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van 2 jaar.

De verwachting is dat dit onderwerp regionaal wordt opgepakt en er vooral een rol is voor griffies, de VDG en de intergemeentelijke raads werkgroepen.

Pijler 2 Zorg

Op dit moment zijn er geen concrete ontwikkelingen die nog niet zijn benoemd in de begroting. Met het nieuwe Regeerakkoord komt het Kabinet wel met een aantal wijzigingen in het sociaal domein dat van invloed is op ons beleid:

Het (weer) invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage voor een aantal Wmo voorzieningen.
De afschaffing van de inkomensafhankelijke bijdrage voor Wmo voorzieningen heeft geleid tot een sterke stijging van het gebruik van huishoudelijke hulp. Er is daarom sprake van het weer invoeren van een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp op basis van landelijke normen.

De Hervormingsagenda Jeugd

Er komt een scherpere afbakening van wat onder jeugdzorg valt en wat gemeenten dienen te leveren. Gespecialiseerde jeugdzorg wordt centraler ingekocht.

Wijzigingen in de participatiewet

Het kabinet gaat de bijverdiengrenzen in de Participatiewet verruimen. Ook de kostendelersnorm gaat veranderen, inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar tellen dan niet langer mee als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten.

Meer aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl

Meer aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl van jongs af aan. Door voortzetting van de doelen van het Preventieakkoord, met de nadruk op de jeugd, door sport, voeding en bewegen. Ook een verbreding met mentale weerbaarheid.

Vergroten kansengelijkheid in het onderwijs

Naast allerlei kwaliteitsimpulsen in het onderwijs, zijn er extra maatregelen om de kansengelijkheid te vergroten. De kinderopvang voor werkende ouders wordt goedkoper en de toeslag gaat rechtstreeks naar de kinderopvang, waardoor problemen met toeslagen voor ouders niet meer voor zullen komen. Daarnaast is er een extra investering in de voor- en vroegschoolse educatie. Ook is er de ambitie het aantal onnodige thuiszitters terug te brengen naar 0.

Armoedebeleid

Armoedebeleid is met de aanstelling van een minister voor armoede, participatie en pensioenen de komende jaren een belangrijk thema. Het Kabinet wil allerlei maatregelen treffen om schulden te voorkomen of vroegtijdig te verhelpen.

Pijler 3 Economie, werk en recreatie

Duurzaamheid

We hebben een behoorlijke versnelling bereikt en nieuw beleid ontwikkeld. Dit is gedaan op basis van incidentele middelen uit de collegeperiode 2018-2022. Duurzaamheid is geen project, maar een transitie voor de komende 20 a 30 jaar. Structureel is er niets geregeld. Het beleid heeft financiële gevolgen en gevolgen voor de organisatie. We werken met een vaste formatie van slechts 0,6 fte en dat maakt ons kwetsbaar.

Ontwikkelingen die starten in 2022 en doorlopen in 2023 zijn:

- De uitvoering van uitvoeringsplannen voor de warmtetransitie
- Het opstellen van een lokale adaptatiestrategie en daaropvolgend de uitvoering
- Het opstellen van een gemeentelijke laadvisie en daaropvolgend uitvoering
- Regionaal mobiliteitsplan, met verschillende deelsporen als deelmobiliteit, werkgeversaanpak, verduurzaming van wagenparken en ov-hubs

- Het opstellen van een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed, met daaropvolgend een investeringsagenda
- Een actualisering van de duurzaamheidsvisie
- Prestatieafspraken met woningcorporaties

Beleid wordt vertaald in uitvoering. Concreet betekent dit dat er middelen nodig zijn voor het proces, zoals voor pilots, communicatie, buurtprojecten, ondersteuning van initiatiefnemers, nader onderzoek, cofinanciering. Daarnaast zijn concrete investeringen nodig voor het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie. Dit betreft investeringen in: vastgoed, inkoop groene energie, vergroening en adaptief maken van openbare ruimte en verlichting. Op deelterreinen krijgt de raad bij de begroting of bij het vaststellen van nieuw beleid de vraag voorgelegd om budget vrij te maken.

Duurzaamheid vraagt om zowel brede betrokkenheid als continuïteit in de organisatie. Het eerste vraagt om een actuele gezamenlijke visie op duurzaamheid in Aa en Hunze. Het tweede vraagt om ruimte in de begroting en aanvulling van de formatie. In 2022 wordt een nieuwe visie ontwikkeld. Daarmee ontstaat gezamenlijkheid. Dit vraagt een zorgvuldig proces en wordt afgestemd met de strategische toekomstvisie. In het verkiezingsjaar 2022 sluit dit niet aan bij de begrotingscyclus. Op basis van de afgelopen jaren brengen we in kaart wat hiervoor nodig is in de begroting 2023.

Vervolg toekomst vakantieparken

Op 12 maart 2020 is de Strategienota Toekomst Vakantieparken Aa en Hunze 2020-2024 door de raad vastgesteld. In de uitvoering van de sporen uit de Strategienota wordt in 2022 aan het volgende uitvoering gegeven.

Het spoor vitaliseren van parken behelst excelleren en revitaliseren. Voor het vitaliseren van parken zal er in 2022 overleg plaatsvinden met twee parken over mogelijke (uitbreidings-)plannen. Bij het spoor transformatie zijn er vier fasen gedefinieerd. De afgelopen jaar zijn er meerdere parken die deze fasen aan het doorlopen zijn of al hebben doorlopen. Voor het spoor transformatie zijn er in 2022 nog twee lopende pilottrajecten.

De planning en de financiering lopen beiden af na 2022. De inzet op Vakantieparken zal echter ook komende jaren benodigd zijn en onderdeel worden van reguliere werkzaamheden.

Pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

De ambitie binnen de pijler Voorzieningen, leefbaarheid en wonen is dat we een duurzame gemeente willen zijn, waarin het aantrekkelijk wonen is met goede voorzieningen en behoud van de leefbaarheid.

Actualisatie dorpshuizen/voorzieningenbeleid

Met het toekennen van een subsidie voor het aanpassen van het dorpshuis in Grolloo, is het huidige dorpshuizen-voorzieningenbeleid uit 2012 niet meer actueel gebleken. Aan de Raad is de toezegging gedaan dit beleid te herijken.

Huisvesting statushouders

We hebben een aantal wettelijke taken met betrekking tot statushouders, bijvoorbeeld waar het gaat om huisvesting en inburgering. Het Rijk bepaalt elk half jaar het totaal aantal statushouders dat gemeenten moet huisvesten. De gemeente is hier eindverantwoordelijk voor.

Omdat de woningmarkt onder hoge druk staat, is de doorstroom minimaal op dit moment. Dat geldt ook voor de doorstroom in de sociale huurwoningen in Aa en Hunze. De instroom van vluchtelingen en daarmee de instroom van statushouders op de woningmarkt is echter hoog. Het gevolg is dat de huisvesting van statushouders stopt, waardoor in de gemeente een achterstand is ontstaan. De goede afspraken met de corporaties leverden in het verleden voldoende woningen op, maar niet op dit moment. Daarom is er vanuit de raad op aangedrongen een oplossing te zoeken voor de oplopende achterstand in het huisvesten van statushouders.

De gemeente neemt nu zelf het initiatief om te komen tot een oplossing. Daarbij wordt gezocht naar de wijze waarop de achterstand in de huisvesting van statushouders kan worden ingelopen en het liefst ook kan worden voorkomen in de toekomst. Wij willen ons richten op het op korte termijn

vergroten van het woningaanbod, door de gemeente zelf. Via een verkenning willen we een beeld verkrijgen van de mogelijkheden, de benodigde tijd en inspanning en de financierings- en exploitatiemogelijkheden die de gemeente heeft als het gaat om het toevoegen van woningen op de (zeer) korte termijn.

Wonen

In april 2021 is de Woonvisie voor de komende jaren vastgesteld: Buitengewoon Wonen in Aa en Hunze. In de Woonvisie staat het gemeentelijk volkshuisvestings- en woonbeleid voor de komende jaren. Hierin staan drie ambities centraal: vitale dorpen en een krachtig buitengebied, betaalbaar wonen voor verschillende doelgroepen en wonen met zorg. Aan deze ambities zijn 15 acties verbonden die we in het najaar van 2022 gaan vertalen in een uitvoeringsprogramma.

Dit heeft twee componenten:

A. Het uitvoeren en in de tijd wegzetten van de 15 in de Woonvisie genoemde acties (hoofdstuk Uitvoeringsagenda). Hiervoor wordt een intern en interactief document opgesteld waarin per actie de stappen, planning, uren en verantwoordelijken worden beschreven.

Belangrijke onderdelen die al in gang zijn gezet zijn de woningbouwprogrammering (zie onder B), het verkennen van de mogelijkheden om tot een herstructureringsfonds te komen en de uitvoering van het Volkshuisvestingsfonds. Met de inzet van het Volkshuisvestingsfonds willen we particuliere woningeigenaren in de Wijk van de Toekomst in Gieten mee laten doen in de verduurzamingsopgave.

B. De woningbouwprogrammering: wat wordt wanneer en waar gebouwd, hoe gaan we daar als gemeente mee om en welke kwalitatieve kaders stellen we.

In 2021 is het Afwegingskader Woningbouw vastgesteld waarmee wordt geborgd dat het woningbouwprogramma zowel kwantitatief als kwalitatief aansluit op de behoefte en de ambities van de gemeente. Daarnaast heeft een eerste woonbehoefteonderzoek plaatsgevonden op basis waarvan is bepaald aan welke categorieën woningen de gemeente de komende jaren behoefte heeft. Hierin is ook een (rekenkundige) verdeling van aantallen woningen over de kernen opgenomen. Dit Woonbehoefteonderzoek zal nader worden uitgewerkt, waarbij per dorp onderzoek wordt gedaan naar de woonwensen van de inwoners.

De woningbouwopgave is in de Woonvisie vastgesteld op 400 woningen tot 2030. Om deze opgave te realiseren wordt in 2022 een projectmatige woningbouwprogrammering opgezet. Dit houdt in dat jaarlijks wordt vastgesteld welke projecten tot uitvoering worden gebracht. De basis hiervoor wordt gevormd door een prioriteitstelling op basis van de van de meest recente gegevens over woonbehoefte en het afwegingskader.

Pijler 5 Middelen en Ondersteuning

Binnen pijler 5 zien we de komende periode, vanaf 2022, een aantal nieuwe ontwikkelingen op ons afkomen waar we naar verwachting mee aan de slag moeten. Te denken valt bijvoorbeeld aan de invoering en implementatie van nieuwe wetgeving. Een aantal van deze ontwikkelingen raakt ook de andere pijlers. De ontwikkelingen zijn onderverdeeld in 3 categorieën.

Informatievoorziening:

- Wet Open overheid. De wet geeft regels over het actief openbaar en toegankelijkheid maken van overheidsinformatie en moet ervoor zorgen dat deze beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grote verschil tussen het initiatiefwetsvoorstel Woo (2021) en de huidige Wob betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie.
- Wet elektronische publicaties. Deze wet verplicht bestuursorganen (bijvoorbeeld gemeenten en provincies) om alle officiële publicaties online te zetten via de website [officiëlebezoekingen.nl](https://www.officiëlebezoekingen.nl) (link naar andere website). Daardoor wordt het voor burgers mogelijk om op 1 website alle algemene bekendmakingen, mededelingen en kennisgevingen van de overheid te raadplegen. Deze wetswijziging heeft als doel om burgers digitaal volledig te informeren over besluiten die impact hebben op hun leefomgeving. De burger wordt

centraal gesteld bij de informatieverstrekking. Zij worden geïnformeerd over deze besluiten zodat ze tijdig hun recht van inspraak kunnen uitoefenen.

- E-depot (digitaal archief) Een E-depot is het geheel van organisatie, beleid, processen en procedures, financieel beheer, personeel, databeheer, databeveiliging en aanwezige hard- en software, dat duurzaam beheren en raadplegen van te bewaren digitale archiefbescheiden mogelijk maakt.
- Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Op 1-1-2023 zal de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking treden. Het wetsvoorstel geeft de burger recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. Alle bestuursorganen moeten nagaan of er maatregelen nodig zijn om aan de verplichtingen van de wet te voldoen. Vervolgens moeten zij beginnen met het voorbereiden en implementeren van deze maatregelen.

Omgevingswet:

- Opstellen omgevingsvisie in co-creatie. De gemeenteraad heeft de verplichting om binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te stellen die voldoet aan de inhoudelijke en digitale eisen van de Omgevingswet. Gelet op de gewenste samenhang en co-creatie met de samenleving moeten we daar tijdig een start mee maken.
- Van een tijdelijk omgevingsplan naar een omgevingsplan nieuwe stijl. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt gewerkt met een tijdelijk omgevingsplan dat is gebaseerd op onder andere de oude bestemmingsplannen. In de overgangsfase die loopt tot 1 januari 2029 moeten alle regels vanuit het tijdelijk omgevingsplan op geïntegreerde en geactualiseerde wijze worden 'overgebracht' naar het nieuwe deel, waarbij wordt aangesloten op de maatschappelijke opgaven. Ook moeten gemeenten de regels uit de gemeentelijke verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving -en waarvan zij dat nodig vinden- hebben toegevoegd.
- Anders werken in de praktijk brengen. . De Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken. Er ontstaan nieuwe vormen van participatie door inwoners en bedrijven en er vindt een meer integrale beoordeling van planinitiatieven plaats met als uitgangspunt 'mogelijk maken dat het kan'.

Bedrijfsvoering:

- Effecten herverdeling gemeentefonds. Hoewel de berichtgeving over de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds niet heel consistent is, lijkt het realistisch om rekening te houden met een substantieel nadeel. De oplossingsrichtingen krijgen een plek in de documenten behorende bij de P&C-cyclus.
- Werken waar het werkt. Wat zijn de gevolgen van Corona op de manier waarop we werken. Daarbij is o.a. aandacht voor thuiswerken, ICT en huisvesting.
- Regeerakkoord. Hoe en waar zijn de gevolgen van de uitwerking van het regeerakkoord merkbaar in de gemeente.
- Dienstverlening: Vanaf 2023 komen we in de beheerfase en moeten de ingezette acties op dit terrein worden geborgd, gemonitord en verijnd.

Financiële Kadernota

Inleiding

De gemeente Aa en Hunze is financieel gezond en dat willen we graag zo houden. We hebben echter niet alles zelf in de hand. We hebben te maken met autonome ontwikkelingen zoals de budgetontwikkeling vanuit het Rijk, de herverdeling van het gemeentefonds en de uitwerking van het Regeerakkoord Rutte IV. Daarnaast hebben we als college en raad ook nog ambities en beleidsvoornemens die financieel vertaald moeten worden. We hebben te maken met feiten, inschattingen, onzekerheden en risico's. De financiële uitwerking van de invoering van de Omgevingswet is daar één van.

Om een en ander in goede banen te leiden hebben we kaders nodig waarbinnen we kunnen en moeten handelen. Deze zijn nodig om uitvoering kunnen te geven aan de opgaven die uit deze sturingsmonitor volgen.

Welke kaders zijn daar voor inmiddels vastgesteld en wat hebben we nog meer nodig?

Huidige financiële uitgangspunten

Bij het vaststellen van de begroting 2022 zijn de financiële uitgangspunten opnieuw vastgesteld. Deze zijn hieronder benoemd. De uitgangspunten kennen zoveel mogelijk een bestendig karakter. De bestuurlijk toezichthouder toetst dit ook.

We streven naar een structureel sluitende begroting voor 2022 dan wel een structureel sluitende meerjarenbegroting 2023- 2025. Hierbij worden structurele lasten structureel geraamd.

Financiële uitgangspunten:

1. We baseren de begroting op de laatst gepubliceerde meicirculaire en zorgen voor een realistische raming van de algemene uitkering waarbij structurele ruimte wordt gecreëerd voor het opvangen van onverwachte gebeurtenissen. Het weerstandsvermogen moet voldoende zijn om de onzekerheden en risico's op te vangen.
2. Het Weerstandsdeel Algemene Reserve (WAR) behoudt een ondergrens van € 5,7 mln. De Vrije Algemene Reserve (VAR) behoudt een ondergrens van € 3,0 mln.
3. We willen Rijksregelingen uitvoeren met rijksmiddelen, zonder 'plus': de decentralisaties in het Sociaal Domein (Begeleiding (AWBZ/Wmo), Jeugdzorg en Participatiewet) worden budgettair neutraal in de begroting verwerkt. De basis van de toerekening vanuit de Algemene Uitkering naar de decentralisatie-taken blijft daarbij in stand en er vindt geen ontschotting plaats tussen de verschillende taken.
4. Tijdens het proces van het opstellen van de begroting komen we tot een integrale afweging of een aanvullende bezuinigingstaakstelling noodzakelijk is.
5. De (eventuele) taakstellende bezuinigingen in het eerstvolgende begrotingsjaar worden concreet ingevuld.
6. Bij het niet (kunnen) realiseren van een bezuinigingstaakstelling op een taakveld binnen een pijler dient bij voorkeur primair binnen dezelfde pijler een alternatief te worden gevonden. Indien dit niet mogelijk is, dan dient een alternatief te worden gevonden door integrale afweging binnen alle pijlers (procesafpraak).
7. Bij het opvoeren van nieuw beleid / nieuwe wensen dient dekking te worden aangegeven voor hetzelfde begrotingsjaar. Of aangegeven dient te worden welk oud beleid plaats maakt voor het nieuwe.
8. De toevoegingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds die we van de rijksoverheid ontvangen voor specifieke beleidsvelden/intensiveringen (de zgn. taakmutaties) worden in principe niet omgezet in 'stelposten' voor de bedoelde beleidsterreinen/intensiveringen.
9. Inkomstenontwikkeling: er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven (niet zijnde belastingen) met het geldende prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, netto materieel (trendmatige verhoging) uit de meest recente circulaire. Uitzonderingen hierop zijn de tariefsverhogingen die onderdeel zijn van het bezuinigingstraject. Voor de kostenontwikkeling wordt uitgegaan van datzelfde prijsindexcijfer met uitzondering van de loonontwikkeling. Daarvoor wordt het prijsindexcijfer voor overheidsconsumptie, beloning werknemers gebruikt zoals dat bekend is op het moment van opstellen van de (werk)begroting.
10. De onroerende zaakbelastingen, de forensenbelasting, de toeristenbelasting, het rioolrecht en de afvalstoffenheffing volgen niet de systematiek onder punt 10 genoemd, waarbij voor rioolrecht en afvalstoffenheffing een kostendekkend tarief wordt gehanteerd en het college voor de belastingen een afzonderlijk voorstel doet.

Prijswontwikkeling

Voor de berekening van de prijswontwikkeling gaan we in de trendmatige ontwikkelingen uit van 2 indexcijfers. Voor het bepalen van deze indexcijfers gaan we uit van de meest recente meicirculaire. Voor salarissen hanteren we de index van loonvoet sector overheid. Naar verwachting is dit voldoende om de CAO gemeenten te kunnen volgen. Bij substantiële afwijkingen komen we met een voorstel tot bijstelling. Voor de overige onderdelen geldt de prijsindex overheidsconsumptie (netto materieel). Opgemerkt wordt dat voor de inkomensoverdrachten naar instellingen, waarvan de loonkosten de grootste kostenpost is, deze ook worden geschaard onder de index van loonvoet sector overheid.

Voor de meerjarige reeks met percentages van de verschillende indexen wordt u verwezen naar de begroting 2022. Ten behoeve van de invulling van de taakstelling uit het collegeprogramma is de OZB in 2022 met 1,5% geïndexeerd. Voor de jaren daarna, 2023 t/m 2025, is gerekend met een index van 2%.

Nieuwe kaders

Zijn er nog extra kaders nodig om te bepalen of onze gemeente voldoende weerbaar en wendbaar is om financiële risico's en onzekerheden het hoofd te kunnen bieden? Het sec sluitend zijn van de begroting en meerjarenraming is niet voldoende om tot de conclusie te komen dat we 'er goed voor staan'. Hiervoor is meer nodig. We moeten een redelijke inschatting kunnen maken of we voldoende financiële middelen hebben om de bij ons bekende risico's en onzekerheden af te dekken. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is hiervoor de aangewezen plek. In deze paragraaf zijn ook de financiële kengetallen opgenomen. Deze kengetallen zijn vanaf 2016 (begrotingsjaar 2017) in de begroting opgenomen met de bedoeling inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. We willen (op termijn) meer inzetten op het gebruik van kengetallen als sturingsmiddel voor onze financiële positie. De paragraaf risicobeheersing en weerstandsvermogen en de bijbehorende notitie moeten hier dan op worden aangepast. Inmiddels is een start gemaakt met het actualiseren van de notitie risicobeheersing en weerstandsvermogen.

Onzekerheden/Risico's

Een aantal onzekerheden en risico's is bekend.

- Te denken valt aan de herverdeling van het gemeentefonds en de uitgaven van het sociaal domein. De berichtgeving over de herverdeling van het gemeentefonds is niet direct bestendig te noemen. De uitkomsten variëren van heel negatief tot licht positief. De meicirculaire 2022 moet hierin uitsluitsel geven maar we verwachten hiervan zeker geen extra middelen. Ten aanzien van het sociaal domein verwachten we wel extra (incidentele) middelen van Rijk en proberen we door verschillende maatregelen de kosten terug te dringen.
- De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kwantificeert een aantal risico's die worden afgedekt door de weerstandscapaciteit in de begroting.
- De lange termijn effecten van de Coronacrisis zijn echter een onzekerheid waarmee nog geen rekening is gehouden in onze meerjarenraming. In de aanloop naar het opstellen van de begroting 2023 en de bijbehorende meerjarenraming is het zaak hier ons een beeld van te vormen en de effecten hiervan ervoor zover mogelijk een plek te geven in de bij de begroting 2023 behorende paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.
- De structurele financiële gevolgen van de invoering van de nieuwe Omgevingswet moeten in 2022 worden bepaald en opgenomen in de begroting 2023. De invoeringsdatum van de omgevingswet is wederom uitgesteld, van 1 juli 2022 naar 1 oktober 2022 of 1 januari 2023.

Conclusie

Ondanks de hiervoor genoemde risico's en onzekerheden is er op dit moment geen aanleiding tot het nemen van extra financiële maatregelen. De uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds kunnen hier echter verandering in brengen. Eventuele financiële maatregelen zullen dan hun beslag krijgen bij de behandeling van de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024 - 2026.

Daarnaast is er volgens ons geen aanleiding om de financiële uitgangspunten aan te passen. Voorlopig stellen we voor om bovengenoemde uitgangspunten te blijven hanteren bij het opstellen van

de meerjarenbegroting 2023-2026 tenzij de gemeenteraadsverkiezingen en het daaruit voortvloeiende collegeprogramma tot andere inzichten leiden.

Voorstellen

Aan uw raad wordt voorgesteld:

- 1. het jaarverslag 2021 vast te stellen;
- 2. in te stemmen met de in de Vooruitblik 2023 benoemde resultaten en activiteiten;
- 3. de financiële kadernota vast te stellen.

8 maart 2022

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Anno Wietze Hiemstra (burgemeester), Henk Heijerman , Bas Luinge, Co Lambert (wethouders), Rutgher Schoonderbeek (gemeentesecretaris/ algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. R.L.H. Schoonderbeek

dhr. A.W. Hiemstra

Vaststelling

De raad der gemeente Aa en Hunze;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze;

besluit

1. het jaarverslag 2021 vast te stellen;
2. kennis te nemen van de in de Vooruitblik 2023 benoemde resultaten en activiteiten;
3. de financiële kadernota vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad der gemeente Aa en Hunze, gehouden op 2 juni 2022.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw mr. E.P. van Corbach

de heer A.W. Hiemstra

Bijlagen

Missie en toekomstvisie

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de [Strategische Toekomstvisie 2020](#). Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Collegeprogramma 2018-2022

Via de link [Collegeprogramma 2018 - 2022](#) komt u bij het collegeprogramma uit. Met de Strategische Toekomstvisie en het financieel meerjarenperspectief in het achterhoofd hebben we het coalitieakkoord verder uitgewerkt (zowel op inhoud als op tijd en geld) in een collegeprogramma.

De pijlers uit de strategische toekomstvisie vormen de kapstok van het collegeprogramma. Per pijler is uitgewerkt hoe we vorm gaan geven aan onze ambities en aan Samen Doen. Daarnaast is per pijler uitgewerkt wat we inhoudelijk gaan doen in de komende bestuursperiode.